

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY SIEDLISZCZE

CZĘŚĆ I UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

SPORZĄDZIŁ:

BURMISTRZ SIEDLISZCZA

OPRACOWANIE:

SUNBAR Sp. z o.o.

UL. NADARZYŃSKA 56

05-805 OTRĘBUSY

mgr inż. arch. Grzegorz Chojnacki - kierujący pracami zespołu projektowego w składzie:

mgr inż. arch. krajobrazu Karina Konarzewska – koordynator prac projektowych

mgr inż. Inga Hutkowska

mgr inż. arch. krajobrazu Ewelina Kucharska

mgr inż. Daniel Jakubiak

Zmiana – 2022 r.: mgr inż. Elżbieta Mazurek

Zmiana – 2023 r.: mgr inż. Elżbieta Mazurek - wprowadzono zmiany na str. 52-56, 58 – oznaczone czcionką w kolorze niebieskim

Siedliszcze, 2017-2023

SPIS TREŚCI:**CZEŚĆ 1 - UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO**

POŁOŻENIE GMINY	3
ROZDZIAŁ 1	
DOTYCHCZASOWE PRZEZNACZENIE, ZAGOSPODAROWANIE I UZBROJENIE TERENU	5
ROZDZIAŁ 2	
STAN ŁADU PRZESTRZENNEGO I WYMOGI JEGO OCHRONY	9
ROZDZIAŁ 3	
STAN ŚRODOWISKA W TYM STAN ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ, WIELKOŚCI I JAKOŚCI ZASOBÓW WODNYCH ORAZ WYMOGÓW OCHRONY ŚRODOWISKA, PRZYRODY I KRAJOBRAZU W TYM KRAJOBRAZU KULTUROWEGO	13
ROZDZIAŁ 4	
STAN DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ	28
ROZDZIAŁ 5	
REKOMENDACJE I WNIOSKI ZAWARTE W AUDYCIE KRAJOBRAZOWYM LUB OKREŚLENIA PRZEZ AUDYT KRAJOBRAZOWY GRANIC KRAJOBRAZÓW PRIORYTETOWYCH	42
ROZDZIAŁ 6	
WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW W TYM OCHRONY ICH ZDROWIA	42
ROZDZIAŁ 7	
ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA	50
ROZDZIAŁ 8	
POTRZEBY I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY	51
ROZDZIAŁ 9	
STAN PRAWNY GRUNTÓW	61
ROZDZIAŁ 10	
WYSTĘPOWANIE OBIEKTÓW I TERENÓW CHRONIONYCH ORAZ OGRANICZENIA W ZAGOSPODAROWANIU TERENÓW WYNIKAJĄCE Z PRZEPISÓW ODRĘBNYCH	63
ROZDZIAŁ 11	
WYSTĘPOWANIE OBSZARÓW NATURALNYCH ZAGROŻEŃ GEOLOGICZNYCH	67
ROZDZIAŁ 12	
WYSTĘPOWANIE UDOKUMENTOWANYCH ŹŁÓŻ KOPALIN, ZASOBÓW WÓD PODZIEMNYCH ORAZ UDOKUMENTOWANYCH KOMPLEKSÓW PODZIEMNEGO SKŁADOWANIA DWUTLENKU WĘGLA	68
ROZDZIAŁ 13	
WYSTĘPOWANIE TERENÓW GÓRNICZYCH WYZNACZONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH	72
ROZDZIAŁ 14	
STAN SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, W TYM STAN STOPNIA UPORZĄDKOWANIA GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ, ENERGETYCZNEJ ORAZ GOSPODARKI ODPADAMI	73
ROZDZIAŁ 15	
ZADANIA SŁUŻĄCE REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH	82
ROZDZIAŁ 16	
WYMAGANIA DOTYCZĄCE OCHRONY PRZECIWPOWODZIOWEJ	89

POŁOŻENIE GMINY

Gmina Siedliszcze to gmina miejsko-wiejska położona w centralnej części województwa lubelskiego, w powiecie chełmskim.

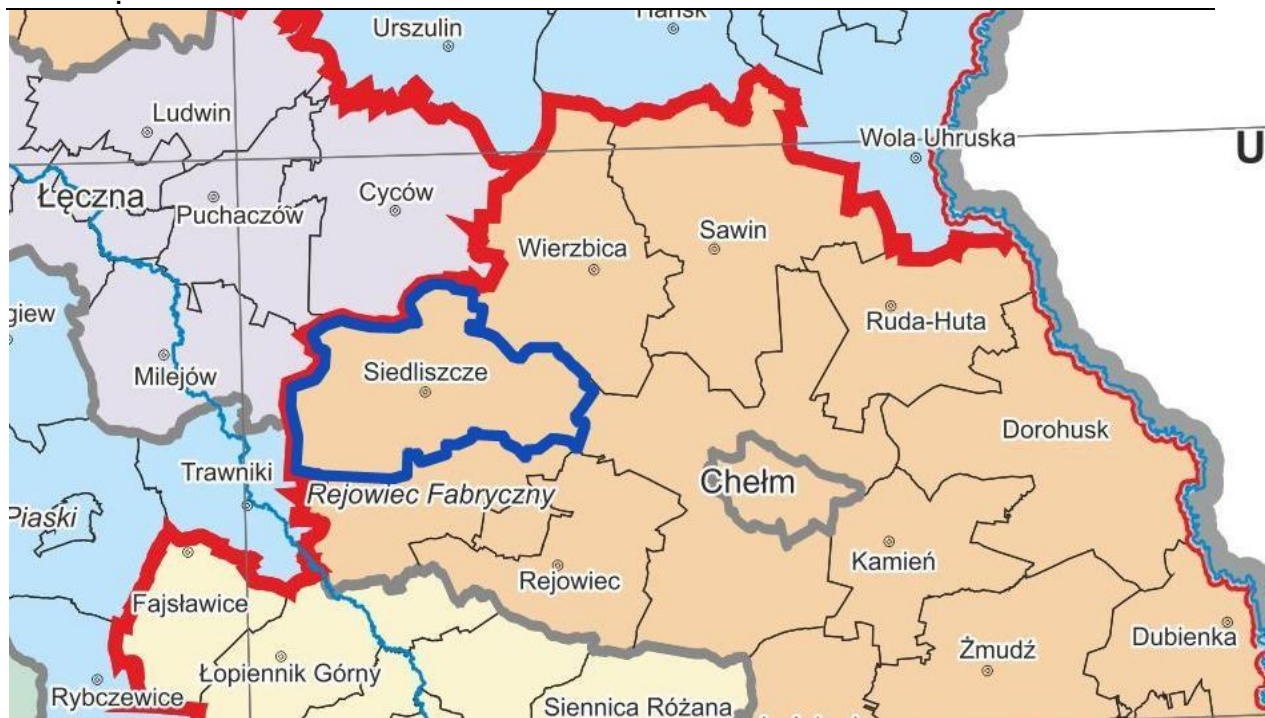
Rysunek 1. Położenie Gminy Siedliszcze na tle województwa lubelskiego

dane: <http://Siedliszcze.pl>

Siedliszcze graniczy z następującymi gminami: Milejów, Puchaczów i Cyców położonymi w powiecie łużyńskim; Wierzbica, Chełm i Rejowiec Fabryczny położonymi w powiecie chełmskim oraz Gminą Trawniki położoną w powiecie świdnickim.

Rysunek 2. Sąsiedztwo Gminy Siedliszcze

dane: <http://Siedliszcze.pl>

Najbliższym dużym miastem jest oddalony o około 25 km na południowy- wschód Chełm – stolica powiatu. Odległość do Lublina – stolicy województwa – wynosi nieco ponad 50 kilometrów.

Gmina jest położona w odległości około 60 km od przejścia granicznego z Ukrainą w Dorohusku.

Rozdział 1

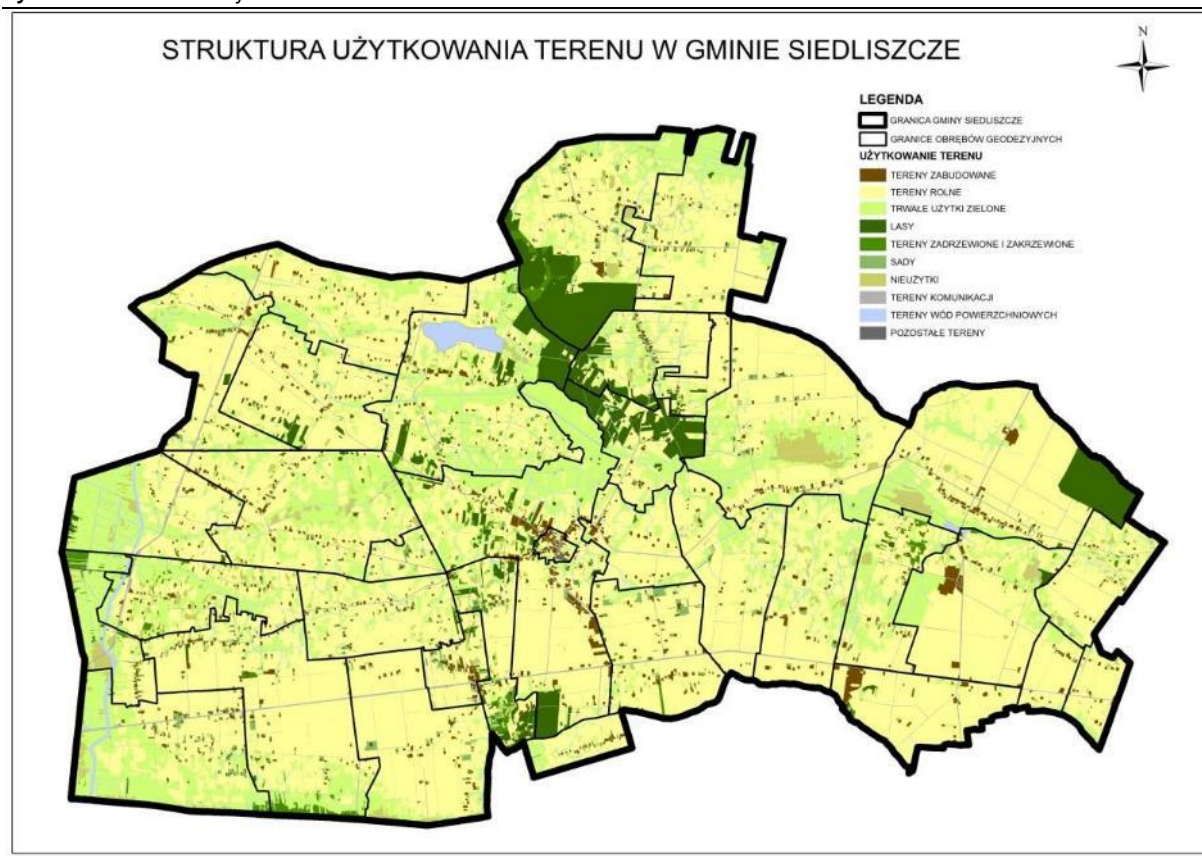
DOTYCHCZASOWE PRZEZNACZENIE, ZAGOSPODAROWANIE I UZBROJENIE
TERENU

Według danych statystycznych GUS (Dane Statystyczne BDL za rok 2014) powierzchnia miasta i gminy Siedliszcze wynosi 153,9 km² (15 390 ha). Do końca 2015 roku Siedliszcze było gminą wiejską. Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 28 lipca 2015 r. w sprawie ustalenia granic niektórych miast, nadania niektórym miejscowościom statusu miasta, ustalenia granic oraz zmiany nazw i siedzib władz niektórych gmin (Dz. U. z 2015 r. poz. 1083), z obrębów geodezyjnych: Siedliszcze, Siedliszcze-Kolonia oraz Siedliszcze – Osada utworzono miasto Siedliszcze, którego powierzchnia wynosi 1320 ha.

Obszar wiejski gminy Siedliszcze posiada powierzchnię 14 070 ha. W skład gminy wchodzi 28 sołectw: Adolfin, Anusin, Bezek, Bezek-Kolonia, Bezek Dębiński, Brzeziny, Chojeniec, Chojeniec-Kolonia, Dobromyśl, Kamionka, Krowica, Kulik, Kulik-Kolonia, Lechówka, Lipówki, Majdan Zahorodyński, Marynin, Mogilnica, Chojno Nowe Pierwsze, Chojno Nowe Drugie, Romanówka, Siedliszcze, Siedliszcze-Kolonia, Stare Chojno, Stasin Dolny, Wola Korybutowa Pierwsza, Wola Korybutowa Druga, Wola Korybutowa Kolonia. Oprócz wsi sołeckich, na terenie gminy znajdują się miejscowości: Borowo, Gliny, Jankowice, Janowica, Julianów, Wojciechów i Zabitek.

Siedliszcze to gmina o charakterze rolniczym, co jest szczególnie widoczne w strukturze użytkowania terenu.

Rysunek 3. Struktura użytkowania terenu w Gminie Siedliszcze - stan na rok 2016

W strukturze gruntów dominują:

- **użytki rolne – 13079 ha (84,7 %)**, w tym:
 - grunty orne – 9374,06 ha,
 - sady – 166,38 ha,
 - łąki, pastwiska – 3538,76 ha.
- **grunty leśne ogółem – 753, 44 ha (4,8 %)**, w tym:
- lasy 747,48 ha:
- las publiczne ogółem – 558,48 ha,

- lasy publiczne Skarbu Państwa – 539,62 ha, w tym w zarządzie Lasów Państwowych – 526,43 i w zasobie Własności Rolnej Skarbu Państwa – 12,19 ha,
- lasy publiczne gminne – 18,86 ha,
- las prywatne ogółem – 189 ha,
- odnowienia i zalesienia ogółem – 6,3 ha;
- **zadrzewienia - 197,63 ha (1,28%);**
- **grunty zabudowane - 409,81 ha (2,66%);**
- **tereny komunikacji - 381,55 ha (2,47%);**
- **nieużytki - 390,71 ha (2,53%);**
- **wody powierzchniowe - 214,57 ha (1,39%).**

W strukturze osadniczej rolę nadrzędną pełni miasto Siedliszcze, jako ośrodek administracji lokalnej. Miasto zostało założone na prawie magdeburskim w drugiej połowie XVIII wieku i miało początkowo charakter osady targowej opartej na dwóch traktach komunikacyjnych, z Chełma do Łęcznej i Lublina oraz z Rejowca Fabrycznego do Cycowa. To właśnie przebieg dróg przesądził o wielodrożnym charakterze układu urbanistycznego miasta. Mimo, że wielodrożnice są najczęściej nieregularne, to w przypadku Siedliszcza ulice tworzą dość regularny, promienisty układ rozchodzący się z centralnej jego części – niewielkiego rynku. U zbiegu głównych ulic: Szkolnej, Szpitalnej i Chojenieckiej tworzących szkielet układu urbanistycznego wykształciło się funkcjonalne centrum usługowe z licznymi obiektami usługowymi i sklepami oraz kościołem pw. Najświętszej Maryi Panny Częstochowskiej. Większość obiektów użyteczności publicznej, jak: Urząd Miejski, poczta, usługi oświaty i zdrowia zlokalizowane są wzdłuż ulicy Szpitalnej.

Na terenie miasta dominuje zabudowa mieszkaniowa w formie jednorodzinnej, miejscami wymieszana z zabudową zagrodową i usługową. W większości przypadków wolnostojące budynki tworzą luźne struktury skupione wzdłuż ulic. Jedynie w centralnej części miasta zabudowa mieszkaniowo-usługowa miejscami tworzy krótkie, zwarte pierzeje. Najstarsze budynki mieszkalne i usługowe są zazwyczaj jednokondygnacyjne, często drewniane z dachami dwuspadowymi lub naczółkowymi, usytuowane frontem do ulicy. Nowa zabudowa ma bardziej zróżnicowany charakter i jest wyższa. Dominują budynki o jednej kondygnacji pełnej z poddaszem lub o dwóch pełnych kondygnacjach pokryte dachami dwu lub wielospadowymi z wykuszami.

W południowej części miasta, w rejonie skrzyżowania drogi wojewódzkiej nr 839 z drogą krajową nr 12 istnieje zespół zabudowy produkcyjno-usługowo- składowej.

Przestrzenie publiczne w mieście są nieliczne i obejmują głównie ulice oraz towarzyszące im niewielkie skwery.

Na terenie gminy osadnictwo koncentruje się w kilkudziesięciu miejscowościach. Do najludniejszych należą: Bezek, Nowe Chojno, Wola Korybutowa. Większość miejscowości ma charakter luźnych ulicówek z zabudową rozlokowaną wzdłuż przebiegającej przez wieś głównej drogi. Ponieważ gmina ma charakter typowo rolniczy, na terenach wiejskich dominuje zabudowa zagrodowa, której miejscami towarzyszą różnego typu usługi lub produkcja.

Infrastruktura techniczna na terenie gminy jest dość dobrze rozwinięta. Na koniec roku 2015 łącznie ze zbiorowego zaopatrzenia w wodę korzystało około 83% ludności zamieszkującej gminę. Zaopatrzenie ludności w wodę prowadzą dwa wodociągi zbiorowego zaopatrzenia o łącznej długości około 160 km, z ujęciami wód w Siedliszczu i w Bezku-Kolonii. Obiekty te eksploatowane są przez Urząd Miejski w Siedliszczu. Zbiorcza sieć kanalizacyjna wciąż jest rozbudowywana. Z danych GUS wynika, że na koniec roku 2014 ze zbiorczej sieci kanalizacyjnej, na terenie gminy korzystało blisko 19% jej mieszkańców, głównie w mieście. Długość sieci kanalizacyjnej wynosi obecnie 7,8 km. Ścieki są odprowadzane do biologicznej oczyszczalni ścieków w Siedliszczu. Na terenie gminy nie istnieje rozdzielcza sieć gazowa. Natomiast sieć elektroenergetyczna pokrywa obecne zapotrzebowanie na energię elektryczną.

Do dnia uchwalenia niniejszego Studium na terenie gminy obowiązywało Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Siedliszcze przyjęte uchwałą Nr II/7/02 Rady Gminy Siedliszcze z dnia 11 grudnia 2002 r, zmienione fragmentarycznie w 2008 (Uchwała Nr XIX/120/08 z dnia 15 października 2008 roku), a następnie w 2012 roku (Uchwała Nr XXI/127/12 z dnia 14 listopada 2012 roku) i w 2015 roku (Uchwała Nr XV/18/15 z dnia 12 marca 2015 roku).

W obowiązującym dotychczas Studium teren gminy podzielono na strefy: O-osadniczą obejmującą obecne miasto Siedliszcze, R - rolniczą – obejmującą przeważającą część gminy, T- turystyczną - obejmującą tereny wokół Zbiornika Zahorodyńskiego i E - ekologiczną obejmującą tereny położone w zasięgu Chełmskiego i Pawłowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu oraz wzdłuż doliny rzeki Mogilnicy. Wyznaczono zasięg obszarów wskazanych do rozwoju zabudowy w tym: obszary zabudowy

mieszkańcовой, letniskowej i usług, skoncentrowanej działalności gospodarczej, usług o znaczeniu ponadlokalnym i lokalnym z zielenią towarzyszącą, zabudowy zagrodowej. Wskazano również granice proponowanych zalesień oraz gruntów urodzajnych gleb z przewagą klas II i III, objętych ochroną przed zabudową. Generalnie, dotychczasowe Studium zakładało rozwój zabudowy w oparciu o istniejącą strukturę osadniczą gminy.

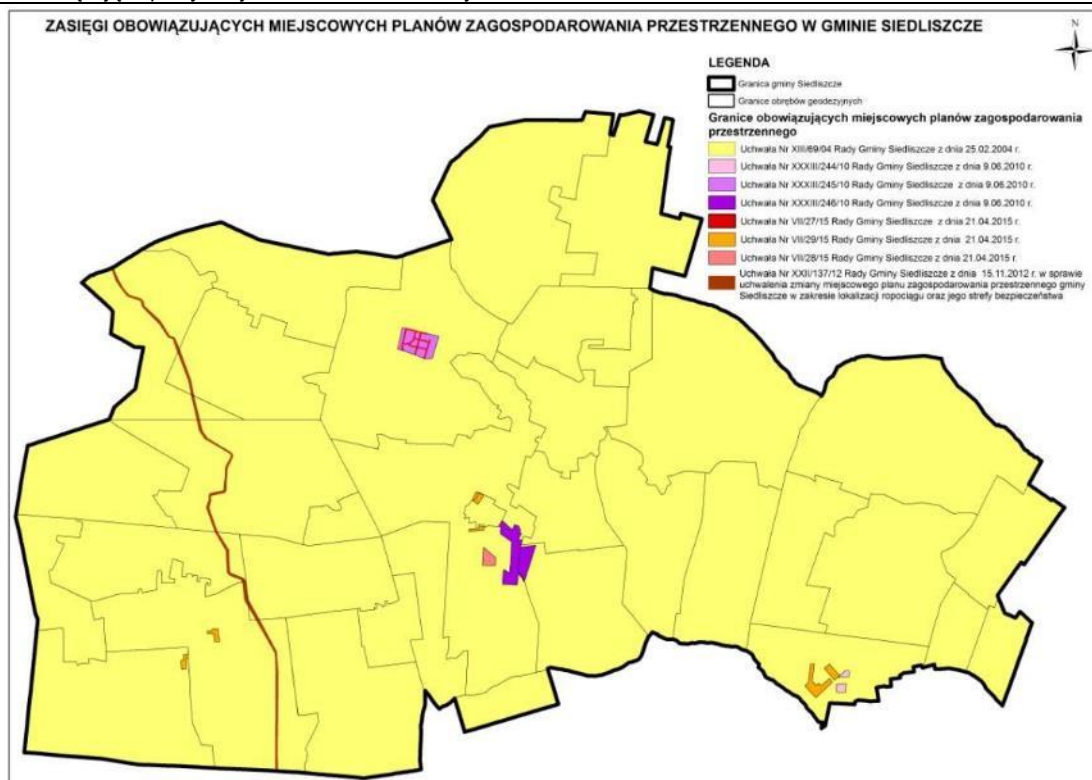
Na obszarze Gminy Siedliszcze obowiązują następujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego:

- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Siedliszcze przyjęty Uchwałą Nr XIII/69/04 Rady Gminy Siedliszcze z dnia 25 lutego 2004 roku – obejmujący obszar gminy w jej granicach administracyjnych;
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Siedliszcze przyjęty Uchwałą Nr VII/29/15 Rady Gminy Siedliszcze z dnia 21 kwietnia 2015 roku;
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Siedliszcze przyjęty Uchwałą Nr VII/28/15 Rady Gminy Siedliszcze z dnia 21 kwietnia 2015 roku;
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Siedliszcze dla obszaru w miejscowości Majdan Zahorodyński przyjęty Uchwałą Nr VII/27/15 Rady Gminy Siedliszcze z dnia 21 kwietnia 2015 roku,

oraz:

- Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Siedliszcze dla obszaru w miejscowości Lechówka przyjęta Uchwałą Nr XXXIII/244/10 Rady Gminy Siedliszcze z dnia 9 czerwca 2010 roku;
- Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Siedliszcze dla obszaru w miejscowości Majdan Zahorodyński przyjęta Uchwałą Nr XXXIII/245/10 Rady Gminy Siedliszcze z dnia 9 czerwca 2010 roku;
- Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Siedliszcze dla obszaru w miejscowościach Siedliszcze i Marynin przyjęta Uchwałą Nr XXXIII/246/10 Rady Gminy Siedliszcze z dnia 9 czerwca 2010 roku;
- Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Siedliszcze w zakresie lokalizacji ropociągu oraz jego strefy bezpieczeństwa przyjęta Uchwałą Nr XXII/137/12 Rady Gminy Siedliszcze z dnia 15 listopada 2012 roku.

Rysunek 4. Obowiązujące plany miejscowe na terenie Gminy Siedliszcze - stan na rok 2016

Na podstawie analizy złożonych wniosków o wyznaczenie nowych terenów budowlanych oraz terenów przeznaczonych na cele eksploatacji surowców naturalnych, w tym węgla kamiennego, wynika że wymagana jest aktualizacja obowiązujących dokumentów planistycznych.

Ruch budowlany na terenie miasta i gminy Siedliszcze jest umiarkowany. Analiza wydanych w latach 2013-2015 pozwoleń na budowę wykazała, że:

- w 2013 roku na terenie miasta i gminy Siedliszcze wydano 20 pozwoleń na budowę nowych budynków mieszkalnych (w zabudowie mieszkaniowej jednorodzinnej) oraz 8 pozwoleń na budowę dotyczących budynków niemieszkalnych (głównie gospodarczych, garażowych i produkcyjnych) oraz na obiekty infrastruktury technicznej i 3 pozwolenia na stawy rybne;
- w 2014 roku na terenie miasta i gminy Siedliszcze wydano 10 pozwoleń na budowę nowych budynków mieszkalnych (w zabudowie mieszkaniowej jednorodzinnej) oraz 4 pozwolenia na budowę dotyczące budynków niemieszkalnych (głównie gospodarczych, usługowych) oraz na obiekty infrastruktury technicznej i 2 pozwolenia na stawy rybne;
- w 2015 roku na terenie miasta i gminy Siedliszcze wydano 21 pozwoleń na budowę nowych budynków mieszkalnych (w zabudowie mieszkaniowej jednorodzinnej) oraz 7 pozwoleń na budowę dotyczących budynków niemieszkalnych (głównie gospodarczych i garażowych) oraz na obiekty infrastruktury technicznej i 3 pozwolenia na stawy rybne.

Najwięcej pozwoleń na budowę nowych budynków wydano na terenie miasta oraz w miejscowościach: Chojno Nowe Pierwsze i Drugie, Wola Korybutowa - Kolonia, Chojeniec, Bezek i Bezek-Kolonia, Kulik-Kolonia.

Większość wydanych pozwoleń na budowę dotyczy rozbudowy, przebudowy, nadbudowy lub wymiany konstrukcji dachu istniejących obiektów budowlanych, w tym infrastruktury technicznej.

Ponieważ dla całego obszaru Gminy obowiązują miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, nie ma konieczności wydawania decyzji o warunkach zabudowy. Tym samym procesy rozwoju zabudowy są dość dobrze kontrolowane. Jedynie dopuszczone w planie miejscowym lokalizowanie zabudowy zagrodowej na terenach rolnych, bez wskazania zasięgu obszarów przeznaczonych do zabudowy, może powodować rozpraszenie zabudowy oraz konflikty przestrzenne.

Wnioski:

- ❖ **Struktura osadnicza gminy ukształtowana jest z podziałem na założenie miejskie i osady wiejskie o stosunkowo zwartym układzie osadniczym, z wyraźną funkcją wiodącą miejscowości: Majdan Zahorodyński, Dobromyśl, Chojno Nowe, Anusin i Bezek.**
- ❖ **W zagospodarowaniu przestrzennym mało wyraźna jest delimitacja pomiędzy obszarami zurbanizowanymi i obszarami otwartymi, w szczególności w miejscowościach zabudowy kolonijnej jak: Kulik Kolonia, Chojeniec, Romanówka, Stasin Dolny, Marynin czy Lipówki. Wskazane jest ograniczenie dalszego rozlewania się zabudowy na tereny otwarte.**
- ❖ **Gmina ma typowo rolniczy charakter wynikający z dużego udziału gleb wysokich klas bonitacyjnych. Wskazane byłoby utrzymanie dotychczasowego charakteru, przy jednoczesnej dywersyfikacji struktury gospodarczej gminy.**
- ❖ **W rejonach wzdłuż Kanału Wieprz – Krzna oraz doliny rzeki Mogilnica znajdują się, duże zwarte kompleksy trwałych użytków zielonych, najczęściej zmeliorowane, które należy chronić przed fragmentaryzacją i przekształcaniem na inne sposoby zagospodarowania.**
- ❖ **Cały obszar gminy pokrywa obowiązujący miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, zmieniany fragmentarycznie w zależności od potrzeb. Nie zachodzi potrzeba całościowej zmiany planu. Wystarczające jest procedowanie ewentualnych fragmentarycznych zmian w zależności od potrzeb.**
- ❖ **Zaawansowane planowany budowy drogi ekspresowej S12 oraz kopalni węgla kamiennego w Kuliku, pozwalają zakładać, że wygenerowane zostaną istotnie zwiększone potrzeby mieszkaniowe oraz inwestycyjne na terenie gminy Siedliszcze, a zwłaszcza w granicach miasta Siedliszcze, które będzie zapleczem mieszkaniowym dla osób migrujących za pracą.**

Rozdział 2

STAN ŁADU PRZESTRZENNEGO I WYMOGI JEGO OCHRONY

W przestrzeni gminy Siedliszcze granica pomiędzy obszarami zabudowanymi i obszarami otwartymi jest stosunkowo słabo zarysowana.

Tereny zainwestowane:

Osadnictwo na terenie gminy ma charakter rozproszony, z tendencją do tworzenia się luźnych ulicówek. Osady są równomiernie rozmieszczone na obszarze całej gminy. Najważniejszą i największą jednostką osadniczą jest niewątpliwie miasto Siedliszcze położone w centralnej części gminy.

Historyczny układ urbanistyczny Siedliszcza ukształtował się wzdłuż dwóch traktów komunikacyjnych, z Chełma do Łęcznej i Lublina oraz z Rejowca Fabrycznego do Cycowa. Wokół promienistego rozwidlenia dróg w centralnej części miasta, oraz wzdłuż ulicy Szpitalnej rozlokowane są główne obiekty publiczne i usługi, w tym: Urząd Miejski, kościół parafialny, Zespół Szkół im. Henryka Sienkiewicza (przedszkole, szkoła podstawowa i gimnazjum), Urząd Pocztowy, Bank Spółdzielczy, usługi zdrowia, targowisko miejskie, przystanek autobusowy oraz większość obiektów handlowych. Obiekty usługowe uzupełniają, dominująca w mieście, zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna tworząca luźne pierzeje wzdłuż ulic. W południowej części miasta rozwija się zabudowa produkcyjna i usługowa związana z obsługą tranzytu wzdłuż drogi krajowej nr 12. Nowa zabudowa powstaje głównie jako wypełnienie luk w istniejących strukturach przestrzennych lub jako niewielkie osiedla o uporządkowanej strukturze. Natomiast osady wiejskie z reguły mają charakter luźnych ulicówek lub rozproszonej zabudowy złożonej z zabudowań gospodarskich. Niezależnie od rozlokowania, zabudowa zagrodowa wpisuje się w krajobraz rolniczy. Należy docenić fakt, że istniejące budynki, w tym również nowe, dostosowane są do skali i charakteru miejscowości. Licznie zachowane są stare zabudowania prezentujące architekturę regionalną, a nowo realizowana zabudowa nie kontrastuje z dawną.

Fot. 1. Centrum Siedliszcza

Fot. 2. Dawna zabudowa w Siedliszczu

Fot. 3. Nowe osiedla zabudowy jednorodzinnej w Siedliszczu

Fot. 4. Obiekty usług zdrowia w Siedliszczu

Fot. 5. Majdan Zahorodyński – dawna zabudowa

Fot. 6. Zabudowa zagrodowa - Brzeziny

W przestrzeni zarówno miejskiej jak i wiejskiej dominuje zabudowa niska, ekstensywna. Wysokość większości budynków nie przekracza 10 m. Wyjątkiem są budynki użyteczności publicznej lub obiekty sakralne, które stanowią dominanty przestrzenne. Nieliczne przestrzenie publiczne są urządzone i zadbane. Przestrzeń nie jest „zaśmiecona” przez chaotycznie rozmieszczone reklamy i szyldy. Jedyny dysonans stanowią pojedyncze naziemne obiekty infrastruktury technicznej oraz ruiny opuszczonych zabudowań.

Fot. 7. Kościół w Siedliszczu

Fot. 8. Kościół w Kuliku

Fot. 9. Wieża przekaźnikowa w Siedliszczu

Fot. 10. Park miejski w Siedliszczu

Fot. 11. Rynek w Siedliszczu

Wnioski:

- ❖ Nowe inwestycje powinny się realizować w pierwszej kolejności jako uzupełnienie istniejących struktur zurbanizowanych, w celu ograniczenia dalszego rozpraszania zabudowy, szczególnie na terenie miasta.
- ❖ Korzystne dla ładu przestrzennego jest stosowanie tradycyjnych form architektonicznych, materiałów i kolorystyki zharmonizowanej z otaczającą zabudową i krajobrazem, jednak nie jest wykluczona lokalizacja obiektów o nowoczesnych kształtach i detalu architektonicznym, ale wyłącznie w wybranych, szczególnych rejonach miasta i gminy, w sposób niekolidujący z istniejącą zabudową.
- ❖ Na terenach poszczególnych osad wiejskich należy dążyć do wykształcenia przestrzeni publicznych służących kształtowaniu ładu przestrzennego i integracji mieszkańców.
- ❖ Korzystne dla ładu przestrzennego jest utrzymanie małej ilości reklam i szyldów w przestrzeni oraz stworzenie narzędzi do kontrolowania ich rozmieszczania i wyglądu.

Tereny otwarte:

Tereny otwarte na obszarze miasta i gminy Siedliszcze tworzą głównie pola uprawne, trwałe użytki zielone oraz niewielkie lasy i zadrzewienia. Jedyne, większe kompleksy leśne znajduje się w centralnej części gminy, w rejonie Dobromyśla. Na pozostałym obszarze lasy w zasadzie nie występują. Niemalże całą gminę pokrywają pola uprawne z płacami większych użytków zielonych, głównie wzdłuż rzeki Mogilnicy oraz Kanału Wieprz-Krzna. W sąsiedztwie cieków wodnych, szczególnie w centralnej części gminy licznie występują obszary podmokłe, a na południu gminy spotkać można pojedyncze bagna. Zabudowaniom gospodarskim często towarzyszą sady. W rejonie Majdanu Zahorodyńskiego wybudowano sztuczny zbiornik wodny, największy na obszarze gminy.

Fot. 12. Zbiornik wodny – Majdan Zahorodyński

Fot. 13. Kompleks leśny Dobromyśl

Fot. 14. Łąki wzdłuż Mogilnicy

Fot. 15. Kompleksy użytków zielonych

Fot. 16. Widok na pola uprawne w Siedliszczu

Fot. 17. Sady przy zabudowaniach gospodarczych

Wnioski:

- ❖ Z uwagi na pełnione funkcje krajobrazowo-przyrodnicze oraz wartości gospodarcze (w gminie przeważają gleby wysokich klas bonitacyjnych) wskazuje się pozostawienie jak największej części terenów otwartych w dotychczasowej formie użytkowania bez zabudowy.
- ❖ Z uwagi na wartość przyrodniczo-krajobrazową jaką pełnią trwałe użytki zielone oraz zadrzewienia śródpolne należy je pozostawić w dotychczasowym użytkowaniu oraz umożliwić proces naturalnego tworzenia się zadrzewień śródpolnych, w szczególności należy zachować zwarte kompleksy użytków zielonych towarzyszących dolinie rzeki Mogilnicy i Kanałowi Wieprz-Krzna.
- ❖ Większe kompleksy leśne nie powinny podlegać przekształceniom i zabudowywaniu.
- ❖ Należy dążyć do wyrównania granicy polno-leśnej poprzez dolesienia pomiędzy mniejszymi kompleksami leśnymi, zwłaszcza na glebach niskich klas bonitacyjnych od V i VI, z wyłączeniem zwartych użytków zielonych.
- ❖ Należy chronić przed zabudową, osuszaniem oraz zasypywaniem tereny bagienne oraz cenne tereny podmokłe.

Rozdział 3

STAN ŚRODOWISKA W TYM STAN ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ, WIELKOŚCI I JAKOŚCI ZASOBÓW WODNYCH ORAZ WYMOGÓW OCHRONY ŚRODOWISKA, PRZYRODY I KRAJOBRAZU W TYM KRAJOBRAZU KULTUROWEGO

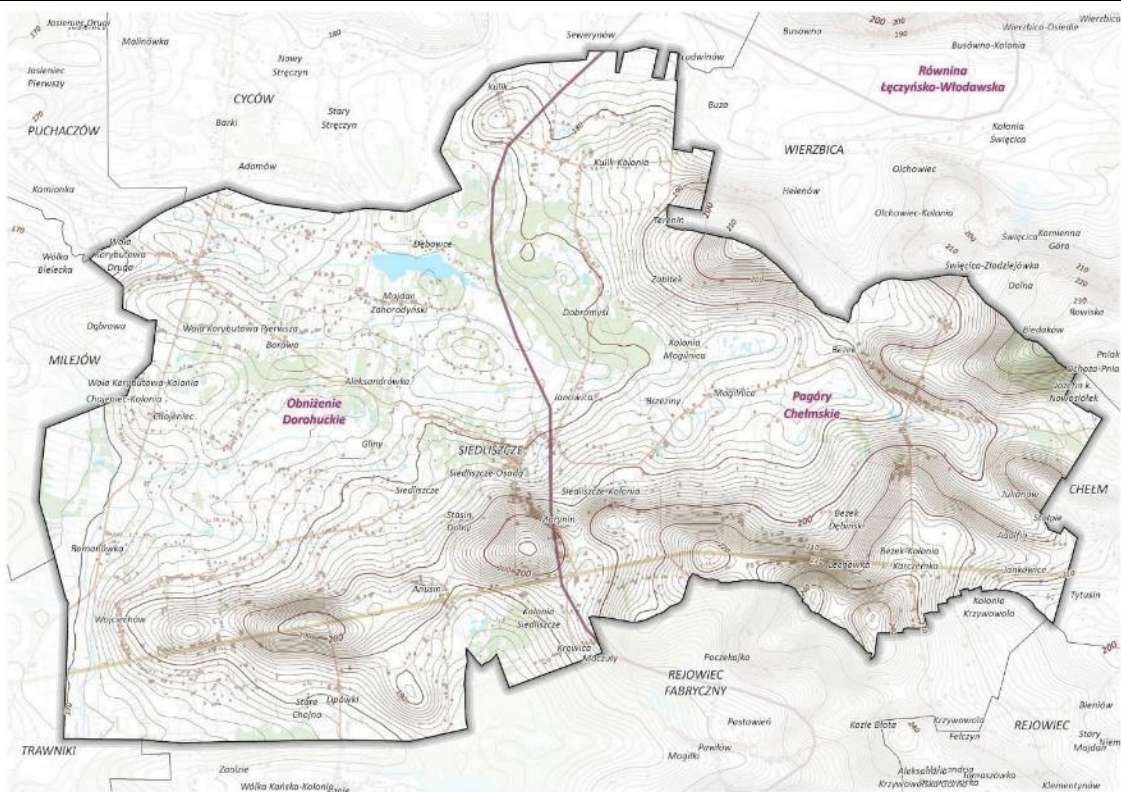
Klasyfikacja fizyczno-geograficzna i geomorfologia:

Według typologii krajobrazu naturalnego Richlinga gmina położona jest w strefie, dla której charakterystyczne jest zróżnicowanie krajobrazów naturalnych nizin, przejawiające się wzajemnym przenikaniem się obniżień wypełnionych głównie utworami organicznymi, z formami wyżynnymi zbudowanymi z utworów kredowych (Pagóry Chełmskie) oraz kontrastowym sąsiedztwem nizin (Obniżenie Dorohuckie). Typową cechą krajobrazów nizin jest ich charakter równinny. Nie oznacza to jednak, że krajobrazy nizinne są zawsze płaskie. Ich rzeźba może mieć charakter wzgórzowy - w subregionie określanym jako Pagóry Chełmskie (występują tu ostańce kredowe o stromych zboczach osiągające wysokość do 274 m n.p.m. i do 50 m nad otaczające piaszczyste równiny i zabagnione obniżenia terenu).

Natomiast według podziału fizyczno-geograficznego J. Kondrackiego, teren gminy Siedliszcze położony jest w obrębie:

- Prowincji: **Niżu Wschodniobałtycko - Białoruskiego**
- Podprowincji: **Polesie**
- Makroregionu: **Polesie Wołyńskie**
- Mezoregionu: **Obniżenie Dorohuckie i Pagóry Chełmskie**

Rysunek 5. Ukształtowanie powierzchni terenu w Gminie Siedliszcze

Źródło: Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe dla Gminy Siedliszcze, Multiconsult Polska Sp. z o.o., 2016

Gmina Siedliszcze położona jest na Polesiu Wołyńskim, w obrębie dwóch mniejszych jednostek geograficznych zwanych mezoregionami, tj. Obniżenia Dorohuckiego i Pagórów Chełmskich.

Zachodnia część gminy znajduje się w obrębie Obniżenia Dorohuckiego, charakteryzującego się typowym dla nizin równinnym krajobrazem. Miejscami występują niewielkie wzniesienia o wysokości dochodzącej do 182 m n.p.m. oraz liczne rozległe torfowiska.

Bardziej urozmaicona pod względem krajobrazowym jest wschodnia część gminy, zaliczana do Pagórów Chełmskich. Występują tu liczne wzgórza kredowe zbudowane z margli kredowych z czapami piaskowców trzeciorzędowych o zróżnicowanej wysokości od 180 do 233 m n.p.m. Niewysokie, kopulaste, wyspowe wzgórza wcinają się w rozległe, płaskie i często zabagnione obniżenia. Jest to obszar w przeważającej części użytkowany rolniczo, podczas gdy w obniżeniach dominują lasy i użytki zielone. Wiele wzgórz, z zachowanym do dziś użytkowaniem rolniczym, posiada walory widokowe.

Głównymi czynnikami rzeźbotwórczymi w gminie były procesy glacialne, krasowe i fluwialne. Dzięki nim powstały między innymi następujące formy geomorfologiczne:

- ostańce kredowe, stanowiące kulminację terenu sięgające od 217 – 255 m n.p.m. o wysokościach względnym od 20 – 40 m,
- wyżyna denudacyjna z licznymi formami krasowymi i deniwelacyjnymi do około 10 m,
- plejstoceński poziom akumulacji jeziorzyskowo – rzecznej o wysokości od 170 – 190 m n.p.m.,
- płaski holoceniński poziom akumulacji bagiennej.

Charakterystyczną cechą rzeźby terenu gminy jest brak wyraźnych form dolinnych.

Budowa geologiczna:

Obszar objęty opracowaniem położony jest w peryferyjnej części platformy wschodnioeuropejskiej, w granicach Niecki Lubelskiej (nadbużańskiej), łagodnej struktury paleozoicznej utworzonej ze skał karbońskich. Najstarsze utwory w podłożu to kambryjskie piaskowce (miąższość > 700 m). Powyżej występują margle i wapienie ordowiku, których miąższość osiąga maksymalnie 50 m, sylurskie iłowce i mułowce wapniste z soczewkami i laminami wapieni o miąższości 950 m, oraz utwory dewonu dolnego - piaskowce, mułowce i iłowce, środkowego i górnego - wapienie i dolomity. Miąższość węglonośnych osadów karbońskich (iłowce, mułowce, piaskowce z wkładkami węgla) to przedział od 600 m do 1600 m.

Powyżej utworów paleozoicznych zalegają utwory mezozoiczne - jurajskie, wykształcone w postaci wapieni i dolomitów o miąższość około 100 m. Występujące nad nimi utwory kredy są reprezentowane przez osady węglanowe: kredy piszącej, margli, wapieni marglistych, opok i opok marglistych. Miąższość osadów kredy to 400 - 600 m.

Utwory trzeciorzędowe (miocen) są reprezentowane przez piaskowce i inne skały okruchowe.

Obniżenia podłoża kredowego wypełniają utwory czwartorzędowe, plejstoceńskie osiągające miąższość około 20 m.

Wody powierzchniowe:

Główną rzeką gminy Siedliszcze jest rzeka Mogilnica, która przepływa przez gminę z południowego – wschodu w kierunku północno – zachodnim, a następnie uchodzi do Wieprza. Mogilnica ma długość 28 km. Jej średni spadek wynosi 1,6 ‰. Za początek rzeki przyjmuje się źródło bijące na wysokości 201 m n.p.m. na wschód od miejscowości Bezek. Ciek ten jest na niektórych fragmentach uregulowany (umocnienie dna, skarp, profilowanie koryta, budowle hydrotechniczne). Rzeka płynie w obszarze równinnym, w którym występuje mozaika małych wzniesień i płytkich zagłębień bezodpływowych. Dorzecze Mogilnicy charakteryzuje się dużą gęstością sieci wodnej, wśród której dominują urządzenia melioracyjne, głównie kanały i rowy odwadniające.

Zachodnią część gminy przecina Kanał Wieprz-Krzna o całkowitej długości około 140 km - najdłuższy kanał nawadniający w Polsce. Kanał prowadzi wodę w poziomie wyższym od krzyżujących się z nim rzek, które zostały przeprowadzone syfonami pod kanałem i uchodzą do Wieprza. Bieg kanału nie wpływa na wielkość prawobrzeżnych dopływów Wieprza.

Sieć hydrograficzną uzupełniają rowy melioracyjne. Wiele rowów napełnionych jest wodą tylko okresowo. Największe obszary zmeliorowane znajdują się w rejonie Mokrego Rowu oraz w północnozachodniej części gminy. Istotnym elementem są tereny bagien i mokradeł z okresowo lub stale stagnującą wodą na powierzchni terenu - między innymi w rejonie Mokrego Rowu, Chojeńca, Mogilnicy oraz pomiędzy wsią Majdan i Kulik - Kolonia.

Na terenie gminy obecnie znajduje się jeden sztuczny zbiornik wód powierzchniowych w Majdanie Zahorodyńskim o funkcji retencyjnej. Ma on powierzchnię 48,8 ha i pojemność 1 133 000 m³ (średnia głębokość to 2,32 m). Został utworzony na terenach po eksploatacji torfu. Przelew ze zbiornika, który częściowo zbiera wody z obszaru Natura 2000 Dobromyśl, połączony jest rowem, który łączy się z Mogilnicą w pobliżu miejscowości Woła Korybutowa Druga i Woła Korybutowa – Kolonia. Ponadto, na terenie gminy planuje się utworzenie nowego zbiornika wodnego „Mogilnica” o powierzchni około 60 ha na terenach podmokłych w rejonie wsi Mogilnica, na dopływie Mogilnicy.

Przy zachodniej granicy gminy Siedliszcze, po zachodniej stronie Kanału Wieprz – Krzna, planowana jest budowa zbiornika Romanówka. Zbiornik o pojemności około 1 mln m³ służyć ma głównie regulacji stosunków wodnych, co może mieć wpływ na warunki gruntowo – wodne na terenie gminy Siedliszcze.

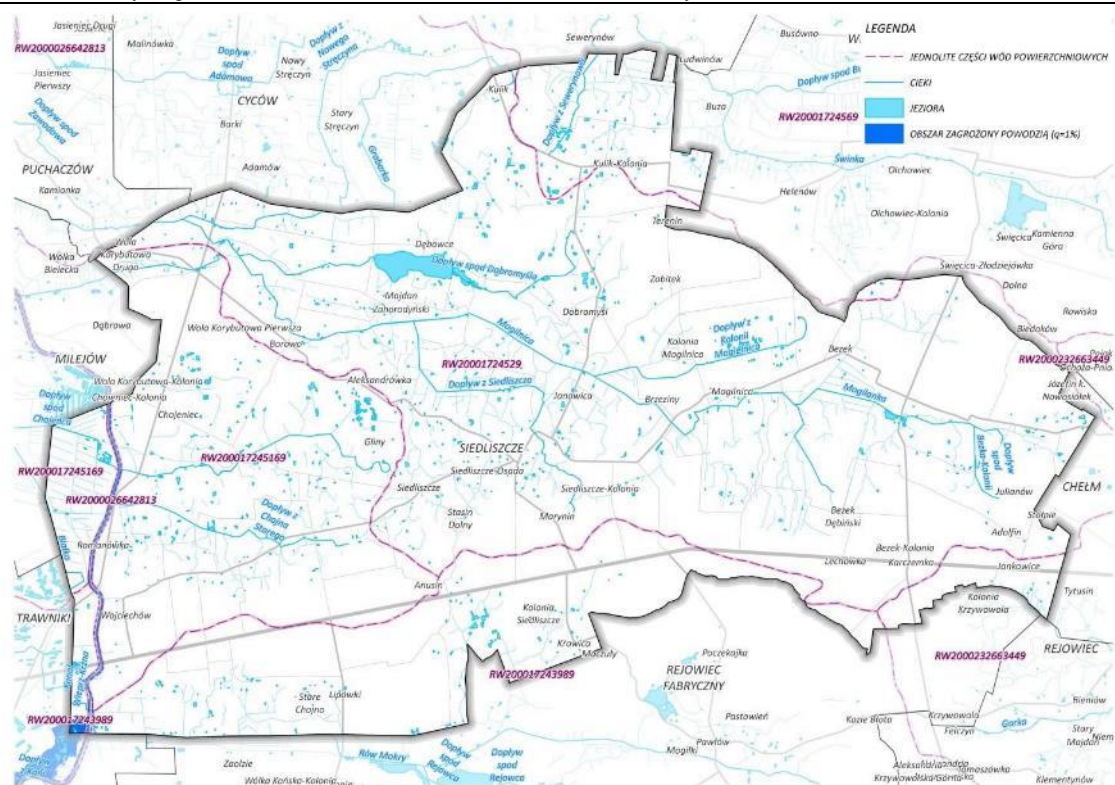
Lokalnie na terenie gminy występują tereny podmokłe. Koncentrują się one głównie w części środkowej, w rejonie kompleksów leśnych, na północ od miasta Siedliszcze. Natomiast bagna występują lokalnie w południowo – zachodnim krańcu gminy w obrębie Pawłowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu.

Środkowa i wschodnia część obszaru gminy została zaklasyfikowana do obszarów bardzo pilnie wymagających nawodnień, ze względu na występujące tu zjawisko suszy. W Planie zagospodarowania przestrzennego województwa lubelskiego, w ramach przeciwdziałania skutkom suszy w zakresie przebudowy systemu melioracji szczegółowych w kierunku zwiększenia funkcji nawadniających, jako priorytetowe uznano realizację systemów nawodnień w obszarze Kanału Wieprz. dotyczy to między innymi gminy Siedliszcze.

Największa część gminy znajduje się w obrębie JCWP Mogilnica RW20001724529. Pozostałe jednolite części wód powierzchniowych to:

- RW2000026642813 Kanał Wieprz-Krzna od Wieprza do dopływu z lasu przy Żulinkach
- RW200017243989 Rów Mokry
- RW200017245169 Białka
- RW20001724569 Świnka bez dopływu spod Kobyłki
- RW2000232663449 Uherka od źródeł do Garki
- RW2000232663469 Lepitucha.

Rysunek 6. Sieć hydrograficzna oraz rozmieszczenie JCWP na terenie Gminy Siedliszcze

Źródło: Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe dla Gminy Siedliszcze, Multiconsult Polska Sp. z o.o., 2016

Stan pięciu, z sześciu, JCWP jest zły. Jedynie JCWP Mogilnica RW20001724529 ma stan określony jako dobry. Dla części JCWP stwierdzono zagrożenie osiągnięcia celów środowiskowych, między innymi wynikające z planowanej eksploatacji węgla kamiennego. Obszar gminy charakteryzuje się przewagą wsiąkania i parowania nad spływem powierzchniowym. Stany niżówkowe rzek występują od lipca do października. Udział podziemnego zasilania rzek jest większy w okresie zimy (powyżej 70% całego zasilania) niż w okresie wiosny (50-60 %) oraz lata i jesieni (60 – 70 %).

Gleby:

Na terenie gminy Siedliszcze przeważają gleby o średniej jakości, należące do klasy bonitacyjnej IVa i IVb. Stanowią one 55,7 % gruntów ornych. Gleby urodzajne klas II, IIIa i IIIb zajmują 27,8 %, a gleby słabe V, VI klasy bonitacyjnej około 16,5 % gruntów ornych. Nie występują tu natomiast gleby I klasy bonitacyjnej. Największą wartość rolniczą mają rędziny wytworzone ze zwietrzeliwy skał kredowych. Zwarte kompleksy tych gleb występują w południowej części gminy. Gleby o najwyższej przydatności rolniczej obejmują przede wszystkim południową i północno – wschodnią część gminy. Wśród użytków zielonych przeważają gleby średnie i słabe o klasach IV (56 %) i V (30 %).

Na jakość gleb w gminie wpływa przede wszystkim działalność rolnicza, zwłaszcza stosowanie środków ochrony roślin oraz nawozów mineralnych i organicznych. Według badań IUNG w Puławach gleby w 38,5 % charakteryzują się zakwaszeniem (w tym kwaśnych i bardzo kwaśnych jest 21 %). Wapnowania obecnie wymaga 18,1% gleb, a wskazane jest na dalszych 6,7 % gleb. Silne zakwaszenie gleby ogranicza możliwości produkcyjne, a także sprzyja uaktywnianiu się związków toksycznych. Gleby wykazują tu także silne wyczerpanie ze składników mineralnych na poziomie 45% fosfor, 58% potas i 87% magnez.

Drugim czynnikiem mającym wpływ na jakość gleb jest emisja zanieczyszczeń wynikająca z ruchu pojazdów i utrzymywania dróg w okresie zimowym (zasolenie). Badania prowadzone w latach dziewięćdziesiątych wykazywały zwiększone zawartości cynku, kadmu i chromu w glebach wzdłuż drogi krajowej nr 12. Obecnie stan jakości chemicznej gleb wzdłuż drogi krajowej ulega stopniowej poprawie.

Warunki klimatyczne i jakość powietrza atmosferycznego:

Klimat na obszarze gminy kształtowany jest pod wpływem mas powietrza polarno – morskiego i polarno – kontynentalnego. Układy mas powietrznych w przebiegu rocznym powodują duże kontrasty termiczne. Występują tu jedne z najwyższych w Polsce wartości promieniowania słonecznego (98-100 kcal/cm²/rok).

Zgodnie z regionalizacją klimatyczną A. Wosia (1999) gmina Siedliszcze znajduje się w granicach dwóch regionów klimatycznych:

- Regionu Zamojsko – Przemyskiego (R-XXVNI)
- Regionu Wschodniomałopolskiego (R-XXI)

Oba regiony charakteryzują się dużą zmiennością występowania poszczególnych typów pogody.

Region Zamojsko-Przemyski obejmuje swym zasięgiem południowy fragment gminy, zaś Region Wschodniomałopolski pozostałą jej część. Podstawowe parametry charakteryzujące występujący tu klimat są następujące:

- średnia temperatura powietrza 7 – 8 °C
- najniższe notowane temperatury -28 – 29 °C
- najwyższe notowane temperatury + 34 °C
- średnia amplituda roczna temperatury mieści się w przedziale około 20,0 – 22,5 °C
- średnia roczna suma usłonecznienia, czyli bezchmurnego nieba wynosi około 1600 h (Region Zamojsko - Przemyski) i około 1600 – 1700 h (Region Wschodniomałopolski)
- średnia roczna suma opadów kształtuje się w granicach 450 – 500 mm (Region Zamojsko - Przemyski) i około 400 – 450 mm (Region Wschodniomałopolski)
- pokrywa śnieżna zalega średnio ok. 40 – 50 dni w roku

- okres wegetacyjny wynosi ponad 200 dni w roku
- wiatry wieją najczęściej z sektora zachodniego (około 30 – 35%) oraz południowego (około 20 – 25%). Kierunki i prędkości wiatrów w dużym stopniu zależą jednak od lokalnego ukształtowania terenu. Cisze i wiatry słabe o prędkości poniżej 2 m/s występują z częstotliwością ok. 50 – 60%.

Na terenie gminy Siedliszcze nie ma znaczących źródeł emitujących zanieczyszczenia do atmosfery. Głównym źródłem emisji zanieczyszczeń jest tzw. „emisja niska” - z lokalnych kotłowni i palenisk domowych. Problem ten jest odczuwalny jedynie w porze zimowej. Innym źródłem zanieczyszczeń powietrza jest również komunikacja związana z ruchem samochodowym, szczególnie wzdłuż drogi krajowej nr 12. Ruch na tej drodze jest także jedynym większym źródłem hałasu na terenie gminy.

Zgodnie z wynikami oceny jakości powietrza województwa lubelskiego prowadzonymi przez WIOŚ w Lublinie, dla kryterium ochrony zdrowia, strefę lubelską, do której należy cała gmina Siedliszcze, zaliczono do:

- klasy C ze względu na przekroczenia 24 godzinnych stężeń pyłu PM10 i bezno/a/pirenu w pyłe PM10,
- klasy B ze względu na poziom stężeń pyłu PM2,5 (przekraczający poziom dopuszczalny lecz nie przekraczający poziomu dopuszczalnego powiększonego o margines tolerancji),
- klasy A ze względu na brak przekroczeń poziomu docelowego (i klasę D₂ ze względu na stwierdzone przekroczenia poziomu celu długoterminowego),
- zgodnie z klasyfikacją dla kryteriów ochrony roślin strefa ta została zaliczona do klasy A.

Klasyfikacja wykonana w 2014 roku potwierdza występujące w latach wcześniejszych przekroczenia 24-godzinnego poziomu pyłu PM10 na terenie województwa lubelskiego. Dlatego też niezbędne jest wdrożenie działań wskazanych w Programie Ochrony Powietrza dla strefy lubelskiej, w tym:

Wprowadzanie odpowiednich zapisów do sporządzanych lub aktualizowanych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i decyzji o warunkach zabudowy - wymogów dotyczących zaopatrywania mieszkań w ciepło na nowych osiedlach, z nośników nie powodujących nadmiernej emisji zanieczyszczeń do powietrza (tj. podłączanie do sieci ciepłych tam gdzie jest to możliwe, stosowanie kotłów gazowych lub olejowych, ogrzewania elektrycznego oraz wykorzystanie energii odnawialnej nie powodującej zwiększonej emisji zanieczyszczeń), zapewnienia „przewietrzania” terenów zabudowanych, stosowania pasów zieleni ochronnej, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów przekroczeń; (...)

Powiązania przyrodnicze z otoczeniem:

Przez powiązania przyrodnicze należy rozumieć nie tylko obecność „wyraźnych” korytarzy migracyjnych elementów biotycznych przyrody, ale także istnienie innych struktur ekologicznych oraz rozległych przestrzeni otwartych pozwalających na utrzymanie lokalnej spójności ekologicznej. Nawet przestrzeń zurbanizowana może zostać włączona w funkcjonowanie systemu przyrodniczego. Dzieje się tak dzięki odpowiedniemu kształtowaniu towarzyszącej zabudowie zieleni np. przez wprowadzanie szpalerów drzew, czy pozostawienie znacznego udziału zieleni przydomowej. Niebagatelną rolę w lokalnych powiązaniach ekologicznych odgrywają także formy ogrodzeń, gabaryty obiektów budowlanych, czy infrastruktura drogowa.

Północny fragment gminy położony jest w granicach Chełmskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, zaś południowy w granicach Pawłowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. Oba wyżej wymienione OChK są połączone systemem korytarzy ekologicznych tworzących pierścienie wokół terenu gminy i umożliwiających łączność pomiędzy ostojami przyrodniczymi i migrację roślin, zwierząt oraz grzybów. W przypadku Chełmskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu stanowi on bufor dla takich obszarów jak: Chełmski Park Krajobrazowy, Poleski Park Narodowy, rezerваты przyrody: „Bachus”, „Jez. Świerszczów”, „Roskosz”, „Sieniawy” oraz łącznik dla: Chełmskiego Parku Krajobrazowego, Poleskiego Parku Narodowego i rezerwatów przyrody: „Bachus”, „Jez. Świerszczów”. Pawłowski Obszar Chronionego Krajobrazu stanowi natomiast łącznik dla takich obszarów jak: Nadwieprzański Park Krajobrazowy i Skierbieszowski Park Krajobrazowy.

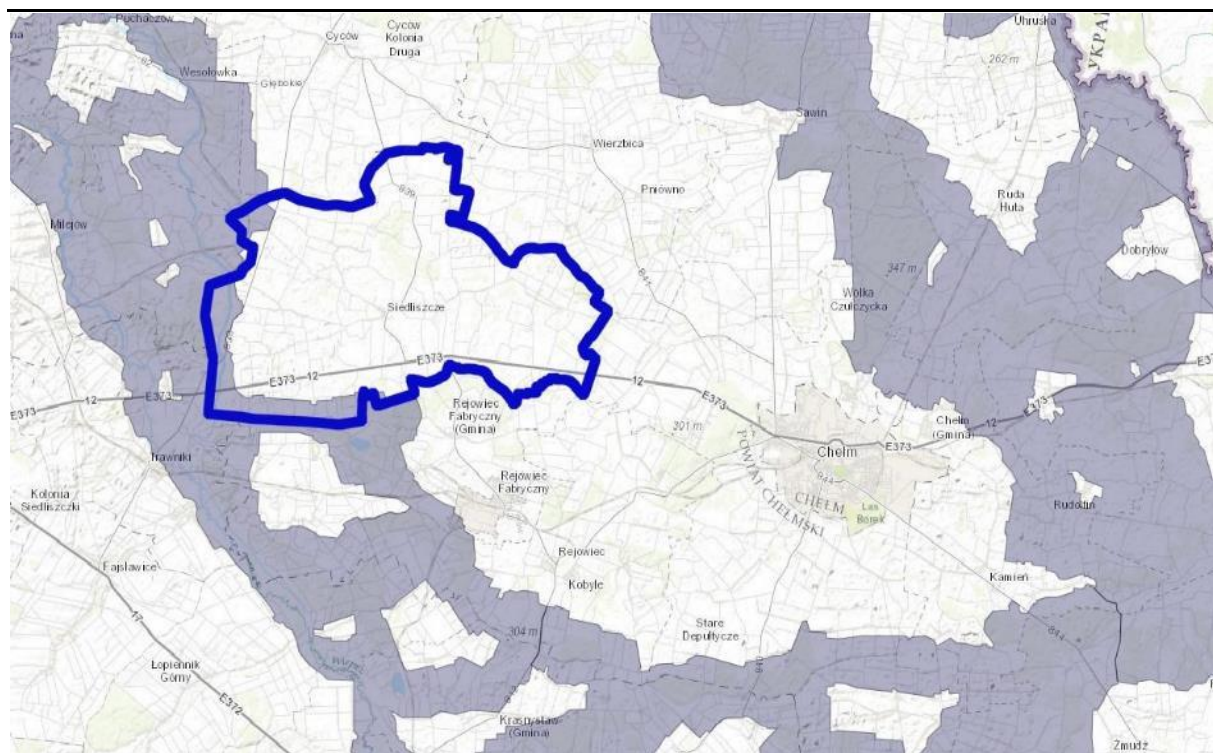
Na terenie gminy Siedliszcze zidentyfikowano następujące korytarze ekologiczne: korytarz Działy Grabowieckie, korytarz Wieprz – Krzna.

Korytarz Działy Grabowieckie rozciąga się na długości około 70 km, począwszy od terenów gminy Uchanie na wschodzie, dalej na północ między innymi przez tereny gminy Żmudź i następnie w kierunku

zachodnim i północno – zachodnim do południowych obszarów gminy Siedliszcze. Korytarz ten łączy dwa korytarze ekologiczne: Polesie – Dolina Bugu – południe oraz korytarz ekologiczny Wieprz - Krzna.

Korytarz Wieprz – Krzna obejmuje tereny od gminy Zwierzyniec na południu, dalej kierując się na północ aż do terenów gminy Ludwin, rozciągając się na długości około 90 km. Korytarz ten stanowi łącznik dla korytarzy ekologicznych: Roztocze, Zamojszczyzna, Działy Grabowieckie, Mazowsze – Polesie – południe i Polesie. Nie ma on zachowanej pełnej ciągłości ekologicznej z uwagi na przecinającą go drogę krajową nr 12.

Rysunek 7. Korytarze ekologiczne na tle gminy Siedliszcze.

źródło: <http://mapa.korytarze.pl/>

Obszary i obiekty prawnie chronione:

W granicach gminy Siedliszcze znajduje się kilka obszarów i obiektów chronionych na podstawie przepisów ustawy z 16 kwietnia 2004 roku o *ochronie przyrody* (Dz. U. 2016 poz. 2134 ze zm.). Są to:

- Chełmski Obszar Chronionego Krajobrazu,
- Pawłowski obszar Chronionego Krajobrazu,
- obszary włączone do Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000 – Specjalny Obszar Ochrony SOO „Dobromyśl” - PLH 060033, Specjalny Obszar Ochrony SOO „Pawłów” - PLH 060065,
- drzewa uznane za pomniki przyrody.

Chełmski Obszar Chronionego Krajobrazu - został powołany w 1983 r. uchwałą Wojewódzkiej Rady Narodowej w Chełmie Nr XVIII/89/83 z dnia 28 marca 1983 r., zmienionej Rozporządzeniem Nr 50 Wojewody Chełmskiego z dnia 26 czerwca 1998 r. i Rozporządzeniem Nr 49 Wojewody Lubelskiego z dnia 28 lutego 2006 r. Chełmski Obszar Chronionego Krajobrazu rozciąga się półkolem w środkowo – wschodniej części woj. lubelskiego, w dolinie rzeki Świnki dochodząc w kierunku wschodnim do doliny rzeki Bug (w okolicy Świerża) i w kierunku południowym do Pobołowic. Obejmuje on tereny wielu gmin województwa lubelskiego: Wierzbica, Cyców, Ruda-Huta, Żmudź, Hańsk, Dorohusk, Chelm, Siedliszcze, Leśniowice, Kamień, Urszulin, Sawin. W części środkowej obszaru zlokalizowany jest Chełmski Park Krajobrazowy. W granicach obszaru znajdują się charakterystyczne krajobrazy Pagórów Chełmskich i Obniżenia Dubienki. Są to masywne wyniosłości na przemian z podmokłymi zagłębieniami przeważnie pochodzenia krasowego, które cechują się zróżnicowaną szatą roślinną. Lasy, które zajmują ok. 20% powierzchni w większości zachowały swój pierwotny charakter. Budują je wielogatunkowe drzewostany z bogatym runem podszytem na żyznych siedliskach. W obszarze znajdują się dwa rezerваты przyrody: „Świerszczów” i „Serniawy” położone poza obszarem gminy

Siedliszcze. W obniżeniach terenu spotyka się prawie wszystkie typy torfowisk niskich, z których najbardziej charakterystyczne są torfowiska węglanowe. Powierzchnia obszaru wynosi 32 110 ha.

Na terenie gminy Siedliszcze Chełmski Obszar Chronionego Krajobrazu obejmuje swym zasięgiem niewielkie obszary w rejonie miejscowości Kulik i Bezek.

Pawłowski Obszar Chronionego Krajobrazu - został powołany w 1983 r. Uchwałą Wojewódzkiej Rady Narodowej w Chełmie nr XVIII/89/83 z dnia 28 marca 1983 r., zmienionej Rozporządzeniem Nr 52 Wojewody Lubelskiego z dnia 26 czerwca 1998 r. oraz Rozporządzeniem Nr 51 Wojewody Lubelskiego z dnia 28 lutego 2006 r. Pawłowski Obszar Chronionego Krajobrazu obejmuje dolinę rzeki Dorohuczcy, otoczoną wzniesieniami kredowymi z półkolistym pierścieniem lasów otaczających miejscowość Pawłów oraz fragment doliny rzeki Wieprz na odcinku Trawniki - Krasnystaw. Obszar obejmuje tereny trzech gmin województwa lubelskiego: Rejowiec Fabryczny, Siedliszcze i Łopiennik Górny. Na terenie gminy Siedliszcze obejmuje on obszary położone w południowej (wzdłuż doliny Rowu Mokrego) i południowo-zachodniej części (wzdłuż Kanału Wieprz – Krzna), pokrywając się tym samym z przebiegiem korytarzy ekologicznych Działy Grabowieckie i Wieprz – Krzna. Lasy Pawłowskie, zróżnicowane gatunkowo, rosną na żyznych siedliskach i dzięki temu są dość odporne na zagrożenia emisją pyłów przemysłowych i obniżania się lustra wód gruntowych. Obszar oddziela od siebie dwa zagłębienia przemysłowe, cementowe z Rejowcem Fabrycznym od Lubelskiego Zagłębienia Węglowego. Dość duży kompleks Lasów Pawłowskich w sąsiedztwie doliny rzecznej i licznych stawów rybnych stanowi o atrakcyjności tego obszaru jako miejsca wypoczynku i rekreacji. Powierzchnia obszaru wynosi 8000 ha.

PLH 060033 „Dobromyśl” - Jest to obszar o powierzchni 636,8 ha. Obejmuje on fragment zlewni niewielkiej rzeki Mogilnicy z gęstą siecią drobnych dopływów i zarastających rowów melioracyjnych. Cechuje go duży udział użytków zielonych (ekstensywnie użytkowanych łąk i pastwisk), z wieloma zbiornikami wód w wyrobiskach potorfowych zamieszkałych przez żółwie oraz strzeblę błotną. Centrum obszaru zajmuje niewielki kompleks leśny, na który składają się zbiorowiska grądowe i borowe. Na obrzeżach kompleksu zlokalizowane są niewielkie uprawy sosnowe oraz murawy napiaskowe, które wykorzystywane są przez żółwie jako łągowiska.

Przedmiotem ochrony na terenie SOO „Dobromyśl” jest 9 siedlisk przyrodniczych z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG, w tym: wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi, twarłowodne oligoi mezotroficzne zbiorniki wodne z podwodnymi łąkami ramienic *Charetea*, ciepłolubne śródlądowe murawy napiaskowe (*Koelerion glaucae*), górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (*Nardion*), zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*), niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*), torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzerio-Caricetea*), grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*), górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk. Poza siedliskami przyrodniczymi przedmiotem ochrony tego obszaru jest także kilka gatunków objętych art. 4 dyrektywy 2009/147/WE i gatunki wymienione w załączniku II do dyrektywy 92/43/EWG. Są to: Kumak nizinny *Bombina bombina*, Żółw błotny *Emys orbicularis*, Różanka *Rhodeus sericeus amarus*, Strzebla błotna *Phoxinus phoxinus*, Modraszek telejus *Maculinea teleius*, Modraszek nausitous *Maculinea nausithous*, Czerwończyk fioletek *Lycaena helle*, Czerwończyk nieparek *Lycaena dispar*, Przeplatka aurinia *Euphydryas aurinia*. Żółwie błotne występują na tym terenie w bardzo wysokim zagęszczeniu. Zlokalizowano tutaj jedno z najbogatszych stanowisk w kraju. Obszar jest ważny również dla ochrony strzebli błotnej. Głównymi zagrożeniami dla siedlisk i gatunków chronionych w ramach przedmiotowego obszaru Natura 2000 są: sukcesja naturalna powodująca zarastanie terenów otwartych, rozwój gatunków inwazyjnych, zalesianie terenów otwartych, rozwój roślinności wodnej i przywodnej złożonej z gatunków mezo- i euteoficznych, rozproszone zanieczyszczanie wód powierzchniowych związane z działalnością rolniczą i gospodarką leśną, zasypywanie torfianek, zarzucanie pasterstwa i brak wypasu, brak koszenia, pobór wód z wód podziemnych, intensywne nawożenie łąk, wycinka lasów, usuwanie martwych i obumierających drzew, pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych, drapieżnictwo, antagonizm z gatunkami inwazyjnymi, wędkarstwo, bagrowanie/usuwanie osadów limnicznych, osuszanie terenów, melioracje.

PLH 060065 „Pawłów” - to ostoja o powierzchni około 871 ha, znajdująca się na terenie Pawłowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. Obejmuje torfowiska leżące w pobliżu Pawłowa (w dolinie Dorohuczcy i jej dopływów) i Krowicy, a także fragmenty lasów mieszanym znajdujących się w pobliżu Pawłowa i kompleks stawów w miejscowości Kanie (gmina Rejowiec Fabryczny). Wykształciły się tu zbiorowiska wodne z klas *Charetea*, *Lemnetea* i *Potametea*, szuwarowe z klasy *Phragmitetea*, łąkowe z klasy *Molinio-Arrhenantheretea*, torfowiskowe z klasy *Scheuchzerio-Caricetea fuscae* oraz zaroślowe

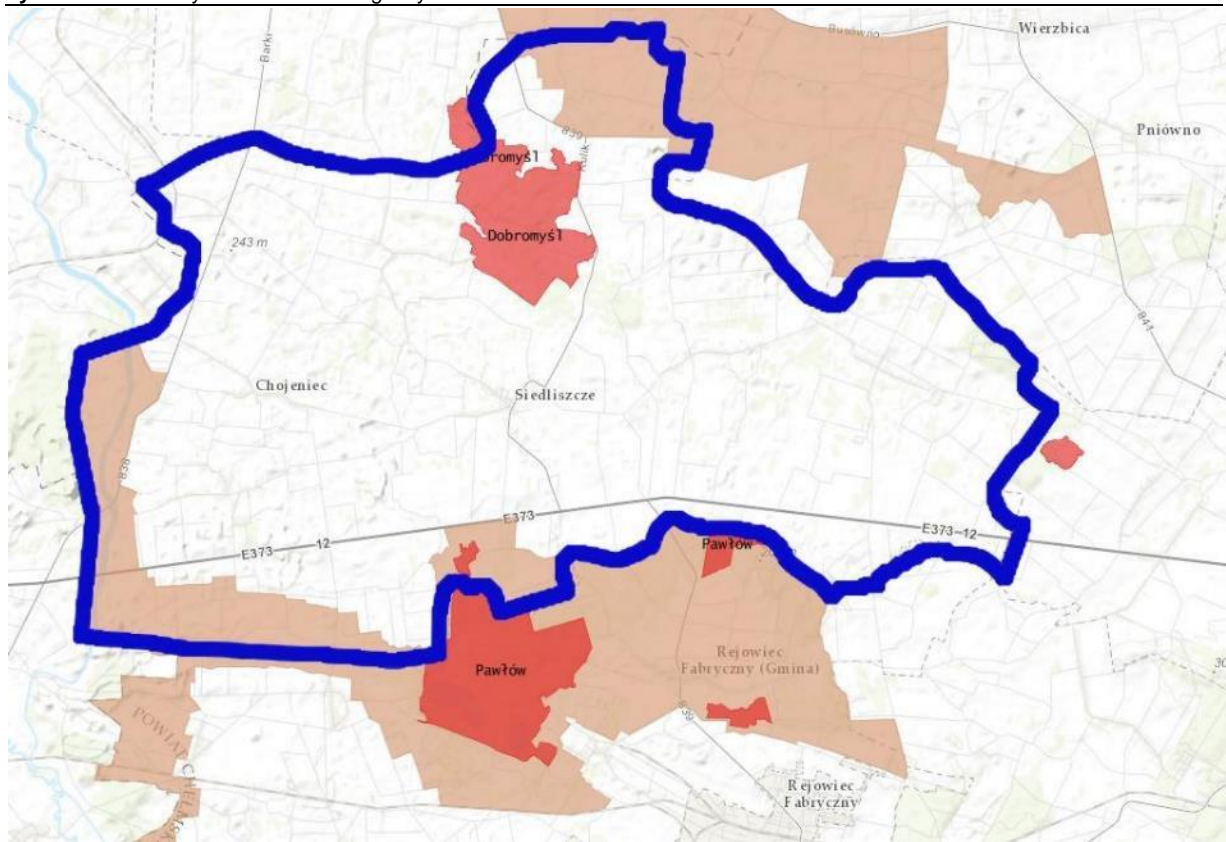
i leśne z klasy *Alnetea glutinosae*. W zbiorowiskach tych zanotowano stanowiska kilkunastu rzadkich i objętych ochroną prawną gatunków roślin np. *Liparis loeselii*, *Carex davalla*, *Dactylorhiza incarnata* i *D. majalis*, *Epipactis palustris*, *Trollius europaeus*, *Veratrum lobelianum*, *Dianthus superbus*, *Iris sibirica*, *Nymphaea alba*. Na torfowiskach występują różnej wielkości i kształtu stare wyrobiska torfu. W ostatnich latach wykopano kilka nowych sadzawek i małych stawów.

Na obszarze zidentyfikowano 7 rodzajów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG - twarde oligo- mezotroficzne wody z podwodnymi łąkami ramienic *Chara* sp., zmiennowilgotne łąki trzęślicowe, niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*), torfowiska przejściowe i trzęsawiska, górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk, grąd kontynentalny, lasy łąkowe i nadrzeczne zarośla wierzbowe.

Rejon ten jest znaczącą w skali regionu ostoją rzadkich gatunków owadów, płazów i gadów. Występuje tu 13 gatunków zwierząt z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Obszar ma również duże znaczenie dla ochrony ptaków. Odnotowano na tym terenie gatunki ptaków z Załącznika I Dyrektywy Rady 79/409/EWG. Głównym celem ochrony jest zachowanie silnej populacji żółwia błotnego *Emys orbicularis* i uzupełnienie reprezentacji strzebli błotnej *Phoxinus phoxinus* (wypełnienie luki w zasięgu występowania). Na terenie SOO Pawłów występują także objęte ochroną prawną gatunki zwierząt jak np.: Kumak nizinny (*Bombina orientalis*), Traszka grzebieniasta (*Triturus cristatus*), Przeplatka aurinia (*Euphydryas aurinia*), Zalotka większa (*Leucorrhinia pectoralis*), Czerwończyk nieparek (*Lycaena dispar*), Czerwończyk fioletek (*Lycaena helle*), Modraszek nausitous (*Maculinea nausithous*), Modraszek telejus (*Maculinea telejus*), Trzepla zielona (*Ophiogomphus cecilia*), Wydra (*Lutra lutra*), Piskorz (*Misgurnus fossilis*) i inne.

Głównymi zagrożeniami dla siedlisk i gatunków chronionych w ramach przedmiotowego obszaru Natura 2000 są: zasypywanie terenu, melioracje, osuszanie, odpady, ścieki, drogi, uprawa, modyfikowanie wód, pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych, wydobywanie torfu, nawożenie, zmniejszenie płodności u zwierząt, zalesianie terenów otwartych, zarzucanie pasterstwa, brak wypasu, pozyskiwanie, usuwanie roślin łąkowych, koszenie.

Rysunek 8. Obszary Chronione na tle gminy Siedliszcze

źródło: <http://mapa.korytarze.pl/>

Pomniki przyrody - Na terenie gminy znajduje się 11 pomników przyrody, w tym: 10 pojedynczych drzew i 1 grupa drzew. Drzewa pomnikowe rosną w dwóch zabytkowych parkach podworskich – w Kuliku i Chojnie Nowym Pierwszym. Są to:

▪ w parku w Kuliku:		
jesion wyniosły	obw. 320 cm	utworzony w 1985 r.
3 jesiony wyniosłe	obw. 235-275 cm	utworzony w 1985 r.
jesion wyniosły	obw. 328 cm	utworzony w 1985 r.
lipa drobnolistna	obw. 310 cm	utworzony w 1985 r.
▪ w parku w Chojnie Nowym Pierwszym:		
jesion wyniosły	obw. 290 cm	utworzony w 1985 r.
klon zwyczajny	obw. 250 cm	utworzony w 1985 r.
lipa drobnolistna	obw. 375 cm	utworzony w 1985 r.
klon zwyczajny	obw. 260 cm	utworzony w 1985 r.
klon zwyczajny	obw. 280 cm	utworzony w 1985 r.
dąb szypułkowy	obw. 330 cm	utworzony w 1985 r.
dąb szypułkowy	obw. 480 cm	utworzony w 1992 r.

Fot. 18. Dąb szypułkowy – pomnik przyrody – Chojno Nowe Pierwsze

Fot. 19. Dąb szypułkowy – pomnik przyrody – Chojno Nowe Pierwsze

Fot. 20. Lipa drobnolistna – pomnik przyrody – Chojno Nowe Pierwsze

Fot. 21. Jesion wyniosły – pomnik przyrody – Chojno Nowe Pierwsze

Fot. 22. Klony zwyczajne – pomniki przyrody – Chojno Nowe Pierwsze

Fot. 23. Jesion wyniosły – pomnik przyrody – Kulik

Charakterystyka poszczególnych ekosystemów oraz ocena ich odporności na degradację i zdolności do regeneracji:

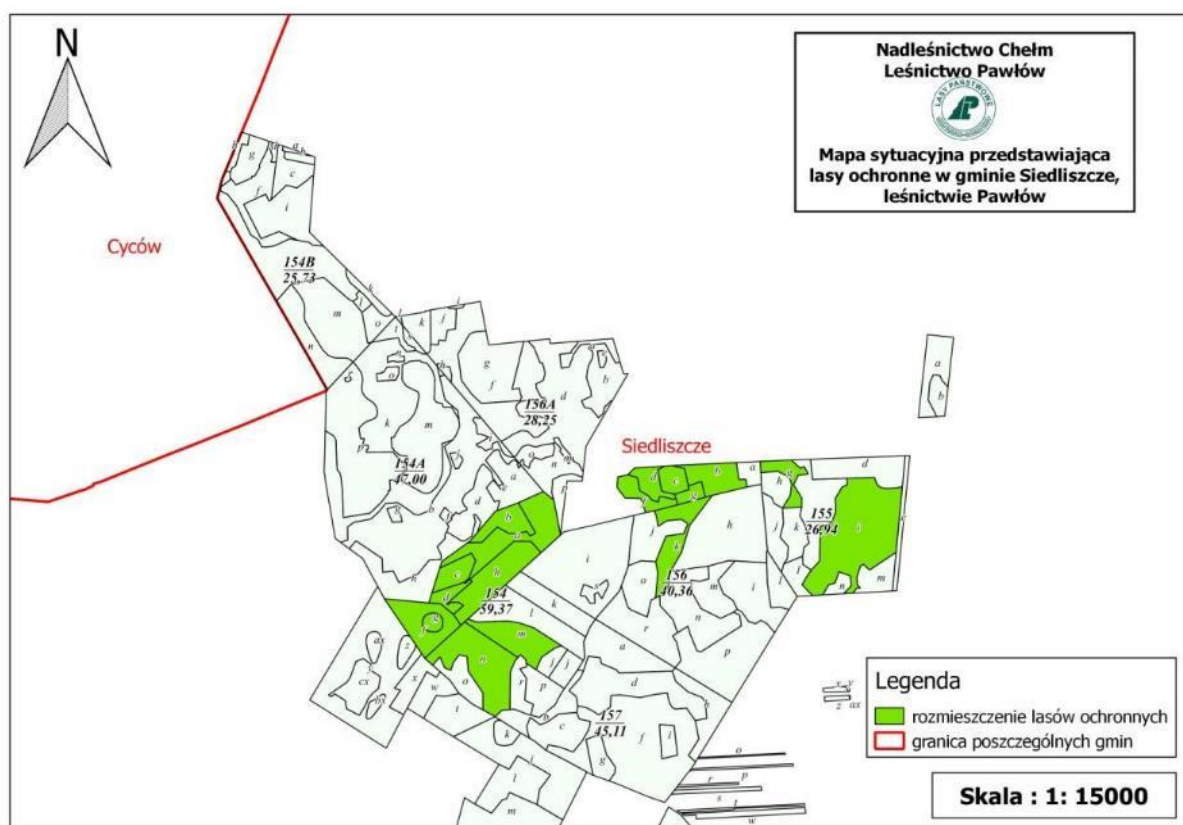
Lasy:

Na terenie gminy Siedliszcze lasy stanowią jedynie 4,8 % jej powierzchni. Największy kompleks leśny położony jest w rejonie miejscowości Dobromyśl, w północnej części gminy. Występuje tu dość duża różnorodność typów siedliskowych lasów z dominacją olsów oraz boru mieszanego świeżego i lasu mieszanego świeżego. Cenne są również spotykane tu lasy wilgotne. Większy kompleks tego typu lasu znajduje się we wschodniej części gminy, w rejonie Julianowa. Wśród panujących drzewostanów gatunkiem dominującym jest olcha i sosna, w mniejszym stopniu brzoza.

Odporność na degradację i zdolność do regeneracji drzewostanów zależy jest od ich wieku, składu gatunkowego i występujących presji. Lasy zlokalizowane na terenie gminy Siedliszcze znajdują się poza zasięgiem oddziaływania dużych aglomeracji miejskich i zakładów przemysłowych mogących prowadzić do ich degradacji. Z występujących tu lasów, najbardziej podatne na degradację są olsy, których kondycja zależy od prawidłowej gospodarki wodnej.

Na terenie gminy Siedliszcze występują lasy ochronne – wodochronne ustanowione na mocy Decyzji Ministra Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa Nr 39/99 z dnia 18 maja 1999 roku. Według w/w Decyzji łączna powierzchnia lasów ochronnych na terenie gminy Siedliszcze wynosi 38,99 ha.

Rysunek 9. Lasy ochronne na terenie gminy Siedliszcze

źródło: Nadleśnictwo Chełm

Ekosystemy łąkowe i pastwiska, zadrzewienia śródpolne i nieużytki o cechach naturalnych:

Wśród terenów rolnych najwyższe wartości przyrodnicze reprezentują łąki i pastwiska, które razem zajmują ponad 35000 ha, oraz nieużytki, które zajmują około 390 ha. Wynika to przede wszystkim z ich stosunkowo ekstensywnego użytkowania i wysokiego zróżnicowania gatunkowego. Urozmaicone zadrzewieniami i zakrzewieniami, zwykle w sąsiedztwie cieków wodnych, tworzą lokalnie bardzo ważne dla zwierząt płaty ekologiczne. Zadrzewienia śródpolne otoczone łąkami cechować może skład gatunkowy zgodny z siedliskiem, znaczne bogactwo gatunkowe, duże zagęszczenie osobników, intensywność i wielopoziomowość obiegu materii oraz przepływu energii. Struktury te pełnią istotną rolę w zasilaniu biologicznym otoczenia. Stanowią lokalne ostoje zasobów genetycznych, miejsca rozrodu oraz zdobywania pokarmu, stabilizują ekosystemy sąsiednie. Mają w zasadzie charakter ekotonu. Ze

względu na intensywną produkcję rolniczą, zadrzewienia śródpolne na terenie gminy zajmują stosunkowo niewielkie przestrzenie. W ich składzie gatunkowym wyraźnie dominuje olcha ściśle związana z nieużytkami i terenami podmokłymi oraz różne gatunki wierzby miejscami tworzące łożowiska.

Ekosystemy łąkowe z zadrzewieniami cechują się dobrymi zdolnościami regeneracyjnymi, wykazując się też wysoką odpornością na degradację. Ponadto występujące na terenie gminy dobre warunki glebowe, jakość gleby, jej zasobność w składniki pokarmowe, zawartość próchnicy i inne właściwości, zapewniają warunki wzrostowe stymulując procesy regeneracyjne. Jedynie przeznaczanie łąk na grunty rolne lub inne formy zagospodarowania doprowadza do całkowitego zniszczenia półnaturalnej szaty roślinnej, a więc sytuacji, w której regeneracja jest bardzo trudna. Podobnie w przypadku zaniechania koszenia czy wypasu, zbiorowiska te, na skutek naturalnej sukcesji, mogą zatracić swoje właściwości przyrodnicze.

Fot. 24. Łąki i pastwiska w rejonie miejscowości Chojno Nowe Drugie

Torfowiska:

Cennym elementem środowiska przyrodniczego gminy Siedliszcze są pozostałości rozległych torfowisk, które częściowo zachowały się na niewielkich powierzchniach wśród łąk kośnych. Spełniają one funkcje zbiorników małej retencji, charakteryzują się ponadto dużą różnorodnością przyrodniczą i dzięki temu stanowią jeden z najistotniejszych elementów struktury ekologicznej gminy. Do najważniejszych z nich należą:

- torfowisko położone wzdłuż Mokrego Rowu, przy południowo-zachodniej granicy gminy, w obrębie Pawłowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu o powierzchni 197 ha,
- torfowisko "Bondarówka" położone w rejonie wsi Chojeniec o powierzchni 109 ha,
- torfowisko "Dębowce" położone w rejonie wsi Majdan Zahorodyński o powierzchni 59 ha,
- torfowisko "Mogielnica" o powierzchni 72 ha,
- torfowisko "Bezek" o powierzchni 33 ha,

Rośliny związane z siedliskami wodno-błotnymi należą najczęściej do gatunków o bardzo wąskich wymaganiach siedliskowych. Funkcjonowanie torfowisk jest ściśle uzależnione od właściwej gospodarki

wodnej. Zmiany poziomu wód gruntowych, a szczególnie osuszanie terenu prowadzi do ich trwałej degradacji.

Pola uprawne:

Największe arealy w gminie zajmują powierzchnie rolne o znacznej intensywności użytkowania. Występują tu głównie monokulturowe uprawy polowe oraz niewielkie fragmenty sadów i uprawy owoców oraz warzyw.

Najmniejszą różnorodnością gatunków charakteryzują się grunty przeznaczone pod uprawę zbóż, roślin oleistych i okopowych oraz jednorocznych warzyw i owoców. Nieco bogatsze struktury tworzą trwałe uprawy sadownicze. W odróżnieniu od monokulturowych upraw jednorocznych występuje tu zdecydowanie więcej zbiorowisk trawiastych. Wieloletnia roślinność chroni wierzchnią warstwę gleby przed erozją oraz stwarza lepsze warunki do bytowania zwierząt.

Fot. 25. Tereny pól uprawnych położone w rejonie Chojna Nowego Drugiego. Widać stosunkowo niewielkie zróżnicowanie krajobrazu oraz warunków przyrodniczych

Przestrzenie rolne na terenie gminy są intensywnie użytkowane. Ich funkcja środowiskowa wynika z aktywności biologicznej i bezpośredniego sąsiedztwa ze strukturami przyrodniczymi wyższego rzędu tj. łąkami o cechach naturalnych, nieużytkami, zadrzewieniami i lasami. Stanowią one niejako uzupełnienie i bufor dla środowisk o wyższej randze przyrodniczej. W aspekcie odporności na degradację i zdolności do regeneracji, pola uprawne są ogniwem niezwykle słabym. Decyduje o tym przede wszystkim bardzo ograniczony skład gatunkowy - zazwyczaj jeden gatunek. Monokultury rolne są narażone na infekcje grzybowe i bakteryjne, spustoszenie na uprawach mogą czynić szkodniki owadzie. Stąd wynika potrzeba stosowania środków ochrony roślin. Skład gatunkowy jak i liczebność osobników monokulturowych upraw podyktowana jest przez człowieka.

Zieleń terenów zurbanizowanych:

Zieleń towarzysząca zabudowie jest zróżnicowana, zależy od lokalizacji nieruchomości, jej charakteru oraz zagospodarowania działki. Na niektórych, szczególnie większych posesjach zbiorowiska roślinne mają charakter typowo ozdobny, dominują tu trawniki, krzewy i drzewa często gatunków introdukowanych, oraz byliny kwitnące (poszczególne gatunki dobierane są na podstawie wyglądu,

a ich nadrzędną funkcją jest poprawa estetyki). Ogrody przydomowe są najczęściej nieznacznych rozmiarów.

Udział terenów zieleni publicznej w gminie jest niewielki. Są to niewielkie skwery oraz park na terenie miasta. W ich strukturze występują drzewa, krzewy oraz powierzchnie trawiaste. W Kuliku, Chojeńcu, Chojnie Nowym Pierwszym, Brzezinach i Siedliszczu istnieją zabytkowe założenia parkowe z cennym starodrzewem.

Fot.26. Widok na park podworski w Chojnie Nowym Pierwszym

W aspekcie odporności na degradację i zdolności do regeneracji tereny zurbanizowane są w pewnym sensie przestrzeniami problemowymi, dla których trudno jest jednoznacznie określić analizowane cechy środowiska. Trzeba tu jednak zauważyć, iż inwestycje budowlane realizowane w gminie Siedliszcze są mało inwazyjne w stosunku do środowiska. Dominuje zabudowa jednorodzinna, z dużym udziałem powierzchni aktywnej biologicznie oraz zróżnicowaną w charakterze zielenią przydomową. Choć w granicach poszczególnych posesji zaszła znaczna ingerencja w środowisko (zmiana rzeźby terenu, warunków wodno-gruntowych, szaty roślinnej) to powstałe tu środowiska funkcjonują dobrze. Ich odporność na degradację i zdolność do regeneracji w dużym stopniu jest kształtowana przez człowieka np. poprzez dobór gatunków, czy zabiegi pielęgnacyjno-porządkowe. Warto zauważyć, iż dzięki ograniczonej „inwazyjności” zabudowy, struktury zieleni jej towarzyszącej pozostają w więzi ekologicznej z otaczającymi terenem tj. lasami, zadrzewieniami, polami, łąkami i nieużytkami.

Na terenie gminy występują trzy gatunki roślin naczyniowych objętych ochroną całkowitą: grąźel żółty, goryczka wąskolistna i storczyk szerokolistny.

Fauna:

Tereny gminy Siedliszcze należą do dość cennych przyrodniczo i stwarzających dobre warunki dla życia dzikich zwierząt. Decyduje o tym duży udział terenów podmokłych i trwałych użytków zielonych, które na dodatek są powiązane z innymi obszarami o znacznym potencjale ekologicznym.

Gniazduje tu wiele gatunków ptaków, między innymi ptaki będące w „Polskiej czerwonej księdze zwierząt”: bąk i bocian czarny. Obok nich licznie występują czaple siwe, bociany białe, łabędzie nieme,

blotniak stawowy, skowronek, słowik. W zbiornikach wodnych występuje objęty całkowitą ochroną żółw błotny. Gatunek ten jest między innymi przedmiotem ochrony w ramach obszarów Natura 2000 wyznaczonych na terenie gminy. Świat bezkręgowców reprezentowany jest przez wiele gatunków. Szczególnie należy nadmienić występowanie cennych w skali Unii Europejskiej motyli (wiele gatunków stanowi przedmiot ochrony obszaru PLH 060065 Pawłów). Tereny wilgotne i podmokłe, rowy melioracyjne zasiedlone są przez płazy w tym przez kumaka nizinnego, a w wodach śródlądowych zbiorników wodnych występują między innymi: strzebla błotna, różanka i piskorz. Najcenniejsze pod względem faunistycznym obszary zostały objęte ochroną Natura 2000.

Najuboższe są tereny zurbanizowane oraz duże kompleksy pól, gdzie występują głównie małe, pospolite zwierzęta oraz ptaki synantropijne, czy związane z agrocenozami.

Zmiany wpływające niekorzystnie na środowisko:

Przekształcenia przestrzeni, które mogą dotychczas wpływać negatywnie na środowisko gminy są raczej dość typowe i nie należą do wyjątkowo silnych. Najbardziej widoczne są tu przekształcenia środowiska i krajobrazu, które nastąpiły w wyniku wielowiekowej działalności człowieka na tym terenie. Działalność ta miała głównie charakter rolniczy i objawiła się w zmianach użytkowania gruntów. Dawne tereny leśne zostały przekształcone głównie na pola uprawne i częściowo na użytki zielone. Zmiany użytkowania gruntów towarzyszyły także rozwojowi osadnictwa i powstawaniu większych lub mniejszych jednostek osadniczych, szczególnie nad rzekami. Aktualnie, od kilku lat obserwuje się nieznaczną tendencję wzrostową w udziale terenów leśnych, co jest związane z wdrożeniem zalecenia zalesienia części terenów gminy).

Największe zmiany w środowisku naturalnym dokonały się w wyniku działań melioracyjnych. Szeroko prowadzone melioracje terenów rolnych spowodowały obniżenie poziomu wód gruntowych, a tym samym przekształcenie pierwotnych zespołów roślinnych i osuszanie torfowisk. Zmiany zachodzące w środowisku gruntowo-wodnym związane są także ze stosowanymi metodami upraw (zabiegi mechaniczne - zmiana struktury gleby) oraz z wykorzystywaniem środków chemicznych w rolnictwie. Należy jednak podkreślić, że dotychczasowe rolnicze użytkowanie nie wpłynęło trwale dewastująco na wartości produkcyjne gleb. Nie spowodowało również degradacji jakości wód podziemnych.

Zmiana stosunków wodnych nastąpiła także wraz z wybudowaniem Kanału Wieprz – Krzna, który powstał w latach 1954 – 1961. Kanał wraz z urządzeniami towarzyszącymi jest największym i najstarszym systemem wodno – melioracyjnym w kraju. Zasadnicza pierwotna koncepcja Kanału Wieprz – Krzna polegała na uregulowaniu stosunków wodnych na tzw. „użytkach zielonych” (gdzie zdecydowana część ich powierzchni nie mogła być traktowana jako typowe łąki i pastwiska, zarówno ze względu na skład florystyczny, jak i na warunki użytkowania – tereny podmokłe) występujących w wododziale Bugu i Wieprza.

Rolniczy charakter gminy i brak dużych zakładów przemysłowych pozwalają zachować środowisko przyrodnicze w dobrym stanie. W obrębie gminy nie występują obiekty szkodliwe dla środowiska i zdrowia ludzi.

Uciążliwości hałasowe i zanieczyszczenia powietrza mają charakter lokalny i związane są przede wszystkim z rozwijającym się ruchem samochodowym na drodze krajowej nr 12 oraz mniejszym na drogach wojewódzkich, powiatowych i gminnych, a także tzw. „niską emisją” z lokalnych palenisk.

Do największych zagrożeń dla środowiska naturalnego występujących na obszarze gminy Siedliszcze należy zaliczyć:

- melioracje w obrębie obszarów podmokłych prowadzące do obniżenia poziomu wód gruntowych,
- dzikie wysypiska śmieci,
- nieracjonalne nawożenie pól poprzez stosowanie nadmiernej ilości środków ochrony roślin,
- odprowadzanie ścieków nieoczyszczonych do ziemi lub do wód powierzchniowych,
- rozproszenie zabudowy wiejskiej.

Ponadto, na prawie całym obszarze gminy obserwowane są przekształcenia warunków hydrogeologicznych wynikające z jurajskiego i karbońskiego leja depresji.

Ocena stanu ochrony i użytkowania zasobów przyrodniczych oraz stanu zachowania walorów krajobrazowych i możliwości ich kształtowania:

Zasoby przyrodnicze oraz wartości krajobrazowe na analizowanym obszarze są dość wysokie i dobrze zachowane. Najcenniejsze pod tym względem tereny są chronione w postaci:

- Chełmskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu,
- Pawłowskiego obszaru Chronionego Krajobrazu,
- obszaru Natura 2000 PLH 060033 „Dobromyśl”,
- obszaru Natura 2000 PLH 060065 „Pawłów”.

Największym walorem przyrodniczo-krajobrazowym gminy jest obecność licznych terenów wodno-błotnych, w tym torfowisk, oraz dużych arealów trwałych użytków zielonych. Zróznicowana rzeźba terenu, liczne ciek i śródpolne zbiorniki wodne znacznie urozmaicają rolniczy krajobraz gminy, szczególnie atrakcyjny w porze wiosenno-letniej. Istniejąca zabudowa, choć miejscami silnie rozproszona, jest dobrze wpisana w lokalny krajobraz gminy. Krajobraz kulturowy jest reprezentowany przez pojedyncze obiekty zabytkowe, w tym zespoły pałacowo-parkowe, wciąż licznie zachowaną regionalną architekturę drewnianą, miejsca pamięci, przydrożne krzyże i kapliczki.

Wnioski:

Za podstawowe uwarunkowania przyrodnicze gminy Siedliszcze należy uznać:

- ❖ **obecność obszarów chronionych oraz wartościowych kompleksów wodno-błotnych, torfowisk, bagien i dużych arealów użytków zielonych zasiedlanych przez rzadkie gatunki flory i fauny,**
- ❖ **dość urozmaiconą geomorfologię i związane z nią wysokie walory krajobrazowe,**
- ❖ **wysoki udział gleb dobrej jakości, przydatnych do produkcji rolnej,**

ale także:

- ❖ **rozproszenie obszarów leśnych i niską lesistość gminy,**
- ❖ **zmiany ilościowe stosunków wodnych i osuszanie terenów wodno-błotnych,**
- ❖ **dalsze, choć mało intensywne, rozpraszanie zabudowy.**

Z uwagi na specyfikę terenów gminy jako główne cele w zakresie kształtowania struktury przyrodniczej należy określić:

- ❖ **ochronę terenów wodno-błotnych, torfowisk oraz trwałych użytków zielonych przed dalszym osuszaniem i zarastaniem prowadzącym do utraty siedlisk i zanikania tych obszarów,**
- ❖ **ochronę kompleksów leśnych i obszarów zadrzewień, utrzymanie oraz wzmocnienie ich ekologicznych funkcji,**
- ❖ **zwiększanie powierzchni terenów leśnych, bez szkody dla cennych zbiorowisk nieleśnych,**
- ❖ **utrzymanie ciągłości ekologicznej w gminie i zapobieganie fragmentaryzacji najcenniejszych przestrzeni przyrodniczych,**
- ❖ **utrzymanie otwartych przestrzeni, głównie terenów rolniczych, jako struktur współbudujących powiązania środowiskowe oraz krajobraz,**
- ❖ **zachowanie równowagi ekologicznej w układzie człowiek - środowisko.**

Jako główne cele w zakresie kształtowania krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego należy uznać:

- ❖ **zachowanie rolniczego charakteru gminy z mozaiką pól, użytków zielonych, lasów, zadrzewień i zakrzaczeń śródpolnych,**
- ❖ **zachowanie terenów podmokłych i śródpolnych oczek wodnych oraz cieków wodnych wraz z obudową biologiczną jako istotnego czynnika krajobrazotwórczego,**
- ❖ **ochronę i uzupełnianie przydrożnych alei drzew i nasadzeń przydrożnych, szczególnie wzdłuż dróg gminnych,**
- ❖ **ochronę zachowanych założeń pałacowo-parkowych, zabytków architektury, regionalnej zabudowy drewnianej, krzyży, kapliczek, miejsc pamięci, cmentarzy i innych obiektów o wartościach kulturowych,**
- ❖ **propagowanie architektury regionalnej.**

Rozdział 4

**STAN DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY
WSPÓŁCZESNEJ****Historia Gminy:**

Badania znalezisk archeologicznych z Siedliszcza i okolic świadczą o dawności osadnictwa w tej okolicy, które sięga IV okresu epoki brązu, tj. około 1000 lat przed naszą erą.

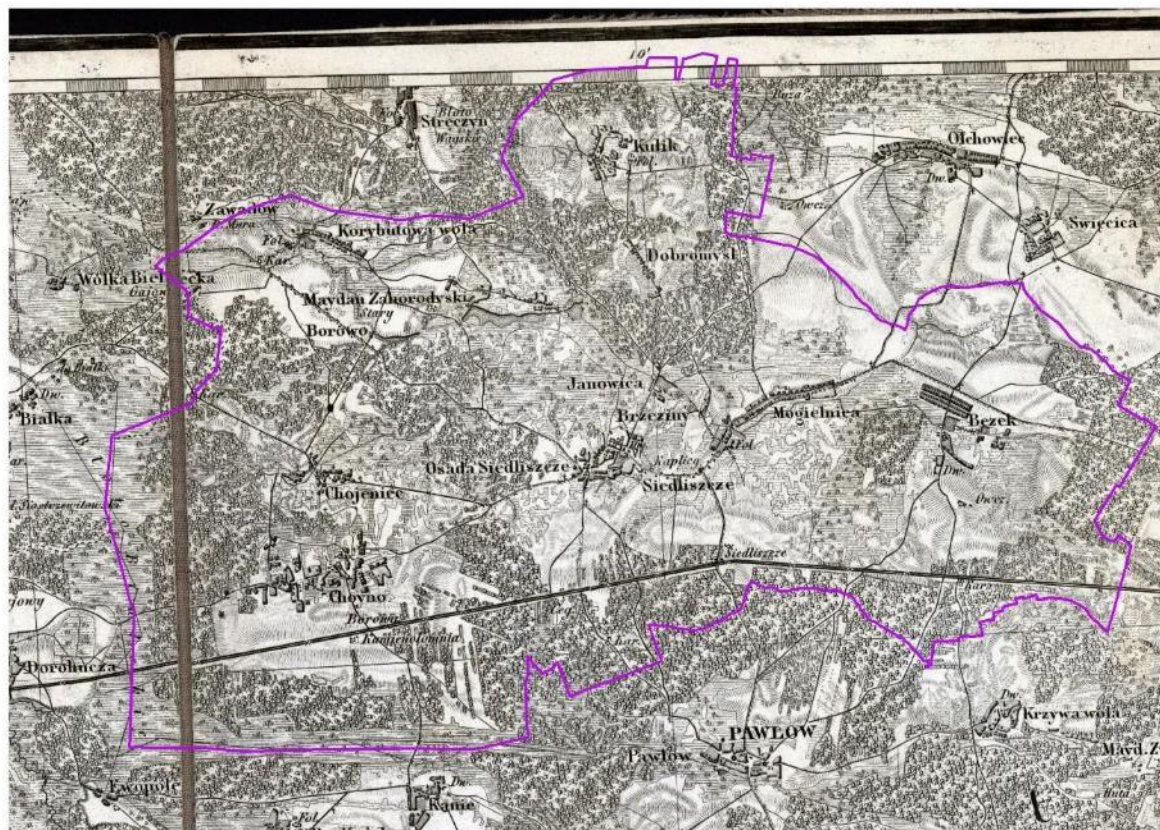
Natomiast późniejsza historia Siedliszcza to dzieje osady targowej rozwijającej się w odległości około 2 km na południe od grodu obronnego, które sięgają prawdopodobnie początków XV wieku. Początki jej istnienia są jednak słabo udokumentowane, a najstarsza zachowana wzmianka źródłowa poświadczająca istnienie Siedliszcza jako wsi należącej do parafii Pawłów pochodzi z 1421 roku. W drugiej połowie XV w. osada stała się własnością rodu Korybutów. Pierwszym właścicielem z tego rodu był Aleksander (Olechno) herbu Korczak. Miał on dwóch synów: Piotra i Mikołaja. Kolejnym właścicielem Siedliszcza był Stanisław – syn Mikołaja. Na początku XVII w. Korybutowie sprzedali dobra siedliskie. Przez okres 100 kolejnych lat osada bardzo często zmieniała właścicieli. Byli nimi m.in.: Sebastian i Adam Witwińscy, Kożuchowscy, Mariusz Stanisław Jaskólski h. Leszczyc, Walerian Podhorodyński, który na miejscu zamku zniszczonego w wyniku wojen, wznosił dwór folwarczny. W latach 70. XVII stulecia właścicielami Siedliszcza zostali bracia Sierzewitwowscy. W ich imieniu osadę dzierżawił Hieronim Stryjeński, który założył tu zbór protestancki. Pod koniec XVII w. Siedliszcze znalazło się w posiadaniu rodu Rzewuskich. W latach 1732-1776 w Siedliszczu stacjonowali kawalerzyści, którzy zostali tu sprowadzeni przez Wacława Rzewuskiego. W 1775 r. Siedliszcze znalazło się w zaborze austriackim, w 1807 r. w Księstwie Warszawskim, natomiast w 1815 r. w Królestwie Polskim.

W drugiej połowie XVIII stulecia osada znalazła się w rękach rodziny Węgleńskich. 26 I 1760 r. ówczesny właściciel – Wojciech Józef Longin Węgleński – otrzymał od króla Augusta III zgodę na lokację miasta na prawie magdeburskim, wraz z przywilejem na organizowanie cotygodniowych targów i czterech jarmarków rocznie, w tym dwóch dwutygodniowych.

Lokacja przypadła na okres intensywnej odbudowy ośrodków miejskich zniszczonych na skutek wojen drugiej połowy XVII i początku XVIII wieku. W dokumencie lokacyjnym wydanym przez właściciela w 1763 roku, zachęcał on do osiedlania się w nowo założonym mieście kupców i rzemieślników „wszelkiej religii”, gwarantując m.in. zwolnienie z wszelkich podatków przez okres 20 lat, a także prawo do swobodnego handlu i składania towarów. W latach 1758-1766, w miejscu starego dworu w czasach Waleriana Podhorodyńskiego, stanął nowy, okazały dwór w stylu barokowym, zaś w 1764 roku Węgleński wybudował cerkiew greko-katolicką wraz z plebanią i wydał zgodę na utworzenie parafii. Osada zamieszkiwana była głównie przez mieszczan wyznania greko-katolickiego i Żydów, podczas gdy ludność wyznania rzymsko-katolickiego przeważała w okolicznych wsiach, będących częścią dóbr. Osada korzystanie położona przy trakcie z Chełma do Łęcznej i Lublina, przy przecięciu z lokalną drogą z Rejowca do Cycowa, posiadała znaczący potencjał dla rozkwitu handlu i rzemiosła, jednak mimo starań Węgleńskiego rozwój ekonomiczny miasteczka przebiegał powoli. W 1787 r. właścicielem miasteczka został Antoni Leopold Węgleński – syn Wojciecha. Kolejni właściciele dóbr – synowie Wojciecha Węglińskiego – Antoni i Wojciech przebudowali dawne stajnie kawaleryjskie na obory i rozwinęli tu hodowlę krów. W 1875 roku, w ramach represji po powstaniu styczniowym, miejscowa parafia greko-katolicka została przekształcona w prawosławną. Pod koniec lat 90. XVIII wieku właściciele podjęli próbę zmiany nazwy na „Siedliszcze Wielkie” lub „Węglin”, lecz żadna z nowych nazw nie przyjęła się. W XIX wieku dobra wielokrotnie zmieniały właścicieli i na skutek złego administrowania podupadły pod względem ekonomicznym. W 1821 roku Siedliszcze będące jednym z najmniejszych i najstłabiej zaludnionych miasteczek w ziemi chełmskiej, utraciły prawa miejskie.

W kwietniu 1882 połowa zabudowań osady wraz z cerkwią i plebanią została zniszczona na skutek pożaru, w 1886 roku ogień strawił miejscową bożnicę, która odbudowana spłonęła ponownie w 1897 roku. Pod koniec XIX wieku w osadzie znajdowała się cerkiew prawosławną, synagoga, szkoła początkowa, urząd gminy, stacja pocztowa, kasa wkładowo-zaliczkowa, a także mała fabryka narzędzi rolniczych, fabryka wód gazowanych, 3 garbarnie i olejarnia. Działało tu także kilka karczm i zajazdów. Miejscowa ludność zajmowała się wyrobem bryczek i sań, sprzedawanych później na jarmarkach w Łęcznej. Na terenie folwarku działała gorzelnia i dwa młyny wodne. W 1906 roku podjęto działania na rzecz budowy w Siedliszczu parafialnego kościoła katolickiego, zaś w 1909 roku w osadzie założony został cmentarz katolicki, mieszczący się w pobliżu cmentarza prawosławnego (wcześniej unickiego).

Rysunek 10. Mapa Kwatermistrzostwa, gmina Siedliszcze, XIX wiek

Źródło: Mapa Kwatermistrzostwa 1:126000, Kol. VI Sek. X Lublin

Podczas I wojny światowej, w sierpniu 1915 r. w Siedliszczu toczyły się zacięte walki między wojskami rosyjskimi i niemieckimi. Wycofujący się Rosjanie podpalili osadę, niszcząc doszczętnie drewnianą i murowaną zabudowę całego centrum. Osadę opuściło wówczas wielu mieszkańców, tak iż spośród 2752 mieszkańców notowanych tu w 1914 roku, w 1917 roku pozostało zaledwie 945 osób.

W okresie międzywojennym w osadzie funkcjonowała synagoga, cerkiew oraz szkoła ludowa. Siedliszcze, odbudowujące się ze zniszczeń wojennych, pozostawało niewielką osadą, zamieszkałą przez ludność zróżnicowaną pod względem etnicznym i wyznaniowym. W latach 1920-1922 miała miejsce parcelacja majątku, zaś dawny dwór przeznaczono na potrzeby urzędu gminy oraz szkoły powszechnej. W latach 30. XX wieku miał miejsce gospodarczy rozwój ośrodka – powstały tu wówczas 2 młyny motorowe, 3 młyny wodne, 9 wiatraków, a także gorzelnia.

Podczas II wojny światowej w Siedliszczu Niemcy założyli obóz pracy. Przebywało w nim około 200 robotników. Siedliszcze zostały wyzwolone spod okupacji niemieckiej w lipcu 1944 r.

Prawa miejskie Siedliszcze odzyskały w 2016 roku.

Zabytki:

Przeszłość historyczną opisywanych terenów dokumentują stanowiska archeologiczne oraz obiekty zabytkowe.

Tabela 1. Obiekty wpisane do rejestru zabytków Wojewody Lubelskiego

Miejscowość obiekt:	Nr rej. / stan	Zdjęcie
CHOJNO NOWE		
<p>Zespół dworsko-parkowy w Chojnie Nowym (Chojno Nowe 118, 22-130 Siedliszcze)</p> <p>W XVIII w. istniał w Chojnie drewniany dwór Karpińskich, na miejscu którego w drugiej połowie XIX w. powstała niewielka rezydencja, otoczona parkiem angielskim i sadem. Po 1944 r. zespół użytkował m. in. Szpital Psychiatryczny w Abramowicach. W 1965 roku przeprowadzono generalny remont obiektu. Obecnie zarządcą obiektu jest Samodzielny Publiczny Wojewódzki Szpital Specjalistyczny w Chełmie. Budynek powstał około 1870 r. jako budowla klasycystyczna z elementami eklektycznymi, murowany, parterowy, na rzucie prostokąta z dwoma ryzalitami bocznymi. Przykryty czterospadowym dachem pobitym blachą, frontem zwrócony w kierunku wschodnim. Elewacje asymetryczne. Zwraca uwagę umieszczona od frontu murowana, arkadowa pergola, wkomponowana w bryłę obiektu. Obecnie założenie dworsko-parkowe posiada powierzchnię 5,2 ha (sam ogród liczy 2,5 ha). Mimo zatarcia układu kompozycyjnego przez utworzenie nowych alei, zachowały się fragmenty szpaleru grabowego odgraniczającego park od zachodu oraz pozostałości alei kasztanowcowych i żywopłotów. W parku znajduje się około 400 drzew.</p>	<p>Nr rejestru A/1137.</p> <p>Stan zachowania: bardzo dobry</p>	
CHOJENIEC		
<p>Zespół dworsko-parkowy w Chojenicy (Chojeniec 53, 22-130 Siedliszcze)</p> <p>Zespół dworski złożony z powstałego w pierwszej połowie XIX w. dworu i otaczającego go parku. Usytuowany na niewielkim wzniesieniu murowany dwór powstał około 1830 r. z fundacji Węgleńskich. Po II wojnie światowej użytkowany był przez szkołę podstawową, a obecnie jest w rękach prywatnych. Parterowy budynek dworu jest murowany, rozplanowany na rzucie prostokąta, z niewielkimi ryzalitami bocznymi i bardziej wydatnymi ryzalitami środkowymi w elewacji frontowej (pięcioboczny) i ogrodowej (prostokątny). Park dworski powstał na początku XX w. na bazie wcześniejszych ogrodów. Zajmuje powierzchnię 4,2 ha i posiada zachowany zarys układu kompozycyjnego, wykorzystującego naturalne walory terenu. Najlepiej zachowana jest część północno-wschodnia, obejmująca najstarsze drzewa (grab, lipy, jesiony i częściowo zachowana altana grabowa). Występuje tu około 200 drzew. Zachowała się także drewniana stodoła z około 1930 r.</p>	<p>Nr rej.: A/1138. Stan zachowania: ruina</p>	

BRZEZINY		
<p>Zespół dworsko-parkowy w Brzezinach (Brzeziny 41, 22-130 Siedliszcze)</p> <p>Już w XVI w. istniał tutaj drewniany dwór, na miejscu którego w drugiej połowie XIX w. powstał obiekt murowany, otoczony parkiem. Dwór powstał w czasach Tytusa Piotrowskiego. Po I wojnie światowej został przebudowany i otrzymał charakter willi o stylu secesyjno-eklektycznym.</p> <p>Główny element stanowi czterokondygnacyjna wieża wtopiona w bryłę budynku z loggią widokową. Mimo związanej z pożarem przebudowy po II wojnie światowej, pałac zachował sporo pierwotnych elementów. Założenie dworsko-parkowe było kompozycyjnie powiązane z rzeczką Mogiłanką i systemem sadzawek. Początkowo park miał charakter ogrodu użytkowego, dopiero w czasach Piotrowskich w związku z przekształceniem ośrodka dworskiego w rezydencję, nadano mu kształt spacerowo-ozdobny. Kolejne zmiany nastąpiły po I wojnie światowej w związku ze zniszczeniem większości zabudowań i dewastacją parku. Nowo powstałe założenie parkowe uległo kolejnej dewastacji po II wojnie światowej, w związku z przejściem obiektu przez PGR. Obecnie obiekt znajduje się w rękach prywatnych. Częściowo zachowany park składa się z ok. 200 drzew, skupionych głównie wokół trzech sadzawek. Zachowały się także dwa murowane budynki gospodarcze z początków XX w. oraz murowane ogrodzenie z pozostałością bramy, również z początków XX w.</p>	<p>Nr rej.: A/1144.</p> <p>Stan zachowania: zaniedbany</p>	
KULIK		
<p>Zespół dworsko-parkowy w Kuliku (Kulik, 22-130 Siedliszcze)</p> <p>Początkowo istniał w Kuliku drewniany dwór otoczony parkiem. Pod koniec XIX w. Załuscy wzniesli murowany obiekt i uporządkowali park, nadając obu obiektom charakter typowej dla tego okresu rezydencji ziemiańskiej. Cały obiekt ma duże okapy wsparte na ażurowych drewnianych kroksztynach. Obecnie założenie dworskoparkowe obejmuje powierzchnię ok. 3 ha i powstało w dwóch etapach (w XVIII w. i w połowie XIX w.). Za dworem na jego osi znajdują się pozostałości regularnego parku, wyznaczonego alejami grabowymi. Zachowały się również fragmenty alei lipowych oraz stara aleja kasztanowcowa. W parku znajduje się obecnie około 400 drzew. Zachował się także drewniany dom ogrodnika z 1920 r. oraz drewniany czworak z 1922 r.</p>	<p>Nr rej.: A/1155.</p> <p>Stan zachowania: bardzo dobry.</p>	

SIEDLISZCZE		
<p>Zespół dworsko-parkowy w Siedliszczu (ul. Szkolna 62, 22-130 Siedliszcze)</p> <p>W XVII w. istniał tutaj dwór obronny, na miejscu którego Wojciech Węgleński ufundował kolejny obiekt, późnobarokowy dwór drewniany otoczony parkiem. Po II wojnie światowej był on wykorzystywany jako szkoła. Dwór został wzniesiony w około 1760 r. przez podstolego buskiego Wojciecha Węgleńskiego. Dwór posiada konstrukcję zrębową, jest otynkowany. Częściowo zachowany park został zdewastowany w okresie międzywojennym. Obecnie założenie dworsko-parkowe posiada powierzchnię 1 ha. Usytuowane jest na wzgórzu, otoczonym od południa i zachodu stawami. W parku znajduje się około 200 drzew. Zachował się również murowano-drewniany czworak z połowy XIX w., 2 murowane budynki gospodarcze z około 1870 r., murowana obora z 3 ćwierci XIX w. murowana brama w ogrodzeniu z 2 połowy XIX w.</p>	<p>Nr rej.: A/324. Stan zachowania: dobry.</p>	
<p>Grodzisko z wałami tzw. „Zamczysko” Grodzisko wczesnośredniowieczne</p>	<p>Nr rej.: C/43</p>	

Obiekty wpisane do rejestru zabytków są jednocześnie obiektami będącymi w gminnej ewidencji zabytków na podstawie zarządzenia nr 8/2013 Wójta Gminy Siedliszcze z dnia 8 lutego 2013 roku.

Oprócz wyżej wymienionych obiektów w rejestrze zabytków, na terenie gminy występują bardzo liczne stanowiska archeologiczne, ujawnione na arkuszach AZP. Wszystkie wymienione poniżej stanowiska archeologiczne znajdują się w wojewódzkiej ewidencji zabytków:

Tabela 2. Wykaz stanowisk archeologicznych na terenie gminy Siedliszcze

MIEJSCOWOŚĆ	AZP	NR STANOWISKA NA OBSZARZE	DODATKOWE INFORMACJE
Adolfin	79 - 88	9	
Adolfin	79 - 88	10	
Anusin	79 - 87	11	
Anusin Kolonia	79 - 87	1	
Anusin Kolonia	79 - 87	5	
Bezek	78 - 88	2	
Bezek	78 - 88	5	
Bezek	78 - 88	6	
Bezek	78 - 88	7	
Bezek	78 - 88	8	
Bezek	78 - 88	9	
Bezek	78 - 88	10	
Bezek	78 - 88	11	
Bezek	78 - 88	12	
Bezek	78 - 88	13	
Bezek	78 - 88	14	
Bezek	78 - 88	22	
Bezek	78 - 88	23	
Bezek	78 - 88	24	
Bezek	78 - 88	25	
Bezek	78 - 88	26	
Bezek	78 - 88	27	
Bezek	78 - 88	28	
Bezek	78 - 88	29	
Bezek	78 - 88	30	
Bezek	78 - 88	31	
Bezek	78 - 88	40	
Bezek	78 - 88	41	
Bezek	78 - 88	42	
Bezek	78 - 88	61	
Bezek	78 - 88	62	
Bezek	78 - 88	63	
Bezek	78 - 88	64	

MIEJSCOWOŚĆ	AZP	NR STANOWISKA NA OBSZARZE	DODATKOWE INFORMACJE
Bezek	78 - 88	65	
Bezek	78 - 88	66	
Bezek	78 - 88	67	
Bezek Dębiński	78 - 88	18	
Bezek Dębiński	78 - 88	19	
Bezek Dębiński	78 - 88	20	
Bezek Dębiński	78 - 88	49	
Bezek Dębiński	78 - 88	51	
Bezek Dębiński	78 - 88	52	
Bezek Dębiński	78 - 88	53	
Bezek Kolonia	78 - 88	43	
Bezek Kolonia	78 - 88	44	
Bezek Kolonia	78 - 88	45	
Bezek Kolonia	78 - 88	46	
Bezek Kolonia	78 - 88	47	
Bezek Kolonia	78 - 88	48	
Bezek Kolonia	78 - 88	54	
Bezek Kolonia	78 - 88	55	
Bezek Kolonia	78 - 88	76	
Bezek Kolonia	78 - 88	77	
Bezek Kolonia	78 - 88	78	
Bezek PGR	78 - 88	50	
Bezek PGR	78 - 88	68	
Bezek PGR	78 - 88	69	
Bezek PGR	78 - 88	70	
Borowo	78 - 86	1	
Brzeziny	78 - 87	49	
Brzeziny	78 - 87	50	
Brzeziny	78 - 87	51	
Brzeziny	78 - 87	56	
Brzeziny	78 - 87	57	
Brzeziny	78 - 87	59	
Brzeziny	78 - 87	63	
Brzeziny	78 - 87	64	
Brzeziny	78 - 87	65	
Brzeziny	78 - 87	66	
Chojeniec	78 - 86	3	
Chojeniec	78 - 86	4	
Chojeniec	78 - 86	11	
Chojeniec	78 - 86	12	
Chojeniec	78 - 86	20	
Chojeniec	78 - 86	21	
Chojeniec	78 - 86	22	
Chojeniec	78 - 86	23	
Chojeniec	78 - 86	24	
Chojeniec	78 - 86	25	
Chojeniec	78 - 86	26	
Chojeniec	78 - 86	27	
Chojeniec	78 - 86	28	
Chojeniec	78 - 86	29	
Chojeniec	78 - 86	30	
Chojeniec	78 - 86	32	
Chojeniec	78 - 86	33	
Chojeniec Kolonia	78 - 86	10	
Chojno Nowe Pierwsze	79 - 86	1	
Chojno Nowe Pierwsze	79 - 86	14	
Chojno Nowe Pierwsze	79 - 86	19	
Chojno Nowe Drugie	79 - 86	16	
Chojno Nowe Drugie	79 - 86	17	
Chojno Stare	79 - 86	13	
Chojno Stare	79 - 86	4	
Chojno Stare	79 - 86	7	
Chojno Stare	79 - 86	8	
Chojno Stare	79 - 86	9	
Chojno Stare	79 - 86	10	
Chojno Stare	79 - 86	11	
Dobromyśl	78 - 87	52	
Dobromyśl	78 - 87	53	
Dobromyśl	78 - 87	54	

MIEJSCOWOŚĆ	AZP	NR STANOWISKA NA OBSZARZE	DODATKOWE INFORMACJE
Dobromyśl	78 - 87	61	
Dobromyśl	78 - 87	62	
Dobromyśl	78 - 87	76	
Dobromyśl	78 - 87	92	
Dobromyśl	78 - 87	93	
Gliny	78 - 86	9	
Jankowice	79 - 88	61	
Jankowice Kolonia	79 - 88	62	
Janowica	78 - 87	46	
Janowica	78 - 87	47	
Janowica	78 - 87	73	
Janowica	78 - 87	74	
Janowica	78 - 87	75	
Julianów	79 - 88	111	
Julianów	78 - 88	71	
Julianów	78 - 88	72	
Julianów	78 - 88	73	
Julianów	78 - 88	74	
Julianów	78 - 88	75	
Julianów	78 - 88	79	
Julianów	78 - 88	80	
Julianów	78 - 88	81	
Julianów	78 - 88	82	
Kamionka	78 - 87	67	
Krowica	79 - 87	6	
Kulik	77 - 87	2	
Kulik	77 - 87	20	
Kulik	77 - 87	21	
Kulik	77 - 87	22	
Kulik	77 - 87	23	
Kulik	77 - 87	24	
Kulik	77 - 87	25	
Kulik	77 - 87	26	
Kulik	77 - 87	27	
Kulik	77 - 87	28	
Kulik	77 - 87	119	
Kulik	77 - 87	238	
Kulik	77 - 87	239	
Kulik	77 - 87	240	
Kulik	77 - 87	241	
Kulik	77 - 87	242	
Kulik	77 - 87	243	
Kulik	77 - 87	244	
Kulik	77 - 87	245	
Kulik	77 - 87	246	
Kulik	77 - 87	247	
Kulik	77 - 87	248	
Kulik	77 - 87	249	
Kulik	77 - 87	250	
Kulik	77 - 87	251	
Kulik	77 - 87	252	
Kulik	77 - 87	253	
Kulik	77 - 87	254	
Kulik	77 - 87	255	
Kulik	77 - 87	256	
Kulik	77 - 87	257	
Kulik	77 - 87	258	
Kulik	77 - 87	259	
Kulik	77 - 87	260	
Kulik	77 - 87	261	
Kulik	77 - 87	262	
Kulik	77 - 87	263	
Kulik	77 - 87	264	
Kulik	77 - 87	265	
Kulik	77 - 87	266	
Kulik	77 - 87	267	
Kulik	77 - 87	268	
Kulik	77 - 87	269	
Kulik	77 - 87	270	

MIEJSCOWOŚĆ	AZP	NR STANOWISKA NA OBSZARZE	DODATKOWE INFORMACJE
Kulik	77 - 87	271	
Kulik	77 - 87	272	
Kulik	77 - 87	305	
Kulik	77 - 87	306	
Kulik	77 - 87	307	
Kulik	77 - 87	308	
Kulik	77 - 87	309	
Kulik	77 - 87	310	
Kulik	77 - 87	311	
Kulik	77 - 87	312	
Kulik	77 - 87	313	
Kulik	77 - 87	314	
Kulik Kolonia	77 - 87	35	
Kulik Kolonia	77 - 87	145	
Kulik Kolonia	77 - 87	146	
Kulik Kolonia	77 - 87	147	
Kulik Kolonia	77 - 87	148	
Kulik Kolonia	77 - 87	149	
Kulik Kolonia	77 - 87	150	
Kulik Kolonia	77 - 87	151	
Kulik Kolonia	77 - 87	152	
Kulik Kolonia	77 - 87	273	
Kulik Kolonia	77 - 87	274	
Kulik Kolonia	77 - 87	275	
Kulik Kolonia	77 - 87	276	
Kulik Kolonia	77 - 87	277	
Kulik Kolonia	77 - 87	278	
Kulik Kolonia	77 - 87	279	
Kulik Kolonia	77 - 87	280	
Kulik Kolonia	77 - 87	281	
Kulik Kolonia	77 - 87	282	
Kulik Kolonia	77 - 87	292	
Kulik Kolonia	77 - 87	293	
Kulik Kolonia	77 - 87	294	
Kulik Kolonia	77 - 87	295	
Kulik Kolonia	77 - 87	296	
Kulik Kolonia	77 - 87	297	
Kulik Kolonia	77 - 87	298	
Kulik Kolonia	77 - 87	299	
Kulik Kolonia	77 - 87	300	
Kulik Kolonia	77 - 87	301	
Kulik Kolonia	77 - 87	302	
Kulik Kolonia	77 - 87	303	
Kulik Kolonia	77 - 87	304	
Lechówka Kolonia	79 - 88	41	
Lechówka Kolonia	79 - 88	42	
Lipówki	79 - 86	12	
Majdan Zahorodyński	78 - 86	6	
Majdan Zahorodyński	78 - 86	7	
Majdan Zahorodyński	78 - 87	17	
Majdan Zahorodyński	78 - 87	18	
Majdan Zahorodyński	78 - 87	19	
Majdan Zahorodyński	78 - 87	20	
Majdan Zahorodyński	78 - 87	21	
Majdan Zahorodyński	78 - 87	22	
Majdan Zahorodyński	78 - 87	23	
Majdan Zahorodyński	78 - 87	24	
Majdan Zahorodyński	78 - 87	25	
Majdan Zahorodyński	78 - 87	26	
Majdan Zahorodyński	78 - 87	27	
Majdan Zahorodyński	78 - 87	28	
Majdan Zahorodyński	78 - 87	29	
Majdan Zahorodyński	78 - 87	30	
Majdan Zahorodyński	78 - 87	31	
Majdan Zahorodyński	78 - 87	32	
Majdan Zahorodyński	78 - 87	33	
Majdan Zahorodyński	78 - 87	77	
Majdan Zahorodyński	78 - 87	78	
Majdan Zahorodyński	78 - 87	94	

MIEJSCOWOŚĆ	AZP	NR STANOWISKA NA OBSZARZE	DODATKOWE INFORMACJE
Majdan Zahorodyński	78 - 87	96	
Majdan Zahorodyński	78 - 87	99	
Mogielnica	78 - 87	58	
Mogielnica	78 - 87	68	
Mogielnica	78 - 87	69	
Mogielnica	78 - 87	79	
Mogielnica	78 - 87	80	
Mogielnica	78 - 87	81	
Mogielnica	78 - 87	101	
Mogielnica	78 - 88	3	
Mogielnica	78 - 88	15	
Mogielnica	78 - 88	16	
Mogielnica	78 - 88	17	
Mogielnica	78 - 88	32	
Mogielnica	78 - 88	33	
Mogielnica	78 - 88	34	
Mogielnica	78 - 88	35	
Mogielnica	78 - 88	36	
Mogielnica	78 - 88	37	
Mogielnica	78 - 88	38	
Mogielnica	78 - 88	39	
Mogielnica Kolonia	78 - 87	60	
Mogielnica Kolonia	78 - 87	70	
Mogielnica Kolonia	78 - 87	71	
Mogielnica Kolonia	78 - 87	72	
Romanówka	79 - 86	15	
Siedliszcze	78 - 87	1	
Siedliszcze	78 - 87	2	
Siedliszcze	78 - 87	3	
Siedliszcze	78 - 87	4	
Siedliszcze	78 - 87	5	
Siedliszcze	78 - 87	6	
Siedliszcze	78 - 87	7	
Siedliszcze	78 - 87	8	
Siedliszcze	78 - 87	9	
Siedliszcze	78 - 87	10	
Siedliszcze	78 - 87	11	
Siedliszcze	78 - 87	12	
Siedliszcze	78 - 87	13	
Siedliszcze	78 - 87	14	
Siedliszcze	78 - 87	15	
Siedliszcze	78 - 87	16	
Siedliszcze	78 - 87	34	
Siedliszcze	78 - 87	37	
Siedliszcze	78 - 87	38	
Siedliszcze	78 - 87	39	
Siedliszcze	78 - 87	48	Zamczysko, C/43
Siedliszcze	78 - 87	82	
Siedliszcze	78 - 87	83	
Siedliszcze	78 - 87	84	
Siedliszcze	78 - 87	85	
Siedliszcze	78 - 87	86	
Siedliszcze	78 - 87	87	
Siedliszcze	78 - 87	88	
Siedliszcze	78 - 87	89	
Siedliszcze	78 - 87	90	
Siedliszcze	78 - 87	91	
Siedliszcze	78 - 87	95	
Siedliszcze	78 - 87	97	
Siedliszcze	78 - 87	98	
Siedliszcze	78 - 87	100	
Siedliszcze Kolonia	78 - 87	40	
Siedliszcze Kolonia	78 - 87	41	
Siedliszcze Kolonia	78 - 87	42	
Siedliszcze Kolonia	78 - 87	43	
Siedliszcze Kolonia	78 - 87	44	
Siedliszcze Kolonia	78 - 87	45	
Siedliszcze Kolonia	78 - 87	55	
Stasin Dolny	78 - 87	35	

MIEJSCOWOŚĆ	AZP	NR STANOWISKA NA OBSZARZE	DODATKOWE INFORMACJE
Stasin Dolny	78 - 87	36	
Stasin Dolny	79 - 87	10	
Wola Korybutowa	78 - 86	5	
Wola Korybutowa	78 - 86	8	
Wola Korybutowa	78 - 86	13	
Wola Korybutowa	78 - 86	14	
Wola Korybutowa	78 - 86	15	
Wola Korybutowa	78 - 86	16	
Wola Korybutowa	78 - 86	17	
Wola Korybutowa	78 - 86	18	
Wola Korybutowa	78 - 86	19	
Wola Korybutowa	78 - 86	31	
Wola Korybutowa	78 - 86	34	
Wola Korybutowa	78 - 86	35	
Wola Korybutowa	77 - 86	63	
Wola Korybutowa	77 - 86	64	
Wola Korybutowa	77 - 86	65	
Wola Korybutowa	77 - 86	66	
Wola Korybutowa	77 - 86	97	
Wola Korybutowa	77 - 86	98	
Wola Korybutowa	77 - 86	99	
Wola Korybutowa	77 - 86	100	
Wola Korybutowa	77 - 86	101	
Wola Korybutowa	77 - 86	102	
Wola Korybutowa	77 - 86	103	
Wola Korybutowa Kolonia	78 - 86	2	
Wola Korybutowa Kolonia	77 - 86	115	
Wola Korybutowa Kolonia	77 - 86	116	

Oprócz obiektów ujętych w rejestrze zabytków na terenie gminy Siedliszcze istnieje wiele obiektów będących w wojewódzkiej ewidencji zabytków:

Tabela 3. Obiekty będące w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków

Miejscowość	Obiekt
Chojno Nowe Pierwsze	Zespół folwarczny
Chojno Nowe Pierwsze	Spichlerz, suszarnia chmielu w zespole folwarcznym
Siedliszcze 45	Budynek mieszkalno-gospodarczy
Siedliszcze Kolonia	Brama w d. zespole dworskim
Siedliszcze Kolonia 23	Obora, ob. budynek gospodarczy w d. zespole dworskim
Siedliszcze Kolonia 24	Budynek gospodarczy w d. zespole dworskim
Siedliszcze Kolonia 26	Cieplarnia, ob. budynek mieszkalno-gospodarczy w d. zespole dworskim
Siedliszcze Kolonia 35	Budynek mieszkalny w d. zespole dworskim
Siedliszcze, ul. 1 Maja 12	Dom mieszkalny
Siedliszcze, ul. Rynek 1	Dom mieszkalny (ob. poczta i sklep)
Siedliszcze, ul. Rynek 1 a	Dom mieszkalny
Siedliszcze, ul. Rynek 2	Dom mieszkalny
Siedliszcze, ul. Kościelna 3	Plebania (ob. organistówka)
Siedliszcze, ul. Krótka 2	Dom mieszkalny
Siedliszcze, ul. Lubelska 17	Dom mieszkalny
Siedliszcze, ul. Lubelska 2	Dom mieszkalny
Siedliszcze, ul. Lubelska 3	Dom mieszkalny
Siedliszcze, ul. Ogrodowa 3	Dom mieszkalny
Siedliszcze, ul. Szkolna 1 i 2	Zajazd i olejarnia (ob. dom kultury i budynek mieszkalny)
Siedliszcze, ul. Szkolna 12	Dom mieszkalny
Siedliszcze, ul. Szkolna 144	Dom mieszkalny
Siedliszcze, ul. Szkolna 8	Młyn
Siedliszcze, ul. Szkolna 8	Budynek gospodarczy (ubojnia i wędzarnia)
Siedliszcze, ul. Szkolna 8	Dom
Siedliszcze, ul. Szkolna 8	Budynek gospodarczy (obora i kurnik)
Siedliszcze, ul. Szpitalna 3	Dom

Miejscowość	Obiekt
Siedliszcze, ul. Szpitalna 12	Budynek mieszkalny i szynk (ob. Urząd Gminy)
Siedliszcze, ul. Szpitalna 19	Budynek mieszkalno-gospodarczy
Siedliszcze, ul. Szpitalna 21	Bank spółdzielczy
Siedliszcze, ul. Szpitalna 22	Dom mieszkalny
Wola Korybutowa	Kościół rzymskokatolicki pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa
Wola Korybutowa	Dzwonnica w zespole kościoła rzymskokatolicki pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa
Bezek	Ogród podworski
Kamionka	Założenie dworsko-ogrodowe
Lipówki Kolonia	Park podworski (relik)

Istotnym elementem krajobrazu kulturowego gminy są liczne kapliczki i krzyże przydrożne, mogiły i miejsca pamięci.

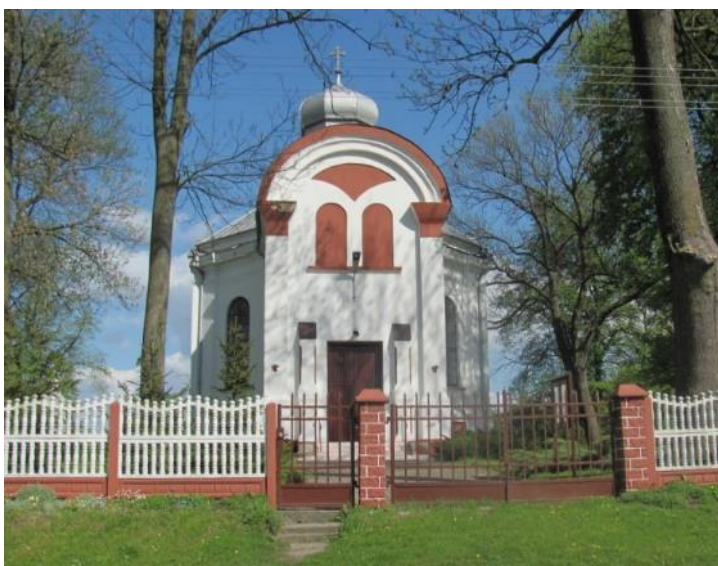
Fot. 27. Kapliczka przy drodze ze Starego Chojna do Siedliszcza

Fot. 28. Kapliczka przydrożna w rejonie Stasina Dolnego

Fot. 29. Mogiła powstańców styczniowych w Siedliszczu

Fot. 30. Kaplica p.w. Św. Anny w Bezku

Ich powstanie jest często związane z pamiętnym wydarzeniem historycznym lub tragiczną śmiercią, ukazywaniem się duchów lub strachów. Miały one zapewniać ochronę, wypraszać łaski lub zbawienie dla zmarłych, strzec przed niebezpieczeństwem. Są one nadal otaczane czcią i bardzo troskliwą

opieką mieszkańców. Niestety w wielu przypadkach zatraciły ludowy charakter, ponieważ zostały pozbawione rzeźb i malunków miejscowych twórców i zastąpione nowszymi dekoracjami. Kapliczki i krzyże wykonane są z różnego tworzywa, w zależności od czasu powstania. Najczęściej używane było drewno i kamień, a następnie metal, cement i inne materiały. Krzyże miewają daszek ochraniający pasyjkę. Krzyże kamienne, cementowe i metalowe stoją na cokołach lub są wkopane w ziemię. Kapliczki najczęściej mają formy rozbudowane.

Kolejnym istotnym elementem środowiska kulturowego gminy są liczne miejsca pamięci. Znajdują się one w wojewódzkiej ewidencji zabytków:

Tabela 4. Miejsca pamięci będące w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków

Miejscowość	Obiekt
Bezek	Mogiła Nieznanego Żołnierza Armii Czerwonej, na dawnym cmentarzu prawosławnym
Kulik	Mogiła ofiar terroru oraz grób NN żołnierza, na cmentarzu prawosławnym
Kulik	Tablica upamiętniająca pobyt sztabu I Ukraińskiej Dywizji Partyzanckiej, budynek dworu
Siedliszcze	Były cmentarz z I wojny światowej, obecnie w granicach cmentarza rzymskokatolickiego
Siedliszcze	Mogiła płk. Piotra Bartaka oraz mogiły żołnierzy WP z 1939 r. na cmentarzu rzymskokatolickim
Siedliszcze	Grób powstańców z 1863 r.
Siedliszcze	Krzyż pamiątkowy wzniesiony z okazji odzyskania niepodległości w 1918 r.
Siedliszcze	Miejsce masowej egzekucji na terenie cmentarza żydowskiego

Na terenie gminy Siedliszcze zachowały się liczne dawne zabudowania mieszkalne oraz gospodarskie, drewniane i murowane mające wyraźne cechy architektury regionalnej.

Ponadto, wartość historyczną i zabytkową przedstawia układ urbanistyczny miasta Siedliszcze, rynek i wielodrożnicowy układ rozchodzących się od niego promieniście dróg, wraz z zachowaną zabudową mieszkalną i usługową.

Tabela 5. Cmentarze na terenie gminy Siedliszcze będące w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków

Miejscowość	Obiekt
Bezek	Cmentarz prawosławnny
Bezek	Cmentarz przy kościele filialnym parafii rzymskokatolickiej, dawny przycerkiewny, prawosławnny
Brzeziny	Cmentarz prawosławnny
Julianów	Cmentarz ewangelicki
Kulik	Cmentarz prawosławnny/greckokatolicki
Siedliszcze	Cmentarz rzymskokatolicki z 1909 r.
Siedliszcze	Cmentarz przykościelny, dawniej grzebalny - rzymskokatolicki
Siedliszcze	Cmentarz żydowski (kirkut)
Wola Korybutowa	Cmentarz rzymskokatolicki
Wola Korybutowa	Cmentarz ewangelicki

Część wyżej wymienionych obiektów, mimo że nadal widnieje w wojewódzkiej ewidencji zabytków, w rzeczywistości uległa zniszczeniu. Należą do nich: obora, budynek gospodarczy, ciepłarnia i budynek mieszkalny w dawnym zespole dworskim w Siedliszczu-Kolonii, relikty parku podworskiego w Lipówkach, tablica upamiętniająca pobyt sztabu I Ukraińskiej Dywizji Partyzanckiej na budynku dworu w Kuliku, krzyż pamiątkowy wzniesiony z okazji odzyskania niepodległości w 1918 roku w Siedliszczu. Obiekty te należy wykreślić z ewidencji zabytków.

Na terenie gminy nie zidentyfikowano żadnych obiektów mogących stanowić dobro kultury współczesnej.

Wnioski:

- ❖ **W gminie znajduje się dużo ciekawych obiektów i terenów o wartościach historycznokrajobrazowych, które powinny być chronione oraz wykorzystane dla kreowania indywidualnego charakteru przestrzeni, czy rozwoju funkcji rekreacyjno-turystycznych,**
- ❖ **Dalszej ochrony lub objęcia ochroną wymagają:**
 - zespoły dworsko-parkowe,
 - obiekty sakralne,

- historyczne cmentarze i miejsca pamięci,
 - historyczny układ urbanistyczny miasta Siedliszcze,
- ❖ Wiele budynków i obiektów, nie będących zabytkami, szczególnie: liczne kapliczki i krzyże, zachowane dawne zabudowania mieszkalne i gospodarskie, zwłaszcza drewniane, współtworzy charakterystyczny, tradycyjny, krajobraz kulturowy gminy. W przypadku budynków o wartościach historycznych nie zachodzi szczególna konieczność obejmowania ich ochroną konserwatorską, ale wskazane byłoby podejmowanie działań zmierzających do ich zachowania, poprzez remonty z dopuszczeniem zmiany sposobu użytkowania na inne cele, ewentualne odtwarzanie lub realizację nowych z zachowaniem skali obiektu, regionalnych cech architektonicznych i materiałów budowlanych.
- ❖ Obiekty nieistniejące w terenie, a widniejące w wojewódzkiej ewidencji zabytków, powinny zostać z niej wykreślone.

ROZDZIAŁ 5

**REKOMENDACJE I WNIOSKI ZAWARTE W AUDYCIE KRAJOBRAZOWYM LUB
OKREŚLENIE PRZEZ AUDYT KRAJOBRAZOWY GRANIC KRAJOBRAZÓW
PRIORYTETOWYCH**

Ustawą z dnia 24 kwietnia 2015 roku o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem narzędzi ochrony krajobrazu, został wprowadzony obowiązek sporządzenia przez organy samorządu województwa audytu krajobrazowego. Dokument ten ma być sporządzany dla obszaru całego województwa nie rzadziej niż raz na 20 lat.

Audyt krajobrazowy identyfikuje krajobrazy występujące na obszarze danego województwa, wskazuje lokalizację krajobrazów priorytetowych, granice: parków kulturowych, parków narodowych, rezerwatów przyrody, parków krajobrazowych, obszarów chronionego krajobrazu, obiektów znajdujących się na listach Światowego Dziedzictwa UNESCO, obszarów Sieci Rezerwatów Biosfery UNESCO. Ponadto audyt krajobrazowy wskazuje: zagrożenia dla możliwości zachowania wartości krajobrazów priorytetowych i krajobrazów obszarów chronionych oraz rekomendacje i wnioski dotyczące ochrony tych krajobrazów, a także lokalne formy architektoniczne w obrębie krajobrazów priorytetowych.

Rekomendacje i wnioski zawarte w audycie krajobrazowym lub określenia przez audyt krajobrazowy granic krajobrazów priorytetowych uwzględnia się, między innymi, w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. Pierwsze audyty krajobrazowe muszą zostać opracowane w terminie 3 lat od wejścia w życie ustawy, czyli do 11 września 2018 roku.

W związku z nałożonym na niego nowym obowiązkiem, Zarząd Województwa Lubelskiego w dniu 16 lutego 2016 roku Uchwałą Nr LXXXIII/1734/2016 przystąpił do wykonania audytu krajobrazowego dla województwa lubelskiego. Na etapie sporządzania Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Siedliszcze, prace nad audytem krajobrazowym są we wstępnej fazie, w związku z czym rekomendacje i wnioski nie są jeszcze znane.

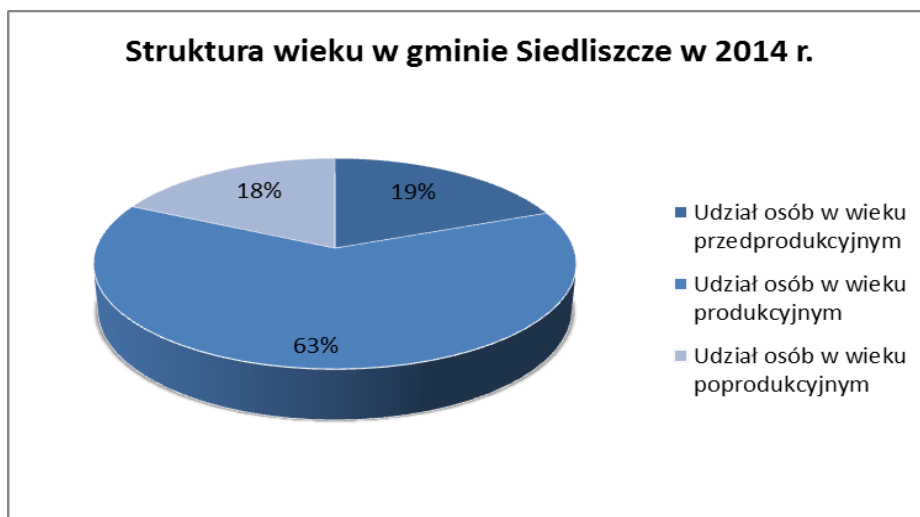
Rozdział 6

WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW W TYM OCHRONY ICH ZDROWIA

Gminę miejsko-wiejską Siedliszcze zamieszkuje nieco ponad 7000 mieszkańców (według danych z Gminy na koniec 2015 roku - 7054 osoby). Od spisu powszechnego przeprowadzonego w 2002 roku, liczba mieszkańców gminy zmniejszyła się o około 160 osób. W ostatnich czterech latach liczba ludności utrzymuje się na podobnym poziomie z niewielką tendencją wzrostową. Średnia gęstość zaludnienia wynosi 42 osoby na 1 km².

Najliczniejszą grupę stanowią osoby w wieku produkcyjnym (od 18 do 60 roku życia), najmniejszą osoby w wieku poprodukcyjnym (powyżej 65 roku życia). Gminę zamieszkuje nieco więcej kobiet niż mężczyzn. Według danych statystycznych na 100 mężczyzn przypadają tu 103 kobiety.

Rysunek 11. Struktura wieku w gminie Siedliszcze w 2014 roku (dane: GUS)

Mieszkalnictwo i stan gospodarstw domowych:

Według danych GUS za rok 2014, na terenie gminy Siedliszcze znajdują się 2363 gospodarstwa domowe (dane BDL 2014) i 2486 mieszkań. Oznacza to, że liczba mieszkań przewyższa liczbę gospodarstw domowych o 123. W porównaniu z rokiem 2002, kiedy to niedobór mieszkań w gminie wynosił 262, sytuacja uległa zasadniczej poprawie. Przeciętnie w jednym mieszkaniu przebywa 2,95 osób. Średnia powierzchnia mieszkania w gminie systematycznie rośnie i obecnie wynosi 26,74 m² na osobę.

Rysunek 12. Średnia powierzchnia użytkowa mieszkania na jednego mieszkańca w gminie w latach 2010-2014 (dane: GUS)

Zgodnie z danymi zawartymi w Wieloletnim programie gospodarowania zasobem mieszkaniowym gminy Siedliszcze na lata 2014-2018, w gminnym zasobie mieszkaniowym łącznie znajdują się 25 lokali (stan na 2014 rok) zlokalizowanych w 11 budynkach na terenie 6 miejscowości, w tym: w Siedliszczu 4 lokale, w Brzezinach 10 lokali, w Adolfinie 1 lokal, w Maryninie 1 lokal, w Mogilnicy 8 lokali i 1 lokal w Chojnie Nowym Pierwszym. Mieszkania te są w różnym stanie technicznym.

Socjalna polityka mieszkaniowa na terenie gminy skierowana jest na wypełnianie bieżących potrzeb. Na koniec 2014 roku w zasobie komunalnym było 6 mieszkań socjalnych usytuowanych w budynkach wielorodzinnych, w tym 5 w miejscowości Mogilnica i jeden w miejscowości Marynin.

Zgodnie z przyjętą przez Radę Gminy Siedliszcze uchwałą nr XL/271/14 z dnia 27 października 2014 roku w sprawie uchwalenia wieloletniego programu gospodarowania zasobem mieszkaniowym Gminy Siedliszcze przewiduje się do 2018 roku zwiększenie liczby mieszkań socjalnych poprzez pozyskiwanie małych lokali o obniżonej wartości, odzyskiwanych w wyniku naturalnego ruchu ludności. Finansowanie zasobu przewiduje się ze środków własnych gminy.

Rynek pracy i działalność rolnicza:

Na terenie gminy Siedliszcze dominuje działalność rolnicza, w której zatrudnionych jest aż 73% aktywnych zawodowo jej mieszkańców. Jednak duże znaczenie mają także sektory gospodarcze takie jak: przetwórstwo, usługi i handel. W sektorze przemysłowym i budownictwie zatrudnionych jest niecałe 6% pracujących, zaś w sektorze usług – niecałe 5%.

Zgodnie z przeprowadzonym w 2010 roku Powszechnym Spisem Rolnym (GUS 2010), na terenie gminy było 1641 gospodarstw rolnych o łącznej powierzchni ok. 9383 ha. Przeciętna wielkość gospodarstwa rolnego to ok. 5,7 ha.

Tabela 6. Liczba zwierząt hodowlanych w gospodarstwach rolnych na terenie gminy Siedliszcze

zwierzęta w gospodarstwach	pogłowie w sztukach
bydło	2119
trzoda chlewna	1385 (obecnie brak)
konie	265
drób	18208

Tabela 7. Powierzchnia upraw w gospodarstwach rolnych na terenie gminy Siedliszcze

najważniejsze uprawy	powierzchnia w ha
zboża	3786
uprawy przemysłowe	312
ziemniaki	125
rzepak i rzepik	190
buraki cukrowe	120
uprawy strączkowe	6
warzywa gruntowe	8

dane: Powszechny Spis Rolny 2010

Z punktu widzenia rynku pracy ważnym wskaźnikiem jest stopa bezrobocia. Udział osób bezrobotnych w ogólnej liczbie pracujących w analizowanych latach 2010-2014 utrzymywał się na poziomie 10% gdzie najniższą wartość odnotowano w 2011 r. i wyniosła ona 9,2%, a najwyższą w 2013 r. – 11,4%. Wskaźnik bezrobocia w gminie Siedliszcze był w analizowanych latach niższy od wskazań dla województwa

lubelskiego i dla kraju. Należy z tego wnioskować, że sytuacja na rynku pracy w gminie jest stosunkowo dobra. Najbardziej zagrożone bezrobociem są osoby młode, do 25 roku życia.

Tabela 8. Bezrobocie na terenie gminy Siedliszcze w latach 2010-2014

Bezrobotni	2010	2011	2012	2013	2014
Mężczyźni	192	171	196	231	194
Kobiety	235	232	267	268	233
Ogółem	427	403	463	499	427

dane: GUS 2012

Szkolnictwo:

Na terenie gminy Siedliszcze działają obecnie następujące placówki oświatowe:

- Szkoła podstawowa im. ks. Jana Twardowskiego w Bezku,
- Zespół Szkół im. Henryka Sienkiewicza w Siedliszczu obejmujący: przedszkole, szkołę podstawową i gimnazjum,
- Zespół Szkół im. Romualda Traugutta w Siedliszczu obejmujący: Liceum Ogólnokształcące oraz policealne studium zawodowe kształcące w kierunkach: technik informatyk, technik administracji, terapeuta zajęciowy.

Fot. 31. Zespół Szkół im. Henryka Sienkiewicza w Siedliszczu

Liczba uczniów przypadających na 1 oddział w szkołach podstawowych wynosi 16 uczniów, a w gimnazjum 24 uczniów.

Jak podano na wstępie, na terenie gminy działa tylko jedno przedszkole publiczne (w mieście Siedliszcze), do którego uczęszcza obecnie 75 dzieci. Natomiast nie funkcjonuje tu żaden żłobek lub klub dziecięcy.

Na terenie miejscowości Bezek znajduje się Stacja Doświadczalna Oceny Odmian należąca do Centralnego Ośrodka Badania Odmian Roślin Uprawnych i Stacja Doświadczalna Małych Przeżuwaczy należąca do Akademii Rolniczej w Lublinie zajmująca się hodowlą kóz i owiec.

Kultura:

Najważniejszą rolę w propagowaniu kultury na terenie gminy pełni Gminny Ośrodek Kultury w Siedliszczu. W ramach Domu Kultury działa: Biblioteka Publiczna, Koła Gospodyń, Zespół Ludowy i Skansen.

Fot. 32. Budynek Domu Kultury w Siedliszczu

Skansen składa się ze starej plebanii z 1904 roku i stodoły z lat 20-tych XX wieku. W skansenie prezentowana jest ekspozycja etnograficzno-archeologiczna. W Domu Kultury w Siedliszczu organizowane są zajęcia świetlicowe dla dzieci i młodzieży, działa kawiarenka internetowa, odbywają się kursy, szkolenia, wystawy, itp. Głównymi przedsięwzięciami wpisanymi w działalność instytucji są wpisane w coroczną ofertę kulturalną mn.: Ogólnopolski Konkurs Poetycki im. Wacława Iwaniuka; Międzynarodowy Plener Malarsko - Rzeźbiarski; Gminno - Parafialne Dożynki; Wielka Majówka; Konkurs na Najpiękniejszą Pisanek Wielkanocną. Oferta kulturalna skierowana jest do wszystkich mieszkańców. Twórcy ludowi mogą przedstawiać swoją twórczość podczas Dożynek Gminnych, gdzie prezentowane są tradycyjne wypieki chleba, ciast, napojów i nalewek.

Jedyna w gminie Biblioteka Publiczna im. Wacława Iwaniuka posiada 876 czytelników. Księgozbiór biblioteczny liczy sobie 18460 egzemplarzy książek. Według danych statystycznych GUS za rok 2014 jeden czytelnik wypożyczył średnio 12 woluminów w ciągu roku. W głównej mierze czytelnikami biblioteki są uczniowie, emeryci i renciści. Realizowane są tu także konkursy dla dzieci, młodzieży, lekcje biblioteczne, spotkania okolicznościowe (np. pasowanie na czytelnika). Oprócz tego w gminie działają dwie biblioteki przyszkolne w obu zespołach szkół.

Sport i Rekreacja:

Na terenie gminy Siedliszcze funkcjonują obecnie dwa kluby sportowe zrzeszające zawodników piłki nożnej:

- LKS „Spółdzielca” Siedliszcze,
- KS „Leszkopol” Bezek.

Ludowy Klub Sportowy „Spółdzielca” Siedliszcze został założony w 1946r. Klub zrzesza zawodników biorących czynny udział w rozgrywkach ligowych na szczeblu powiatowym (V liga), oraz uczęszczających na treningi piłkarskie i ogólnorozwojowe prowadzone przez trenerów i instruktorów piłki nożnej. W klubie działają cztery sekcje piłkarskie: Młodzik młodszy, Trampkarz młodszy, Junior starszy, Pierwsza drużyna-seniorzy. LKS „Spółdzielca” posiada boisko o wymiarach 101m x 60m, 172 miejsca siedzące dla kibiców, szatnie z natryskami dla zawodników obu drużyn i sędziów.

Klub Piłkarski „Leszkopol” Bezek został założony w 1972r. Klub również zrzesza zawodników biorących udział w rozgrywkach ligowych na szczeblu powiatowym (VI liga), oraz uczęszczających na treningi piłkarskie i ogólnorozwojowe prowadzone przez instruktora piłki nożnej. W klubie działają dwie sekcje piłkarskie - seniorów i juniorów. Klub posiada boisko o wymiarach 98 m x 65 m, oraz szatnie z natryskami dla zawodników i sędziów.

W Siedliszczu istnieje także Uczniowski Klub Sportowy „Dragon” prowadzący treningi zapaśnicze i sumo dziewcząt.

Ponadto w Zespole Szkół im. Henryka Sienkiewicza w Siedliszczu prowadzone są zajęcia sportowe dla dzieci – SKS – piłka ręczna dla chłopców z klas IV-V.

Największym obiektem sportowym w gminie jest wielofunkcyjne boisko sportowe zrealizowane w 2008 roku przy Zespole szkół im. Henryka Sienkiewicza w Siedliszczu. W ramach tego obiektu funkcjonuje: boisko do piłki nożnej, dwa boiska do koszykówki, boisko do piłki ręcznej, boisko do piłki siatkowej, skocznia w dal, bieżnia dookólna z odcinkiem prostym 6 torowym, trzy trybuny, siłownia. Przy szkole funkcjonuje również hala sportowa.

Własne boisko sportowe i halę gimnastyczną posiada również Zespół Szkół im. Romualda Traugutta w Siedliszczu.

Turystyka:

Na obszarze gminy istnieje szansa na rozwój turystyki z uwagi na atrakcyjne warunki przyrodnicze i krajobrazowe, ale turystyka dotychczas jest tu bardzo słabo rozwinięta.

Najbardziej popularną formą wypoczynku i rekreacji jest obecnie rekreacja indywidualna w postaci domków letniskowych skoncentrowanych wokół zbiornika wodnego w Majdanie Zahorodyńskim. Zbiornik wodny jest tu jedną z głównych atrakcji pobytowych. Jest on wykorzystywany jako łowisko ryb.

Szczególnie słabo rozwinięta jest baza noclegowa. Istnieje możliwość wynajęcia trzech dwuosobowych pokoi w Świetlicy Wiejskiej w Majdanie Zahorodyńskim lub skorzystania z dwóch kwater agroturystycznych także w Majdanie Zahorodyńskim. Również baza gastronomiczna jest niewielka. Funkcjonują tu dwa obiekty: bar przy stacji paliw w Siedliszczu i „Zajazd Wiejskie Smaki” w Chojnie Nowym Drugim.

Przez teren gminy przebiega jeden szlak turystyki pieszej. Jest to szlak prowadzący południowym skrajem gminy, w rejonie Pawłowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu.

Ochrona zdrowia:

Na terenie gminy Siedliszcze działają dwie przychodnie lekarskie:

- Niepubliczny Zakład Opieki Medycznej B.D.M. „Uni-Med” w Siedliszczu świadczący opiekę lekarską: specjalistów medycyny rodzinnej, chorób wewnętrznych, pediatrii, alergologa, diabetologa, endokrynologa, ginekologa, kardiologa, laryngologa, neurologa, ortopedy, psychiatry, pulmonologa oraz badania laboratoryjne w pełnym zakresie, echo serca i USG,
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Salus” prowadzący: gabinety lekarza podstawowej opieki medycznej, pielęgniarki, położnej, profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej dla dzieci, gabinet diagnostyczno-zabiegowy i punkt szczepień,

- jeden szpital - Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Medica Poland – Centrum rehabilitacji świadczący usługi medyczne w zakresie rehabilitacji,

oraz dwie prywatne przychodnie dentystyczne i dwie apteki, również na terenie miasta.

W budynku dawnej szkoły w Majdanie Zahorodyńskim prowadzone są Warsztaty Terapii Zajęciowej dla osób niepełnosprawnych. W ramach terapii prowadzone są zajęcia w pracowni: gospodarstwa domowego, krawieckiej, ogrodniczo-artystycznej, stolarskiej, poligraficznej. Prowadzona jest również rehabilitacja uczestników terapii.

Opieka społeczna:

Podstawową instytucją działającą w zakresie opieki społecznej na terenie gminy jest zlokalizowany w mieście przy ul. Szpitalnej 15a Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. Do jego najważniejszych zadań, zgodnie ze Statutem przyjętym Uchwałą Nr XV/116/16 Rady Miejskiej w Siedliszczu z dnia 31 marca 2016 roku, należą:

- pomoc społeczna należąca do zadań własnych gminy,
- przeciwdziałanie przemocy oraz ochrona ofiar przemocy w rodzinie,
- wspieranie rodzin.

Realizacja zadań polega przede wszystkim na: przyznawaniu i wypłacaniu przewidzianych ustawami świadczeń, pomocy socjalnej, prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej, analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej, realizacji zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych, rozwijanie nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zintegrowanych form pomocy, wspieranie rodzin przeżywających trudności w wykonywaniu zadań opiekuńczo-wychowawczych.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej prowadzi w szczególności: fundusz alimentacyjny, program Rodzina 500+, przyznaje i wypłaca dodatki mieszkaniowe oraz energetyczne. Ponadto Ośrodek prowadzi działania ukierunkowane na aktywizację, integrację oraz edukację osób, rodzin, grup społecznych i lokalnych zagrożonych społecznym wykluczeniem, tworzy osobom niepełnosprawnym niezdolnym do podjęcia pracy możliwości rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie pozyskiwania lub przywrócenia umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia. Ośrodek prowadzi także dożywianie w ramach programu „Pomoc Państwa w zakresie dożywiania”. Pomoc w tym zakresie świadczona jest w postaci posiłków dla uczniów w szkołach lub zasiłków celowych na zakup żywności.

Jak wynika z danych statystycznych GUS, udział osób korzystających z opieki społecznej na terenie gminy od 2010 nieznacznie, ale systematycznie spada. W 2010 roku z pomocy społecznej korzystało 16,7% ludności gminy, a w 2014 roku o 2,3 % mniej (14,4%). Wskaźnik ten nadal jest znacznie wyższy niż wynosi średnia dla województwa lubelskiego. Najwięcej osób korzysta z pomocy społecznej z powodu ubóstwa (ponad 300 osób), bezrobocia i niepełnosprawności (ponad 100 osób).

Nieco mniej z powodu: potrzeby ochrony macierzyństwa, wielodzietności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, alkoholizmu (od kilkunastu do dwudziestu kilku osób). Nie ma osób korzystających z pomocy społecznej z powodu: klęsk żywiołowych lub ekologicznych, sytuacji kryzysowej, trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, braku umiejętności w przystosowaniu się do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze, narkomanii, potrzeb ochrony ofiar handlu ludźmi. Z roku na rok rośnie liczba osób starszych korzystających z opieki społecznej. Wśród mieszkańców gminy dużo jest również osób niepełnosprawnych.

Na terenie gminy Siedliszcze funkcjonują ponadto dwie instytucje opiekuńcze. Są to: Dom Pomocy Społecznej w Chojnie Nowym oraz Dom Dziecka w Siedliszczu.

Dom Pomocy Społecznej w Chojnie Nowym przeznaczony jest dla osób przewlekle, psychicznie chorych. Ośrodek dysponuje sześćdziesięcioma pięcioma miejscami i świadczy usługi bytowe, opiekuńcze i wspomagające.

Dom Dziecka w Siedliszczu jest placówką sprawującą opiekę społeczną nad dziećmi z powiatu chełmskiego. Został utworzony w 2005 roku. Od 1 marca 2007 roku w ramach Domu Dziecka funkcjonuje Autonomiczna Grupa Usamodzielniania w Nowinach, w ramach której wychowankowie pod kierunkiem wychowawców uczą się umiejętności przydatnych w codziennej egzystencji.

Większość dzieci przebywających w domu dziecka pochodzi z rodzin zaniedbanych, patologicznych i bezrobotnych mających problem w sprawowaniu opieki.

Bezpieczeństwo

W zakresie bezpieczeństwa publicznego na terenie gminy funkcjonują jednostki ochotniczej straży pożarnej. Natomiast brakuje jednostki policyjnej.

Ochronę mieszkańców gminy Siedliszcze sprawuje komisariat w Rejowcu Fabrycznym. Mieszkańcy gminy sygnalizują jednak potrzebę powrotu zlikwidowanego, z początkiem 2011 roku, posterunku policji w Siedliszczu. Czują się zagrożeni szczególnie z powodu dużej odległości najbliższego posterunku policji, braku właściwej ochrony ich samych i ich mienia, znacznej ilości wypadków drogowych, do których dochodzi szczególnie na drodze krajowej nr 12.

Mimo braku posterunku policji, w ostatnich latach obserwuje się systematyczny spadek przestępczości na obszarze gminy. Według danych statystycznych GUS w 2012 roku odnotowano ogółem 340 dokonanych przestępstw, a w roku 2014 już tylko 116. W roku 2014 odnotowano na terenie gminy:

- 63 przestępstwa kryminalne (w 2012 – 208),
- 42 przestępstwa przeciwko mieniu (w 2012 - 156),
- 24 przestępstwa drogowe (w 2012 – 71),
- 23 przestępstwa gospodarcze (w 2012 – 48),
- 3 przeciwko życiu i mieniu (w 2012 – 8).

Średnia ilość przestępstw na 1000 mieszkańców wynosi 16,69%, podczas gdy dla województwa wskaźnik ten wynosi już 17,35%, a dla kraju 22,72%. Jedynie wskaźniki przestępstw o charakterze gospodarczym i drogowym znacznie przewyższają średnią województwa i kraju. Również wykrywalność sprawców przestępstw stale się poprawia i według danych GUS w 2014 roku wynosiła 82%, co znacznie przewyższa wskaźnik dla województwa (73%). Sprawcy przestępstw o charakterze kryminalnym wykrywani byli w 71% przestępstw, sprawcy przestępstw o charakterze gospodarczym w 93%, a sprawcy przestępstw drogowych w 99%.

Na terenie gminy istnieje sześć jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej. Największa z nich, zlokalizowana w mieście ujęta jest w Krajowym Systemie Ratownictwa Drogowego. Pozostałe jednostki znajdują się w: Woli Korybutowej, Majdanie Zahorodyńskim, Kuliku, Mogilnicy, Dobromyśli. Jednostki straży pożarnej interweniują w przypadku:

- pożaru budynków mieszkalnych i gospodarczych,
- pożarów stogów i ściernisk,
- podtopienia, zalania piwnic, pompowania zanieczyszczonych studni, wypadków drogowych, oczyszczania jezdni po wypadkach,
- usuwania powalonych drzew.

Wyposażenie jednostek w sprzęt obejmuje: samochody strażackie, motopompy, pilarki spalinowe oraz sprzęt do interwencji w wypadkach drogowych. Wszystkie jednostki na terenie gminy Siedliszcze liczą łącznie 69 strażaków, w tym: w Siedliszczu -18, w Woli Korybutowej -11, w Majdanie Zahorodyńskim – 10, w Kuliku -12, w Dobromyślu – 9 i w Mogilnicy 9.

Podmioty gospodarcze i działalność pozarolnicza:

Siedliszcze jest gminą, w której dominuje działalność rolnicza, jednak od kilku lat rozwija się również działalność pozarolnicza. Według danych Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (dane z czerwca 2016 roku) obecnie na terenie gminy zarejestrowanych jest 194 podmiotów gospodarczych.

Dominuje handel detaliczny i różnego rodzaju usługi. Większymi firmami na terenie gminy są:

- Gminna Spółdzielnia „Samopomoc Chłopska w Siedliszczu”,
- Spółdzielnia Usług Rolniczych w Siedliszczu,
- Winył-pol s.c.,
- FPHU „Bud-Rol”,

- „Gra-Tir Serwis”.

Najwięcej firm ma swoje siedziby na terenie miasta Siedliszcze.

Rysunek 13. Rozkład podmiotów gospodarczych na terenie gminy Siedliszcze ze względu na lokalizację

Na terenie gminy Siedliszcze planowana jest budowa kopalni węgla kamiennego, która stałaby się największym w tym rejonie przedsiębiorstwem oferującym znaczną ilość miejsc pracy.

Wnioski:

- ❖ Liczba ludności gminy od trzech lat utrzymuje się na zbliżonym stałym poziomie, z nieznacznym wskaźnikiem wzrostowym.
- ❖ W gminie występuje korzystna struktura wiekowa ludności, bez widocznej tendencji starzenia się społeczeństwa.
- ❖ Zrównuje się liczba kobiet w stosunku do liczby mężczyzn.
- ❖ Stale poprawiają się warunki lokalowe.
- ❖ Placówki oświatowe są dobrze rozwinięte, a ich liczba wystarczająca.
- ❖ Mieszkańcy gminy mają właściwy dostęp do usług zdrowia.
- ❖ Dobrze rozwija się kultura oraz sport i rekreacja, głównie za sprawą lokalnych klubów sportowych oraz nowoczesnych obiektów sportowych w mieście Siedliszcze.
- ❖ Brakuje obiektów sportowych i miejsc codziennej rekreacji w pozostałych miejscowościach gminy.
- ❖ Spada liczba gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej.
- ❖ Poprawia się bezpieczeństwo mieszkańców gminy, chociaż wyrażana jest powszechna opinia o konieczności przywrócenia posterunku policji na terenie gminy.
- ❖ Baza turystyczna, mimo walorów przyrodniczych gminy, jest bardzo słabo rozwinięta.
- ❖ Wciąż występuje dość duże bezrobocie, choć znacznie mniejsze niż w regionie.
- ❖ Istnieje potrzeba realizacji nowych miejsc pracy w sektorach pozarolniczych, zwłaszcza dla osób młodych.
- ❖ Rozwija się pozarolnicza działalność gospodarcza.
- ❖ Istnieją realne plany realizacji kopalni węgla kamiennego na terenie gminy, skutkiem czego powstaną nowe miejsca pracy i wzrost zatrudnienia poza rolnictwem, a także zapotrzebowanie na nowe mieszkania dla pracowników przedsiębiorstwa i otoczenia przedsiębiorstwa.

Rozdział 7

ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA

Wraz z rozwojem gminy, powstają nowe potrzeby w zakresie bezpieczeństwa publicznego i obrony cywilnej. Nowe inwestycje, a także opracowywane plany miejscowe powinny umożliwiać realizację zadań obrony cywilnej związanych z bezpieczeństwem publicznym, co najmniej w zakresie: budownictwa ochronnego, zaopatrzenia w wodę w warunkach specjalnych, skutecznego działania systemu alarmowania ostrzegania przed niebezpiecznymi zjawiskami zachodzącymi w atmosferze, hydrosferze oraz szeroko pojętym środowisku geograficznym i wczesnego ostrzegania mieszkańców o zagrożeniach.

Zarządzeniem Nr 3/2008 Wójta Gminy Siedliszcze z dnia 12 marca 2008 roku utworzony został Gminny Zespół Zarządzania Kryzysowego, na czele którego stoi Wójt Gminy. Do zadań Zespołu należy:

- ocena występujących i potencjalnych zagrożeń mogących mieć wpływ na bezpieczeństwo publiczne i prognozowanie tych zdarzeń,
- przygotowanie pozycji działań i przedstawienie Wójtowi Gminy wniosków dotyczących wykonania, zmiany lub zaniechania działań ujętych w gminnym planie reagowania kryzysowego,
- przekazywanie do wiadomości informacji publicznej związanej z zagrożeniami,
- opiniowanie gminnego planu reagowania kryzysowego.

Na terenie gminy nie występują szczególne uwarunkowania sprzyjające powstawaniu poważnych zagrożeń ludności i jej mienia. Nie obserwuje się zagrożeń związanych z ruchami masowymi ziemi ani obszarów osuwiskowych. Zagrożenie powodziowe związane z największą w tym rejonie rzeką Wieprz jest minimalne i dotyczy wyłącznie niewielkiego, niezabudowanego obszaru położonego w południowo-zachodniej części gminy, bezpośrednio przy granicy z gminą Trawniki. Lokalne rzeki i cieki wodne nie stanowią istotnego zagrożenia powodziowego. Dodatkowe zabezpieczenie stanowi Zbiornik Zahorodyński wybudowany na rzece Mogilnicy, mogący retencjonować nadmiar wód. Do lokalnych podtopień może dochodzić jedynie w przypadku długotrwałych lub bardzo intensywnych opadów. Dlatego wskazane jest niezabudowywanie naturalnych dolin rzecznych, ani obniżenie terenu oraz dbałość o systemy odwadniające i melioracyjne.

Na terenie gminy (ani w jej bezpośrednim sąsiedztwie) nie funkcjonują również żadne zakłady przemysłowe stwarzające zagrożenie poważną awarią przemysłową. Nieznaczne zagrożenie poważną awarią powstanie po wybudowaniu rurociągu produktów naftowych Brody-Adamowo, którego przebieg jest planowany w zachodniej części gminy. Zagrożenie może powstać wyłącznie w przypadku wycieku transportowanej ropy naftowej i jej ewentualnego zapłonu. Ze względu na stosowane materiały i zabezpieczenia, ryzyko wystąpienia awarii związanej z ropociągiem jest minimalne. Nieco większe zagrożenie jest związane z transportem substancji niebezpiecznych i łatwopalnych drogą krajową nr 12. Jednakże awarie związane z katastrofami drogowymi mają niewielki zasięg i są stosunkowo łatwe do opanowania i zneutralizowania skutków. Nie mniej wskazane jest lokalizowanie zabudowy wzdłuż tras tranzytowych z zachowaniem wymaganych prawem odległości.

Rozdział 8

POTRZEBY I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY

Niniejszy rozdział stanowi syntezę opracowania pt.: „Analiza potrzeb i możliwości rozwoju miasta i gminy Siedliszcze”, które zostało sporządzone na potrzeby niniejszego Studium.

W dniu 18 listopada 2015 roku weszła w życie ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. 2015 poz. 1777 ze zm.), która wprowadziła zmiany do ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. 2016 poz. 778 ze zm.) w zakresie sporządzania dokumentów planistycznych w planowaniu lokalnym.

W wyniku wprowadzonych w/w ustawą zmian, w pracach nad studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego powstał obligatoryjny obowiązek przeprowadzenia analizy potrzeb i możliwości rozwoju gminy, która w myśl art. 10 ust. 1 pkt 7 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym musi obejmować:

- analizy ekonomiczne, środowiskowe i społeczne,
- prognozy demograficzne, w tym uwzględniające, tam gdzie to uzasadnione, migracje w ramach miejskich obszarów funkcjonalnych ośrodka wojewódzkiego,
- możliwości finansowania przez gminę wykonywania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej, służącej realizacji zadań własnych gminy,
- bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę.

Celem przeprowadzonej analizy było wyznaczenie obszarów przewidzianych do urbanizacji i wskazania terenów, które w pierwszej kolejności powinny zostać przeznaczone na cele inwestycyjne w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. Obszary te zostały wyznaczone przy uwzględnieniu zarówno występujących na terytorium gminy uwarunkowań, jak i potrzeb oraz możliwości rozwojowych gminy w zakresie: zmian demograficznych, przestrzennych, możliwości finansowania nowych inwestycji oraz czynników zewnętrznych, które w najbliższej przyszłości mogą mieć wpływ na zagospodarowanie przestrzenne i rozwój Siedliszcza. Analiza została opracowana w 30-letniej perspektywie czasowej. W jej wyniku na terenie gminy wskazano następujące kategorie obszarów:

- obszary o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej,
- luki w zabudowie na obszarach o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej – które w pierwszej kolejności powinny zostać zabudowane,
- tereny przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową, letniskową, usługową i produkcyjną w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego,
- tereny istniejącej zabudowy, poza obszarami o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej oraz poza obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego,
- obszary rozwoju zabudowy (poza wyżej wymienionymi):
 - mieszkaniowej, o przewadze zabudowy jednorodzinnej,
 - mieszkaniowej, o przewadze zabudowy wielorodzinnej,
 - produkcyjno-usługowej,
- obszary o ograniczonych możliwościach zabudowy,
- obszary proponowane do objęcia zakazem zabudowy.

Na potrzeby wyznaczenia poszczególnych kategorii obszarów określono:

- tereny istniejącej zabudowy,
- użytkowanie terenu według ewidencji gruntów i budynków,
- tereny z dostępem do istniejących dróg publicznych,
- tereny z dostępem do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej,
- tereny, dla których w latach 2013-2015 wydano pozwolenia na budowę nowych budynków mieszkalnych, letniskowych, usługowych oraz dotyczące zmiany użytkowania budynków gospodarczych na cele mieszkalne i usługowe,

- tereny, które w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego zostały przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową, letniskową, mieszkalno-usługową, usługową, produkcyjno-usługową i produkcyjną,
- tereny, dla których wskaźnik intensywności zabudowy jest wyższy bądź równy od średniego wskaźnika intensywności zabudowy na terenie gminy,
- tereny, przez które przebiegają korytarze ekologiczne,
- lokalizację prawnych form ochrony przyrody,
- cmentarze oraz zespoły dworsko-parkowe wpisane do rejestru zabytków,
- obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi,
- obszary i tereny górnicze oraz udokumentowane złoża kopalin,
- grunty klas bonitacyjnych II-III na terenach wiejskich,
- tereny leśne, w tym lasów Skarbu Państwa.

Wyznaczono w ten sposób wstępnie obszary rozwoju zabudowy na terenie miasta i gminy Siedliszcze. W celu ich weryfikacji należało sprawdzić, czy na terenie gminy w perspektywie 30-letniej wystąpi zapotrzebowanie na nowe tereny pod zabudowę. Punktem wyjściowym była tu prognoza demograficzna do 2044 r. (okres 30-letni względem danych demograficznych z okresu do 2014 r.). W analizie uwzględniono 3 warianty prognozowanej liczby ludności w gminie:

- wariant pesymistyczny – 6400 mieszkańców – obecny trend demograficzny będzie się utrzymywał,
- wariant neutralny – 7000 mieszkańców – obecny trend demograficzny ulegnie zahamowaniu i liczba mieszkańców pozostanie na tym samym poziomie, m.in. w związku z planowanym węzłem na drodze ekspresowej S12 w pobliżu Siedliszcza,
- wariant optymistyczny – 17000 mieszkańców – liczba ludności w gminie znacząco się zwiększy, głównie ze względu na realizację kopalni węgla kamiennego w Kuliku. Wzrost liczby ludności został oszacowany na przykładzie innych gmin, na terenie których powstały takie zakłady – w Puchaczowie, Bełchatowie i Łęcznej – proporcjonalnie do wielkości zakładów górniczych.

Ważnym etapem analizy było wykonanie bilansu terenów przeznaczonych w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego pod zabudowę. Na jego podstawie określono wielkość rezerw terenowych dla poszczególnych funkcji zabudowy.

Tabela 9. Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego w gminie Siedliszcze

Funkcja terenu	Powierzchnia [m ²]	Powierzchnia terenów zabudowanych [m ²]	% powierzchni terenów niezabudowanych
zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna	1354183	371895	72,5
zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna	39923	22570	43,5
zabudowa mieszkalno-usługowa	101422	60505	40,3
zabudowa zagrodowa	4344473	1848539	57,5
zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna i rekreacyjna	112094	10440	90,7
zabudowa usługowa (ogółem)	673420	50299	85,1
usługi oświaty	159726	100375	37,2
usługi zdrowia	69873	69640	0,3
usługi sportu i rekreacji	59240	1233	97,9
usługi kultu religijnego	36884	21083	42,8
zabudowa produkcyjna	64631	33183	36,3
zabudowa letniskowa	101542	11324	88,8
ŁĄCZNIE	7117411	2601086	63,5

Z powyższego bilansu wynika, że tereny przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową, usługową i produkcyjną w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, są zainwestowane w ok. 36,5%. Na chwilę obecną gmina Siedliszcze posiada jeszcze ok. 452 ha niezabudowanych terenów inwestycyjnych, z których najwięcej w planach miejscowych zostało przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną (MN), zagrodową (MR) oraz usługową (U).

Jako podstawę do określenia zapotrzebowania na nowe tereny przeznaczone pod zabudowę przyjęto chłonność niezainwestowanych dotychczas działek ewidencyjnych w obrębie wyznaczonych obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej (luk w zabudowie) oraz chłonność niezagospodarowanych obszarów przeznaczonych pod zabudowę w planach miejscowych, poza obszarami o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej. Chłonność obliczono na 2 sposoby:

- wyrażoną w liczbie mieszkańców, bazując na określonych w planach miejscowych minimalnych powierzchniach działek budowlanych dla poszczególnych funkcji zabudowy oraz średniej wielkości gospodarstw domowych w gminie,
- wyrażoną w powierzchni użytkowej zabudowy w podziale na funkcje, bazując na średnim wskaźniku intensywności zabudowy działek budowlanych w podziale na funkcje.

Z obliczeń wynikało, że na wskazanych terenach może zamieszkać maksymalnie 6400 osób, z czego zdecydowana większość w obrębie rozległych terenów przeznaczonych pod zabudowę zagrodową. Wynik ten nie jest jednak miarodajny, ponieważ obecnie nie istnieje już tendencja do tworzenia nowych gospodarstw rolnych, a raczej do ich scalania. Część dawnej zabudowy zagrodowej zanika, a tereny rolne są łączone w większe gospodarstwa rolne. Dlatego istnieje bardzo małe prawdopodobieństwo, że obszary wyznaczonej w planach zabudowy zagrodowej wypełnią się w stu procentach. Będą to raczej epizodyczne działania inwestycyjne, tak jak to się obserwuje obecnie.

W celu określenia chłonności wyrażonej w powierzchni użytkowej zabudowy w podziale na funkcje bazowano na średnim wskaźniku intensywności zabudowy na terenach istniejącej zabudowy, w obrębie obowiązujących planów miejscowych.

Tabela 10. Obliczenie chłonności według średniego wskaźnika intensywności zabudowy na terenie gminy – powierzchnia użytkowa zabudowy

FUNKCJA TERENU	Powierzchnia [m ²]	Wskaźnik intensywności zabudowy.	Powierzchnia całkowita zabudowy [m ²]	Powierzchnia użytkowa zabudowy (70% powierzchni całkowitej) [m ²]
luki w zabudowie na obszarach o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej				
zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna	31500	0,25	7875	5512,5
zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna	12631	0,3	3789,3	2652,5
zabudowa zagrodowa	34800	0,2	6960	4872
zabudowa usługowa	1650	0,45	742,5	519,7
zabudowa produkcyjna	3562	0,15	534,3	374,0
tereny niezabudowane poza obszarami o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej, które w obowiązujących planach miejscowych zostały przeznaczone pod zabudowę				
zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna	903982	0,25	225995,5	158196,9
zabudowa zagrodowa	2441254	0,2	488250,8	341775,6
zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna	2127	0,3	638,1	446,7
zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna z usługami	31936	0,3	9580,8	6706,6
zabudowa mieszkalno-usługowa	45900	0,25	11475	8032,5
zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna i letniskowa	101654	0,1	10165,4	7115,8
zabudowa usługowa	280544	0,45	126244,8	88371,4
zabudowa letniskowa	74742	0,1	7474,2	5231,9
zabudowa produkcyjna	16200	0,15	2430	1701

Na podstawie analizy struktury terenów zabudowanych na obszarze gminy obliczono, że zabudowa mieszkaniowa stanowi ok. 25% całkowitej powierzchni zabudowanej w obrębie gospodarstw rolnych. W związku z tym przyjęto, że na niezagospodarowanych dotychczas terenach przeznaczonych w obowiązujących planach miejscowych pod zabudowę zagrodową maksymalnie 25% zrealizowanej powierzchni użytkowej zabudowy będzie stanowić zabudowa o funkcji mieszkaniowej. W przypadku funkcji mieszkaniowo-usługowej przyjęto, że zabudowa mieszkaniowa stanowić będzie 70% powierzchni użytkowej zabudowy na tych terenach (na podstawie analizy stanu istniejącego).

Chłonność ww. terenów wyrażona w powierzchni użytkowej zabudowy wyniosła ostatecznie:

- dla zabudowy mieszkaniowej (w zabudowie jednorodzinnej, wielorodzinnej, zagrodowej, mieszkalno-usługowej) – 265 800 m²;
- dla zabudowy usługowej (w zabudowie usługowej i mieszkalno-usługowej) – 91 301 m²;
- dla zabudowy produkcyjnej (w tym składów, magazynów) – 2 075 m²;
- dla zabudowy letniskowej – 5 232 m².

W celu określenia zapotrzebowania na nowe tereny przeznaczone pod zabudowę w gminie Siedliszcze przeprowadzono również analizę ekonomiczną, społeczną i środowiskową gminy. Zbadano m.in. sytuację mieszkaniową, sytuację na rynku pracy, wydatki i wpływy do budżetu gminy, w tym wydatki na

rozwój układu komunikacyjnego, sieci wodno-kanalizacyjnej oraz infrastruktury społecznej, prognozowaną liczbę i wielkość gospodarstw domowych, dostęp do sieci infrastruktury technicznej.

Zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. 2016 poz. 778 ze zm.) oszacowano maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę w podziale na funkcje, osobno dla każdego wariantu prognozowanej liczby ludności. W przypadku zabudowy mieszkaniowej bazowano na tym, że w chwili obecnej na każdego mieszkańca przypada ok. 28 m powierzchni użytkowej zabudowy mieszkaniowej (w zabudowie jednorodzinnej i wielorodzinnej). Na terenie gminy zdecydowanie przeważa zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna i zakłada się, że tak będzie również w przyszłości. W chwili obecnej wskaźnik powierzchni zabudowy mieszkaniowej (niemal wyłącznie jednorodzinnej) na 1 mieszkańca jest dość niski, zwłaszcza w porównaniu z sytuacją w państwach Unii Europejskiej. W wielu z nich, m.in. w Niemczech, Szwecji czy Danii, wskaźnik ten przekracza nawet 50 m²/mieszkańca. W związku z zauważalnym wyrównywaniem się poziomu rozwoju Polski i krajów zachodnich UE należy założyć, że w perspektywie 30-letniej przeciętna wielkość mieszkań w kraju będzie rosła. W związku z zakładanym rozwojem społeczno-gospodarczym gminy oraz prognozowanym spadkiem wielkości gospodarstw domowych przyjmuje się docelowy wskaźnik powierzchni użytkowej zabudowy mieszkaniowej w wysokości 40 m²/ 1 mieszkańca.

Przy obliczeniu zapotrzebowania na nową zabudowę produkcyjno-usługową kierowano się tym, że obecnie ten typ zabudowy stanowi 18% całkowitej powierzchni budynków mieszkalnych na terenie gminy, co spełnia obecne zapotrzebowanie. Przyjęto zatem, że w wariantcie pesymistycznym i neutralnym zapotrzebowanie na zabudowę produkcyjno-usługową wyniesie 18% maksymalnej prognozowanej powierzchni zabudowy mieszkaniowej (stan istniejący + zapotrzebowanie). W przypadku realizacji zakładu górniczego w Kuliku ten wskaźnik będzie niewystarczający, ponieważ w powiązaniu z kopalnią nieunikniony jest intensywny rozwój sektora usługowego. Ponadto należy na tę okoliczność przeznaczyć dość znaczną powierzchnię terenu pod zabudowę produkcyjną bezpośrednio powiązaną z wydobyciem złoża. W związku z tym w przypadku powstania kopalni przyjęto, że zabudowa produkcyjno-usługowa stanowić będzie 35% maksymalnej prognozowanej powierzchni zabudowy mieszkaniowej (stan istniejący + zapotrzebowanie) dla tego wariantu.

W przypadku zabudowy letniskowej, jej zapotrzebowanie określono w oparciu o potencjał zbiornika wodnego w Majdanie Zahorodyńskim, wokół którego wskazywana jest strefa rozwoju zabudowy letniskowej. Wielkość zbiornika, jego znaczenia ponadlokalne i funkcje wypoczynkowo-rekreacyjne towarzyszące funkcji retencyjnej powoduje iż dla określenia skali zapotrzebowania na nowe tereny zabudowy letniskowej biorąc pod uwagę dotychczasowe tendencje realizacji zabudowy głównie przez ludność nie zamieszkującą teren gminy właściwe będzie odniesienie się do powierzchni lustra wody zbiornika. Szacuje się, iż na każde 100 m² powierzchni zbiornika wodnego możliwe zapotrzebowanie na zabudowę letniskową będzie wynosić 10 m². Aktualna powierzchnia lustra wody zbiornika wynosi 48,445 ha.

Tabela 11. Określenie zapotrzebowania na nową zabudowę w gminie Siedliszcze

Wariant prognozy demograficznej	Prognozowana liczba ludności	Funkcja zabudowy	Wskaźnik zapotrzebowania na nową zabudowę	Zapotrzebowanie na nową zabudowę wyrażone w powierzchni użytkowej zabudowy [m ²]	Chłonność terenów przeznaczonych po zabudowę w mpzp oraz luk w zabudowie na obszarach o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno – przestrzennej [m ²]	Różnica między zapotrzebowaniem a chłonnością terenów przeznaczonych pod zabudowę w mpzp oraz luk w zabudowie na obszarach o w pełni wykształconej strukturze funkcjonalno-przestrzennej [m ²]	Różnica między zapotrzebowaniem na nową zabudowę zwiększonym o 30% (na podstawie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym) a chłonnością przeznaczonych pod zabudowę w mpzp oraz luk w zabudowie na obszarach o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej [m ²]	Zapotrzebowanie na wyznaczenie nowych terenów pod zabudowę (poza terenami przeznaczonymi pod zabudowę w mpzp oraz lukami w zabudowie na obszarach o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej)
optymistyczny	17 000	mieszkaniowa (w zabudowie jednorodzinnej i wielorodzinnej)	40 m ² /mieszkańca	491 305	265 800	225 505	372 896	stwierdzono
		produkcyjno-usługowa	35% prognozowanej pow. zabudowy mieszkaniowej	171 957	93 376	78 581	130 168	stwierdzono
		letniskowa	10 m ² / 100 m ² powierzchni zbiornika	48 445	5 232	43 213	57 746	stwierdzono
neutralny	7 000	mieszkaniowa (w zabudowie jednorodzinnej i wielorodzinnej)	40 m ² /mieszkańca	91 305	265 800	-174 495	-147 103	nie stwierdzono
		produkcyjno-usługowa	18% prognozowanej pow. zabudowy mieszkaniowej	31 957	93 376	-61 419	-51 832	nie stwierdzono
		letniskowa	10 m ² / 100 m ² powierzchni zbiornika	48 445	5 232	43 213	57 746	stwierdzono
pesymistyczny	6 400	mieszkaniowa (w zabudowie jednorodzinnej i wielorodzinnej)	40 m ² /mieszkańca	67 305	265 800	-198 495	-178 303	nie stwierdzono
		produkcyjno-usługowa	18% prognozowanej pow. zabudowy mieszkaniowej	23 557	93 376	-69 819	-62 752	nie stwierdzono
		letniskowa	10 m ² / 100 m ² powierzchni zbiornika	48 445	5 232	43 213	57 746	stwierdzono

Zgodnie z art. 10 ust. 5 pkt 4 lit. b ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2016, poz. 778 ze zm.) tylko w przypadku, gdy maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę przekracza chłonność luk w zabudowie na obszarach o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej oraz obszarów przeznaczonych pod zabudowę w planach miejscowych (poza obszarami o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej), przewiduje się rozwój nowej zabudowy poza tymi obszarami.

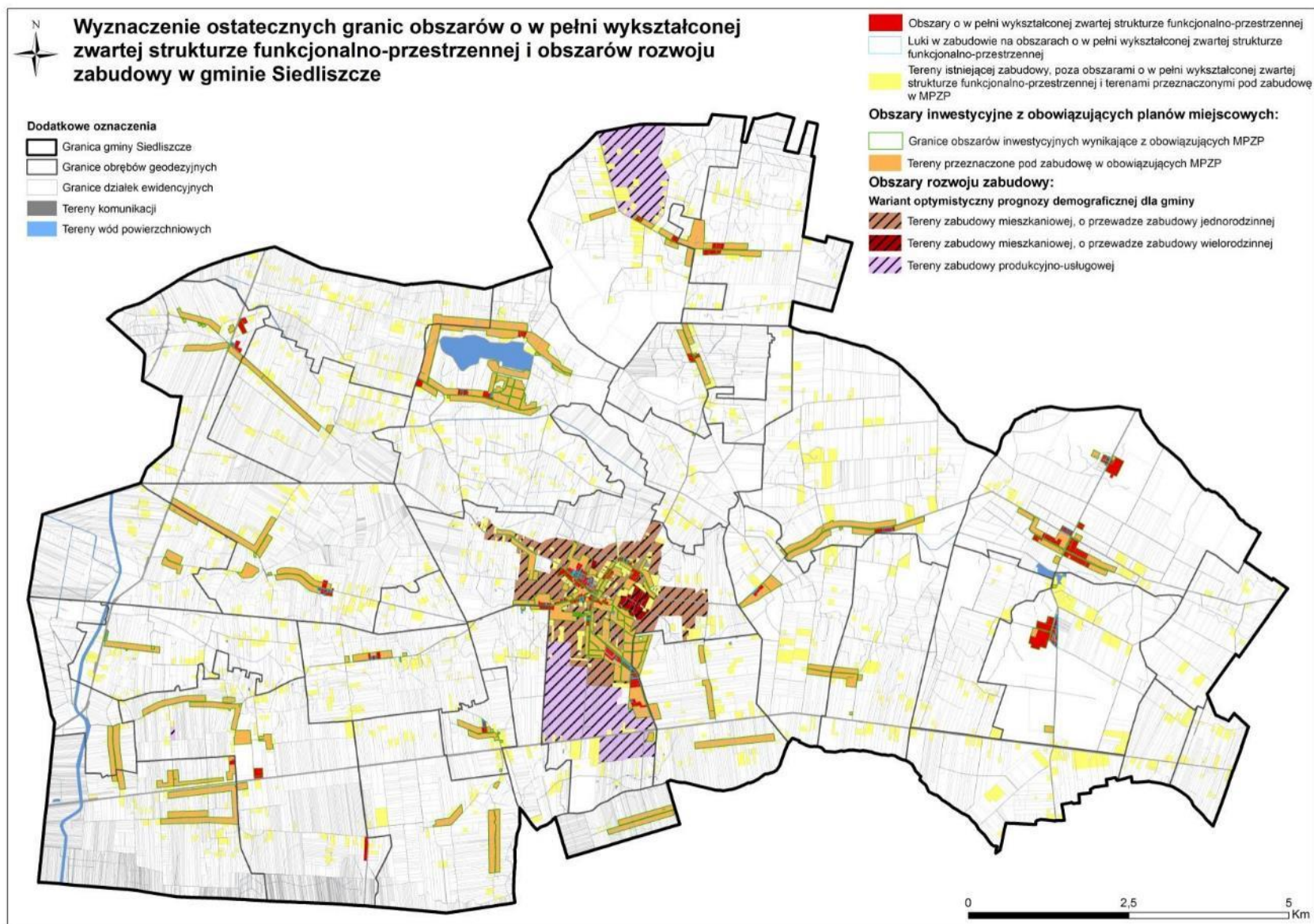
Na podstawie Tabeli nr 11 stwierdzono, że biorąc pod uwagę obliczone zapotrzebowanie na nową zabudowę, jedynie w optymistycznym wariantcie prognozy demograficznej możliwe będzie wyznaczenie nowych terenów pod rozwój zabudowy mieszkaniowej i produkcyjno-usługowej. Uwzględniono przy tym fakt, iż ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2016, poz. 778 ze zm.) daje możliwość zwiększenia maksymalnego zapotrzebowania na nową zabudowę maksymalnie o 30% ze względu na niepewność procesów rozwojowych.

W Tabeli nr 12 przedstawiono wynik przeprowadzonej analizy - bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę. Z przeprowadzonych obliczeń wynika, że powierzchnia użytkowa zabudowy, którą będzie można zrealizować na wskazanych terenach (Rysunek nr 14) nie przekroczy maksymalnego w skali gminy zapotrzebowania na poszczególne funkcje zabudowy. W związku z tym uznano, że zasadne jest przeznaczenie wskazanych terenów pod zabudowę w niniejszym Studium.

Tabela 12. Bilans obszarów przewidzianych pod zabudowę w gminie Siedliszcze

Wariant	Funkcja zabudowy	Powierzchnia terenu, przeznaczona pod zabudowę poza obowiązującymi planami miejscowymi i terenami istniejącej zabudowy [m ²]	Powierzchnia terenu, na której powstanie zabudowa (75% całkowitej powierzchni terenu , 25% na terenach zabudowy produkcyjno-usługowej w południowej części miasta) [m ²]	Udział zabudowy mieszkalno-usługowej na terenach mieszkaniowych	WIZ	Powierzchnia całkowitej zabudowy [m ²]	Powierzchnia użytkowa zabudowy [m ²]	Maksymalne zapotrzebowanie na dany typ zabudowy wyrażone w powierzchni użytkowej zabudowy [m ²]
optymistyczny	mieszkaniowa jednorodzinna	2235130	1676347	30%	0,3	465 608	349 206	372 896
	mieszkaniowa wielorodzinna	143 020	107 265	20%	0,9	96 538	67 577	
	usługowa na terenach mieszkaniowych	-	-	-	jak dla terenów MN lub MW	33 290	23 300	132 168
	produkcyjno-usługowa (bez zabudowy na terenie zakładu górniczego w Kuliku)	1 673 843	418 461	-	0,35	146 461	102 523	
	letniskowa	634 201	475 651	-	0,1	47 565	33 296	

Rysunek 14. Tereny wykazane pod zabudowę – wynik analizy.

Zgodnie z art. 10 ust. 1 pkt 7 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. 2016, poz. 778 ze zm.) analiza potrzeb i możliwości rozwoju gminy uwzględnia również możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy. Zgodnie z art. 10 ust. 5 pkt 6 ww. ustawy w przypadku gdy potrzeby inwestycyjne na wyznaczonych obszarach rozwoju zabudowy przekraczają możliwości finansowe gminy, należy dokonać zmian w celu dostosowania zapotrzebowania na nową zabudowę do możliwości finansowania przez gminę zadań, o których mowa w art. 10 ust. 1 pkt 7 ustawy.

Możliwości finansowania przez Gminę Siedliszcze wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy, oszacowano na podstawie kosztów jakie gmina poniosła na realizację adekwatnych zadań w latach ubiegłych.

W latach 2013-2015 na rozwój infrastruktury wodno-kanalizacyjnej i drogowej przeznaczono niemal 6,5 mln zł, z czego 5,7 mln zł pochodziło ze środków budżetu gminy. W 2014 r. na te cele przeznaczono ok. 54% wszystkich poniesionych przez gminę nakładów inwestycyjnych w skali roku. Ponadto lokalny samorząd wykorzystuje możliwości pozyskiwania dofinansowania inwestycji w sferze rozwoju infrastruktury komunikacyjnej i technicznej ze środków Unii Europejskiej. W okresie 2013-2015 pozyskano na te cele ponad 800 tys. zł, co stanowiło ok. 11% całkowitych kosztów inwestycji.

Do najważniejszych inwestycji w zakresie rozwoju infrastruktury komunikacyjnej i wodno-kanalizacyjnej poniesionych w ostatnich latach (2009-2015) należy zaliczyć:

- budowę drogi w miejscowości Chojno Nowe (2010 r.),
- kompleksowe rozwiązanie gospodarki wodno – kanalizacyjnej na terenie gminy Siedliszcze w miejscowościach: Siedliszcze, Bezek-Kolonia, Adolfin, Lechówka, Jankowice (2009 r.),
- kompleksowe rozwijanie gospodarki wodno-ściekowej na terenie gminy Siedliszcze w miejscowościach Kolonia-Bezek, Julianów, Jankowice, Lechówka, Bezek Dębiński, Adolfin, Romanówka, Mogilnica, Kamionka oraz Siedliszcze (2011 r.),
- systemowe rozwiązanie gospodarki wodno-ściekowej na terenie gminy Siedliszcze (2014 r.).

Inwestycje te zostały w 44% sfinansowane ze środków własnych gminy Siedliszcze. Należy również dodać, że samorząd lokalny systematycznie przeznacza część środków z budżetu gminy na remonty dróg gminnych.

W oparciu o powyższe informacje przeprowadzono weryfikację wskazanych w analizie terenów przewidzianych pod zabudowę pod kątem możliwości zrealizowania przez gminę Siedliszcze układu drogowego oraz sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. Wskazano niezainwestowane dotychczas tereny przeznaczone pod zabudowę w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz tereny wskazane pod zabudowę jako wynik przeprowadzonej analizy możliwości i potrzeb rozwoju gminy bez dostępu do drogi publicznej, sieci wodociągowej oraz sieci kanalizacyjnej.

Z przeprowadzonych obliczeń wynika, że przy utrzymaniu obecnych nakładów jakie Gmina Siedliszcze ponosi na rozwój układu komunikacyjnego i sieci wodno-kanalizacyjnej, w ciągu 20 lat gmina będzie w stanie sfinansować konieczne inwestycje z tego zakresu na terenach przewidzianych w analizie pod zabudowę.

Rozdział 9

STAN PRAWNY GRUNTÓW

W podstawowej strukturze własności gruntów w gminie Siedliszcze przeważają grunty osób fizycznych. Wśród pozostałych jednostek będących właścicielami zauważalnej części gruntów można wymienić także: Skarb Państwa, Gminę Siedliszcze oraz związki wyznaniowe.

Tabela 13. Zestawienie stanu własności gruntów na terenie gminy Siedliszcze

Nr obrębu	Nazwa obrębu	Grunty Skarbu Państwa [ha]	Grunty komunalne [ha]	Grunty kościołów i związków wyznaniowych [ha]	Grunty państwowych osób prawnych [ha]	Pozostałe grunty [ha]
1	Adolfin	8,91	7,16	-	15,41	89,19
2	Anusin	15,37	7,09	0,25	-	112,32
3	Bezek	155,47	29,36	0,51	327,86	387,35
4	Bezek Dębiński	31,81	6,21	-	80,54	218,19
5	Bezek-Kolonia	21,16	9,40	0,31	309,73	250,84
6	Brzeziny	33,86	21,94	0,45	-	396,68
7	Chojeniec	156,06	5,98	0,71	-	519,52
8	Chojeniec-Kolonia	107,04	4,38	-	-	338,37
9	Dobromyśl	85,37	13,33	0,30	-	198,44
10	Gliny	8,22	0,25	-	-	83,09
11	Jankowice	25,25	3,58	-	-	98,54
12	Janowica	117,89	12,13	-	-	147,99
13	Julianów	26,94	9,86	-	-	242,80
14	Kamionka	47,10	6,68	-	48,12	353,84
15	Krowica	14,65	1,56	-	-	106,63
16	Kulik	283,66	13,90	-	-	504,25
17	Kulik-Kolonia	66,42	10,94	0,18	-	469,48
18	Lechówka	18,13	11,04	-	-	318,54
19	Lipówki	69,36	12,71	-	-	507,40
20	Majdan Zahorodyński	170,95	125,25	-	-	605,71
21	Marynin	32,75	11,27	-	-	392,69
22	Mogielnica	59,24	28,24	-	48,62	747,70
23	Chojno Nowe Pierwsze	163,06	21,62	-	-	635,78
24	Romanówka	34,60	15,96	-	-	338,55
25	Siedliszcze	207,41	68,59	6,27	-	747,52
26	Chojno Stare	49,03	3,10	-	-	321,83
27	Stasin Dolny	55,86	4,80	-	-	198,96
28	Wojciechów	46,88	60,27	-	-	120,35
29	Wola Korybutowa I	87,11	16,57	-	-	383,12
30	Zabitek	13,32	6,36	-	-	98,25
31	Chojno Nowe Drugie	160,00	8,88	0,24	-	476,28
32	Wola Korybutowa II	67,78	9,40	-	-	424,83
33	Siedliszcze	15,48	10,22	1,70	-	247,07
34	Wola Korybutowa--Kolonia	77,04	11,94	2,89	-	341,93
	SUMA	2533,19	589,95	13,81	830,28	11424,02

Grunty osób prywatnych zajmują łączną powierzchnię przekraczającą 11 tys. ha, co stanowi ok. 74% powierzchni całej gminy.

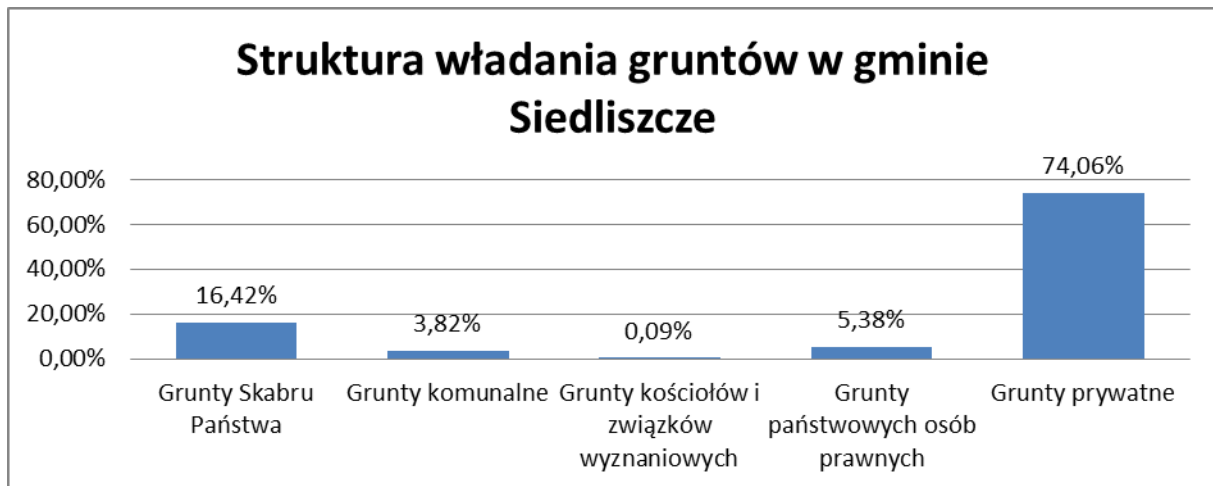
Grunty Skarbu Państwa są drugą pod względem powierzchni grupą własności zajmującą ponad 22% powierzchni gminy. W gminie Siedliszcze występują one przeważnie jako:

- grunty Agencji Nieruchomości Rolnej,
- grunty w trwałym zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe,
- grunty w trwałym zarządzie Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad.

Grunty gminne stanowią niewielką część powierzchni całej gminy (3,82%), są to przeważnie działki pod drogami oraz obiektami użyteczności publicznej. Najwięcej gruntów należących do Gminy Siedliszcze znajduje się w obrębie Majdan Zahorodyński, zapewne z uwagi na położony tu zbiornik retencyjny, a także na terenie miasta Siedliszcze oraz Wojciechowa.

Zauważalny, aczkolwiek niewielki udział w strukturze własnościowej gminy, mają grunty należące do związków wyznaniowych, czyli głównie grunty należące do poszczególnych parafii. Stanowią one jednak niecały 1% powierzchni całej gminy.

Rysunek 15. Struktura własności gruntów gminy Siedliszcze (stan na rok 2016)

Rozdział 10

WYSTĘPOWANIE OBIEKTÓW I TERENÓW CHRONIONYCH ORAZ OGRANICZENIA W ZAGOSPODAROWNIU TERENÓW WYNIKAJĄCE Z PRZEPISÓW ODREBNYCH**Obszary chronionego krajobrazu:**

Jak wspomniano w rozdziale 3, niewielkie fragmenty gminy Siedliszcze położone są w granicach Pawłowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu oraz Chełmskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, dla których obowiązują zawarte w Rozporządzeniach nr 49 i Nr 51 Wojewody Lubelskiego z dnia 28 lutego 2006 r. następujące zakazy, nakazy i ograniczenia:

- 1) zakaz zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor i legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- 2) zakaz realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu art. 51 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r.- Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2016, poz.672 z późn.zm.);
- 3) zakaz likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego oraz wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- 4) zakaz wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- 5) zakaz wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym, przeciwpowodziowym lub przeciwoświszkowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;
- 6) zakaz dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;
- 7) zakaz likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych;
- 8) zakaz lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej.

Zakaz, o którym mowa w pkt 2, nie dotyczy realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których sporządzenie raportu o oddziaływaniu na środowisko nie jest obowiązkowe i przeprowadzona procedura oceny oddziaływania na środowisko wykazała brak niekorzystnego wpływu na przyrodę Obszaru.

Zakaz, o którym mowa w pkt 8, nie dotyczy obiektów lokalizowanych w obszarach wyznaczonych w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin lub w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego gmin lub w ciągach istniejącej, legalnej zabudowy.

Jednocześnie zgodnie z art. 24 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody zakaz realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko nie dotyczy:

- 1) wykonywania zadań na rzecz obronności kraju i bezpieczeństwa państwa;
- 2) prowadzenia akcji ratowniczej oraz działań związanych z bezpieczeństwem powszechnym;
- 3) realizacji inwestycji celu publicznego;
- 4) wykonywania zadań wynikających z planu ochrony, zadań ochronnych lub planu zadań ochronnych.

Zakaz realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, o którym mowa w art. 24 ust. 1 pkt. 2, nie dotyczy realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko,

dla których przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak negatywnego wpływu na ochronę przyrody i ochronę krajobrazu obszaru chronionego krajobrazu.

Obszar sieci Natura 2000 – PLH 060033 „Dobromyśl”:

Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 23 grudnia 2014 roku (Dz. Urz. Woj. Lub. Z dnia 30 grudnia 2014 roku poz. 4684) został przyjęty Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 „Dobromyśl” PLH 060033. Działania ochronne mające wpływ na zagospodarowanie przestrzenne obejmują:

- odnośnie wydm śródlądowych z murawami napiaskowymi (obr. Dobromyśl dz. ew. 121, 180, 120) – zmniejszenie zacienienia – wycięcie drzew i krzewów na powierzchni 1,5 ha, usunięcie biomasy;
- odnośnie ciepłolubnych śródlądowych muraw napiaskowych (obr. Dobromyśl dz. ew. 171, 181/4, 180) - zmniejszenie zacienienia – wycięcie drzew i krzewów na powierzchni 1,5 ha, usunięcie biomasy, zahamowanie sukcesji, użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe, pastwiskowe;
- odnośnie gatunków: modraszek telejus, modraszek nausitous, czerwończyk nieparek, przepłatka aurinia, czerwończyk fioletek (obr. Kulik dz. ew. 325, 326) – poprawa warunków siedliskowych dla motyli – wykoszenie na powierzchni 15 ha śródleśnych szuwarów i łąk i wywóz biomasy, usunięcie zakrzaczeń na powierzchni 2 ha i wywóz biomasy;
- odnośnie żółwia błotnego – (obr. Dobromyśl dz. 121, 102, 248, 628) – aktywna ochrona żółwia – poszukiwanie i zabezpieczanie łągowisk, usuwanie zadrzewień i zakrzaczeń z łągowisk w celu stworzenia korzystnych warunków do wylęgu żółwi;
- ustawienie tablic informujących o obszarze Natura 2000, przedmiotach ochrony i zagrożeniach przy drogach wjazdowych i ścieżkach na granicy obszaru;
- odnośnie zmiennowigotnych łąk trzęślicowych (obr. Kulik dz. ew. 325, 326, obr. Majdan Zahorodyński dz. ew. 43, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 65, 75, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 92) – ekstensywne użytkowanie kośne trwałych użytków zielonych
- odnośnie niżowych i górskich łąk użytkowanych ekstensywnie (obr. Dobromyśl dz. ew. 171, 180/1, 181, obr. Majdan Zahorodyński dz. ew. 75, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 74, 297, obr. Zosin Dz. ew. 203, 202, 201, 200, 197, 198, 199, 209, 210, 211, 185, 217, 225, 226, 227, 270, 269, 268, 267, 266, 265, 264, 263, 262, 256, 241, 255, 228, 229, 231, 233, 235, 236, 276, 275, 274, 273, 272, 271) – utrzymanie formy i intensywności użytkowania, ekstensywne użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe, pastwiskowe;
- odnośnie grądu środkowoeuropejskiego i subkontynentalnego (obr. Kulik dz. ew. 290, 321, 322, 245; obr. Dobromyśl dz. ew. 6) – zwiększenie udziału martwego drewna, pozostawienie tzw. drzew biocentrycznych.

Dla **Obszaru sieci Natura 2000 – PLH 060065 „Pawłów”** nie sporządzono dotychczas planu zadań ochronnych, w związku z czym obowiązują przepisy dotyczące obszarów Natura 2000 zawarte w ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o *ochronie przyrody* (Dz. U. 2016 poz. 2134 ze zm.).

Pomniki przyrody:

Zarządzeniem Nr 20 Wojewody Chełmskiego z dnia 10 grudnia 1985 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody obiektów przyrody ożywionej i nieożywionej (Dz. Urz. Woj. Ch. Nr 6, poz. 18, zm. z 2007 r. Dz. Urz. Woj. Lub. Nr 35, poz. 910), na terenie gminy Siedliszcze objęto ochroną 13 drzew, dla których obowiązują ograniczenia w zagospodarowaniu ich najbliższego otoczenia wynikające z ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o *ochronie przyrody* (Dz. U. 2016 poz. 2134 ze zm.).

Grunty rolne i leśne:

Wszelkie działania inwestycyjne czy planistyczne muszą być zgodne z ustawą z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. z 2015 r. poz. 909 ze zm.). Ochrona tych gruntów polega na ograniczeniu przeznaczenia ich na inne cele, zapobieganiu procesom degradacji/dewastacji, zapewnieniu potrzebnej rekultywacji lub przywracaniu, poprawianiu wartości użytkowej, zachowywaniu torfowisk i oczek wodnych jako naturalnych zbiorników wodnych oraz ograniczeniu zmian naturalnego ukształtowania powierzchni ziemi. Przeznaczenia tych gruntów na cele nierolnicze i nieleśne dla:

- gruntów rolnych stanowiących użytki rolne klas I – III położonych poza granicami administracyjnymi miast – wymaga uzyskania zgody ministra właściwego do spraw rolnictwa i rozwoju wsi,

- gruntów leśnych stanowiących własność Skarbu Państwa – wymaga uzyskania zgody ministra właściwego do spraw środowiska,
- pozostałych gruntów leśnych – wymaga uzyskania zgody marszałka województwa wyrażanej po uzyskaniu opinii izby rolniczej.

Cmentarze czynne:

Na analizowanym terenie istnieją dwa czynne cmentarze w: Siedliszczu i Woli Korybutowej – Kolonii, dla których obowiązują strefy sanitarne. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Gospodarki Komunalnej z dnia 25 sierpnia 1959 r. *w sprawie określenia, jakie tereny pod względem sanitarnym są odpowiednie na cmentarze* (Dz. U. z 1959 r. Nr 52, poz. 315), odległość cmentarza od zabudowań mieszkalnych, zakładów produkujących artykuły żywności i żywienia zbiorowego bądź zakładów przechowujących artykuły żywności oraz studzien, źródeł i strumieni, służących do czerpania wody do picia i potrzeb gospodarczych, powinna wynosić co najmniej 150 m. Odległość ta może być zmniejszona do 50 metrów pod warunkiem, że teren w granicach od 50 do 150 m odległości od cmentarza posiada sieć wodociągową i wszystkie budynki korzystające z wody są do niej podłączone. Odległość od granicy cmentarza ujęć wody o charakterze zbiorników wodnych, służących jako źródło zaopatrzenia sieci wodociągowej w wodę do picia i potrzeb gospodarczych, nie może być mniejsza niż 500 metrów. Przedmiotowe przepisy należy brać pod uwagę zarówno planując lokalizację nowych cmentarzy, jak i nowych obiektów w pobliżu cmentarzy.

Obiekty zabytkowe:

W odniesieniu do obiektów zabytkowych obowiązują zapisy zawarte w ustawie z 23 lipca 2003 roku *o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami* (Dz. U. 2014 poz. 1446 ze zm.). Ustawa określa przedmiot, zakres i formy ochrony zabytków i opieki nad nimi, w tym finansowania prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych, a także organizację organów ochrony zabytków.

W art. 36 ust.1. sformułowano zakazy dotyczące zabytków wpisanych do rejestru zabytków, w szczególności: *Pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków wymaga: 1) prowadzenie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru;*

W art. 18 zapisano, iż *„ochronę zabytków i opiekę nad zabytkami uwzględnia się przy sporządzaniu.... strategii rozwoju gmin, studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego albo decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, decyzji o warunkach zabudowy, decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej... W ww. dokumentach określa się rozwiązania niezbędne do zapobiegania zagrożeniom dla zabytków, zapewnienia im ochrony przy realizacji inwestycji oraz przywracania zabytków do jak najlepszego stanu; ustala się przeznaczenie terenu i zasady zagospodarowania terenu uwzględniające opiekę nad zabytkami.*

Obiektów zabytkowych dotyczy także art. 39 ustawy z dnia 7 lipca 1994 roku *Prawo budowlane* (Dz. U. z 2016 r. poz. 209 ze zm.). Zgodnie z ust.1: *Prowadzenie robót budowlanych przy obiekcie budowlanym wpisanym do rejestru zabytków lub na obszarze wpisanym do rejestru zabytków wymaga, przed wydaniem decyzji o pozwoleniu na budowę, uzyskania pozwolenia na prowadzenie tych robót, wydanego przez właściwego wojewódzkiego konserwatora zabytków. Zgodnie z ust.3: W stosunku do obiektów budowlanych oraz obszarów niewpisanych do rejestru zabytków, a ujętych w gminnej ewidencji zabytków, pozwolenie na budowę lub rozbiórkę obiektu budowlanego wydaje właściwy organ w uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków.*

Na terenie gminy znajdują się zabytkowe mogiły, które poza ustawą o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami podlegają także ochronie wynikającej z ustawy z dnia 28 marca 1933 roku *o grobach i cmentarzach wojennych* (Dz. U. 1933 Nr 39, poz. 311 z późn. zm.)

Wszelkie prace ziemne prowadzone w granicach nieruchomości zabytków archeologicznych ujętych w ewidencji zabytków wymagają przeprowadzenia badań archeologicznych w formie nadzoru. Na badania te należy uzyskać pozwolenie LWKZ, zgodnie z art. 36. ust.1. pkt 5 ustawy z dn. 23 lipca 2003 r. *o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami* (Dz. U. 2014 poz. 1446 ze zm.). Planowane w obrębie ujętych w ewidencji zabytków nieruchomości zabytków archeologicznych duże zamierzenia inwestycyjne np. związane z budową wielkogabarytowych budynków i inwestycji liniowych i drogowych (drogi, sieci, melioracje, infrastruktura techniczna), kopalni, którym towarzyszą roboty ziemne i przekształcenia naturalnego ukształtowania terenu – wymagają wcześniejszego uzgodnienia w celu uzyskania zaleceń konserwatorskich dla przedmiotowej inwestycji.

Złoża kopalin:

Występujące na terenie gminy Siedliszcze udokumentowane złoża kopalin podlegają ochronie na podstawie ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2016 r. poz. 672 ze zm.), zgodnie z którą ochrona złóż kopalin polega na racjonalnym gospodarowaniu ich zasobami oraz kompleksowym wykorzystaniu kopalin, w tym kopalin towarzyszących. Eksploatację złóż kopalin prowadzi się w sposób gospodarczo uzasadniony, przy zastosowaniu środków ograniczających szkody w środowisku i przy zapewnieniu racjonalnego wydobywania i zagospodarowania kopaliny. Podejmujący eksploatację złóż kopaliny lub prowadzący tę eksploatację jest zobowiązany przedsięwziąć środki niezbędne do ochrony zasobów złoża, jak również do ochrony powierzchni ziemi oraz wód powierzchniowych i podziemnych, sukcesywnie prowadzić rekultywację terenów poeksploatacyjnych oraz przywracać do poprzedniego stanu inne elementy przyrodnicze.

Inne obiekty:

Ograniczenia dla zabudowy wynikają także z przepisów dotyczących dróg publicznych tj. ustawy *o drogach publicznych* z dnia 21 marca 1985 r. (Dz. U. z 2016 r. poz. 1440 ze zm.). Ustawa określa odległości w jakich mogą być usytuowane obiekty budowlane od poszczególnych rodzajów dróg.

W gminie sieć hydrograficzna jest bogata, stąd ważne są zapisy ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. *Prawo wodne* (Dz. U. 2015 poz. 469 ze zm.). W świetle artykułu 27 ust. 1 *zabrania się groduzenia nieruchomości przyległych do powierzchniowych wód publicznych w odległości mniejszej niż 1,5 m od linii brzegu, a także zakazywania lub uniemożliwiania przechodzenia przez ten obszar.*

Z przepisów dotyczących poszczególnych urządzeń infrastruktury wynikają warunki dotyczące lokalizacji i utrzymania tych urządzeń.

Pozostałe ograniczenia dla zagospodarowywania terenów i lokalizacji zabudowy wynikają z odrębnych, szczegółowych przepisów w tym między innymi:

- rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. *w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie* (Dz. U. z 2002 r. Nr 75, poz. 690 ze zm.),
- ustawy z dnia 7 lipca 1994 roku *Prawo Budowlane* (Dz. U. z 2016 r. poz. 290 ze zm.),
- rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 7 października 1997 r. *w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budowle rolnicze i ich usytuowanie* (Dz. U. z 1997 Nr 132 poz. 877 ze zm.),
- rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 20 kwietnia 2007 r. *w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budowle hydrotechniczne i ich usytuowanie* (Dz. U. z 2007 Nr 86 poz. 579 ze zm.),
- innych przepisów, norm i warunków mających zastosowanie na poszczególnych terenach gminy.

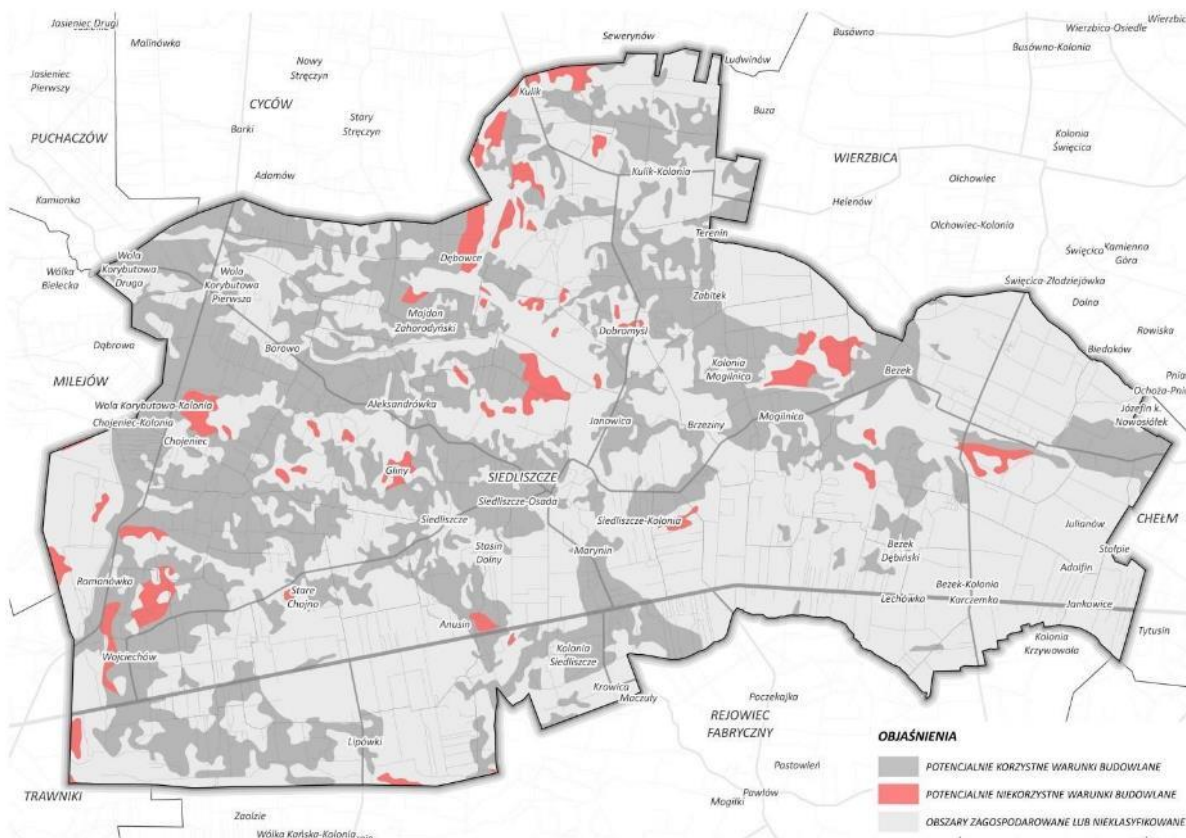
Rozdział 11

WYSTĘPOWANIE OBSZARÓW NATURALNYCH ZAGROŻEŃ GEOLOGICZNYCH

W granicach gminy Siedliszcze nie występują tereny zagrożone ruchami masowymi ziemi. Natomiast na części jej obszaru występują niekorzystne warunki podłoża utrudniające budownictwo. Dotyczy to obszarów występowania słabonośnych gruntów organicznych, takich jak: torfy, namuły den dolinnych i zagłębień bezodpływowych, rejonów występowania słabonośnych gruntów spoiwych (mułki zastoiskowe i jeziorno-rozlewiskowe) oraz obszarów płytkiego występowania wód podziemnych. Nośność gruntów czwartorzędowych (piaski, mułki) uzależniona jest głównie od zagęszczenia i nawodnienia. Niekorzystne warunki budowlane występują w obniżeniach i dolinach zbudowanych z nieskonsolidowanych, nawodnionych utworów holocenijskich, głównie torfów.

Osobnym zagadnieniem są występujące w podłożu skały kredowe, których nośność uzależniona jest od stopnia skrasowienia skał. Skały te, w zależności od zawartości węgla wapnia i innych właściwości, przy realizacji zabudowy wymagają zabezpieczenia przed działaniem wody, ze względu na możliwość uaktywnienia procesów erozyjnych, w tym krasowych. W przypadku margli zmiany wilgotności mogą powodować procesy pęcznienia, czy przemarzania, co może doprowadzić do powstania wysadzin gruntu.

Rysunek 16. Potencjalne warunki budowlane na terenie Gminy Siedliszcze

Źródło: Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe dla Gminy Siedliszcze, Multiconsult Polska Sp. z o.o., 2016 rok

Rozdział 12

WYSTĘPOWANIE UDOKUMENTOWANYCH ZŁÓŻ KOPALIN, ZASOBÓW WÓD PODZIEMNYCH ORAZ UDOKUMENTOWANYCH KOMPLEKSÓW PODZIEMNEGO SKŁADOWANIA DWUTLENKU WĘGLA

Złóża kopalin

Rejon gminy Siedliszcze jest stosunkowo dobrze rozpoznany złożowo i należy do szczególnie zasobnych w kopaliny. Na terenie gminy Siedliszcze występują udokumentowane złoża: węgla kamiennego, torfów, kruszyw naturalnych, wapieni i margli, ziemi krzemionkowych, surowców ilastych.

Złóża węgla kamiennego obejmują swoim zasięgiem ponad połowę powierzchni gminy (część środkowa i wschodnia). Znajduje się tutaj południowa część złoża Lublin oraz północna część złoża Chełm II, które należą do Lubelskiego Zagłębia Węglowego. W obrębie Lubelskiego Zagłębia Węglowego wydzielono (stan na 31.12.2014 r.) 11 udokumentowanych złóż węgla kamiennego o łącznych zasobach bilansowych 9 565 mln ton. Złóże Lublin posiada geologiczne zasoby bilansowe

2 277 850 tys. ton. Złóże Chełm II ma zasoby geologiczne bilansowe 1 034 514 tys. ton. Produktywne pokłady węgla kamiennego zalegają w kompleksie skał górnego karbonu i związane są z tzw. warstwami lubelskimi. Strop warstw lubelskich zalega średnio na głębokości 700 m, a spąg ponad 1000 m. Pokłady węgla mają miąższość około 0,8-2,4 m, sporadycznie do 3,4 m. Pod względem jakości są to węgle typu 31-33 (płomienne, gazowo-płomienne, gazowe), które stanowią około 84 % zasobów bilansowych złóż LZW.

W północno-wschodniej części gminy, w rejonie miejscowości Bezek znajduje się udokumentowane w kategorii C₂ złożo surowców węglanowych „Bezek” o zasobach 865 715 tys. ton. Obejmuje ono wzniesienie kredowe o wysokości 210-240 m n.p.m., a jego powierzchnia wynosi około 516 ha.

W złożu zalegają trzy rodzaje surowca dla przemysłu cementowego: opoki, margle i kreda piszcząca. Złóże ma budowę prostą, pokładową, a poszczególne gatunki surowców zalegają w formie kilkudziesięciometrowych serii występujących w przekroju pionowym. Złóże nie jest eksploatowane i stanowi zaplecze surowcowe dla przemysłu cementowego.

W południowej części gminy występuje złożo ziemi krzemionkowej „Lechówka II, którego eksploatacja została zaniechana. Obejmuje ono kulminację i północny stok niewielkiego wzniesienia. Zasoby geologiczne udokumentowane w kat. C₁ wynoszą 6,4 tys. t. Seria złożowa wykształcona jest w formie soczewki o średniej miąższości od 3,1 m. Powierzchnia złoża wynosi 0,26 ha. Ziemia krzemionkowa może być stosowana w przemyśle lekkich materiałów budowlanych, do produkcji tzw. ziem bielonych oraz w przemyśle spożywczym do odbarwiania olejów roślinnych.

Na wschód od wsi Mogilnica znajduje się wstępnie rozpoznane złożo kruszywa naturalnego „Mogilnica”. Zasoby geologiczne bilansowe złoża udokumentowane w kat. C₂ wynoszą 4775,0 tys. t., a powierzchnia złoża 14,7 ha. Złóże stanowią piaski fluwioglacjalne drobne i średnioziarniste z domieszką pyłów o średniej miąższości od 20,2 m. Jakość złoża nie jest dobra ze względu na zawartość pyłów mineralnych. Warunki geologiczno-górniczne nie są korzystne ze względu na zawodnienie złoża, duży nakład i znaczne zróżnicowanie spągu. Złóże nie jest eksploatowane.

W odległości około 500 m na północny-zachód od złoża Mogilnica, zlokalizowane jest złożo Mogilnica I. Kopaliną podstawową jest torf. Złóże jest rozpoznane szczegółowo, a średnia miąższość kopaliny wynosi 3,46 m. Zasoby bilansowe są szacowane na 481,61 tys. ton. Kopaliną towarzyszącą jest kreda, o szacowanych zasobach bilansowych 26,57 tys. ton.

Ponadto, na obszarze gminy Siedliszcze znajdują się złoża:

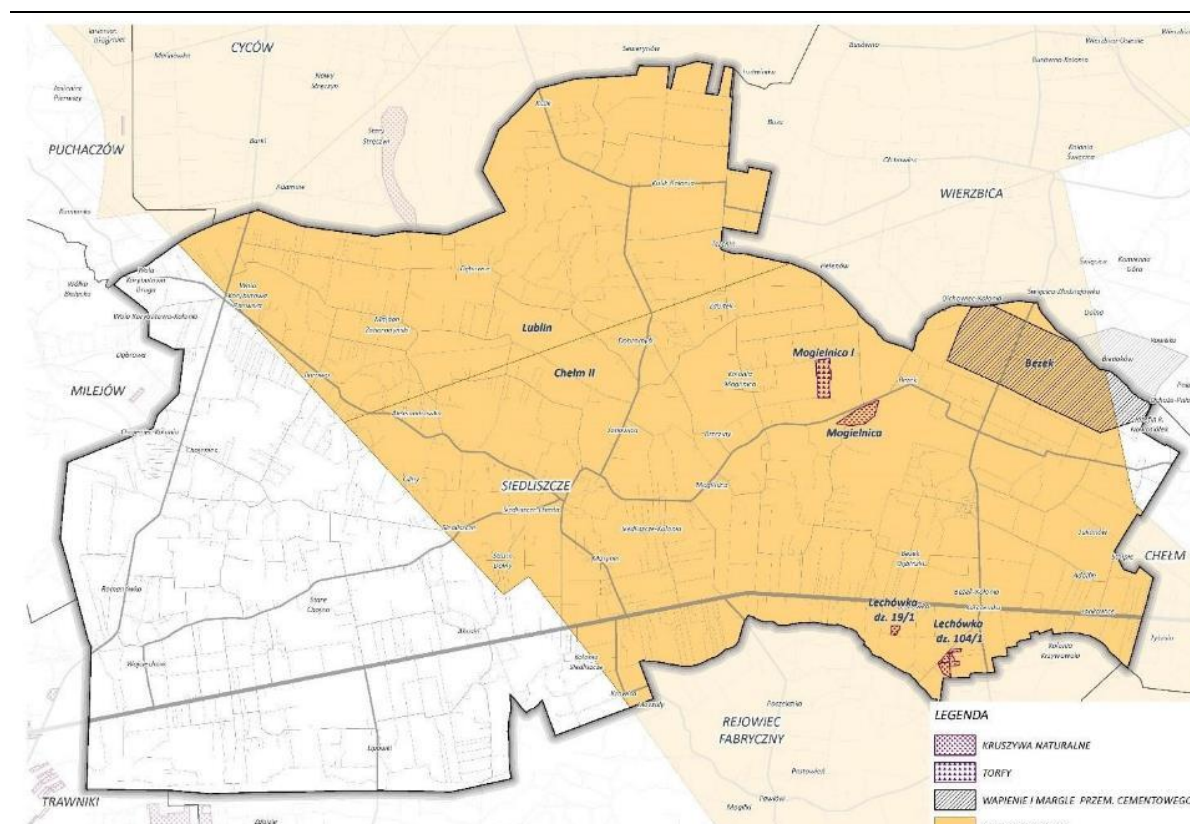
- kruszyw naturalnych: Lechówka dz. 86, Lechówka dz. 19/1, Lechówka dz. 97/1, 101/1, Lechówka dz. 87, Lechówka dz. 104/1, Lechówka dz. 9;
- surowców ilastych Lechówka dz. 102/1, 99;
- torfu Chojno dz. 171 (skreślone z bilansu).

Zestawienie złóż z podaniem ich stanu zagospodarowania zawiera tabela 14.

Tabela 14. Wykaz złóż na terenie Gminy Siedliszcze

Lp.	Nazwa złoża	Rodzaj kopaliny	Stan zagospodarowania
1	Chełm II WK401	WĘGLE KAMIENNE	złożo rozpoznane wstępnie
2	Lublin WK17592	WĘGLE KAMIENNE	złożo rozpoznane szczegółowo
3	Bezek WC1829	WAPIENIE I MARGLE PRZEM. CEMENTOWEGO	złożo rozpoznane wstępnie
4	Mogielnica I TO 14615	TORFY	złożo rozpoznane szczegółowo
5	Mogielnica KN 4577	KRUSZYWA NATURALNE	złożo rozpoznane wstępnie
6	Lechówka 2 KN18006	KRUSZYWA NATURALNE	złożo rozpoznane szczegółowo
7	Lechówka dz.86 KN 9869	KRUSZYWA NATURALNE	złożo zagospodarowane
8	Lechówka dz. 19/1 KN 9034	KRUSZYWA NATURALNE	złożo zagospodarowane
9	Lechówka dz.97/1,101/1 KN 9947	KRUSZYWA NATURALNE	złożo eksploatowane okresowo
10	Lechówka dz.87 KN 9040	KRUSZYWA NATURALNE	złożo eksploatowane okresowo
11	Lechówka dz. 104/1 KN14339	KRUSZYWA NATURALNE	złożo zagospodarowane
12	Lechówka dz. 102/1, 99 IC11933	GLINA	złożo eksploatowane okresowo
13	Lechówka dz.99 KN 9187	KRUSZYWA NATURALNE	eksploatacja złoża zaniechana
14	Lechówka II ZK 7542	ZIEMIE KRZEMIONKOWE	eksploatacja złoża zaniechana
15	GŁÓWNY ZBIORNIK WÓD PODZIEMNYCH NR 407	WODY PODZIEMNE	-

Rysunek 17. Zasoby złóż na terenie Gminy Siedliszcze

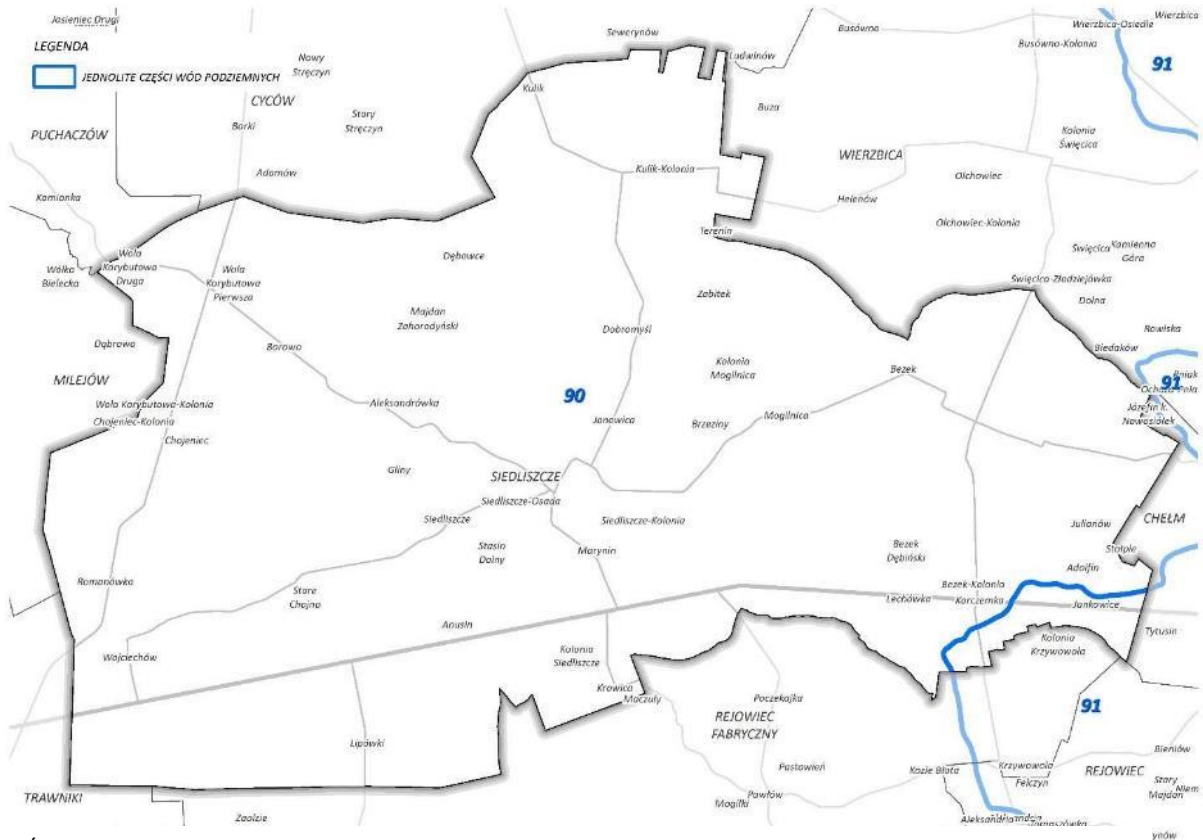

Źródło; Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe dla Gminy Siedliszcze, Multiconsult Polska Sp. z o.o., 2016 rok

Wody podziemne - ogólna charakterystyka:

Obszar gminy Siedliszcze położony jest w obrębie JCWPd nr PLGW200090. Tylko niewielki południowo – wschodni fragment gminy znajduje się w granicy JCWPd nr PLGW200091.

Rysunek 18. Gmina Siedliszcze na tle Jednolitych Części Wód Podziemnych

Źródło: Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe dla Gminy Siedliszcze, Multiconsult Polska Sp. z o.o., 2016 rok

Występują tu dwa użytkowe poziomy wodonośne pozostające w kontakcie hydraulicznym: czwartorzędowe i kredowe. Oba poziomy pozbawione są praktycznie na całym omawianym obszarze izolacji naturalnej.

Wody gruntowe na terenach równinnych oraz w obrębie rozległych torfowisk i mokradeł występują płytko, na głębokości 0-2 m p.p.t. Na obszarach wyniesionych pierwszy poziom wody gruntowej zalega na głębokości od 2 do 30 m p.p.t. i głębiej. Wody poziomu czwartorzędowego występują w utworach piaszczysto-żwirowych oraz torfach. Z reguły jest to jedna, rzadziej dwie czwartorzędowe warstwy wodonośne, ujmowane przede wszystkim studniami kopanymi. Zwierciadło wód poziomu czwartorzędowego ulega znacznym wahaniom w ciągu roku do około 1,0-1,5 m. Wody drenowane są przez ciekі powierzchniowe. Z uwagi na rozległe tereny o płytko zalegającym zwierciadle wody, w okresie wegetacyjnym znaczący udział w bilansie wodnym ma również ewapotranspiracja.

Poziom kredowy tworzą wody typu szczelinowo - warstwowego, występujące w utworach kredy górnej, w krasowięjących marglach i opokach mastrychtu, zwierciadło o charakterze swobodnym występuje na głębokości od kilku do kilkunastu m p.p.t. Wielkość strefy intensywnego krążenia wód zależna jest od litologii skał i zmienia się od ok. 100 m w miękkich osadach węglanowych do około 150 m w twardszym podłożu. Przewodność warstwy wynosi śr. 800 m² /d. Zasilanie kredowego poziomu wodonośnego odbywa się przez infiltrację wód opadowych bezpośrednio do warstwy wodonośnej, bądź w następstwie przesiąkania przez przepuszczalne utwory pokrywy czwartorzędowej.

Poziom kredowy stanowi fragment Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) nr 407 Niecka Lubelska (Chełm-Zamość), charakteryzującego się wodami o wysokiej jakości. Jest to zbiornik o powierzchni 9015 km², szczelinowy i szczelinowo-porowy w utworach kredy górnej,

o udokumentowanych zasobach dyspozycyjnych 1 128 tys.m³/d. Zbiornik ten obejmuje cały teren gminy Siedliszcze.

Z informacji zawartych w dokumentacji hydrogeologicznej dla GZWP 407 wynika, że cały obszar zbiornika jest wrażliwy na zagrożenia i powinien być objęty ochroną. Obecnie jedyne obostrzenia w zakresie ochrony wód podziemnych dotyczą stref ochrony bezpośredniej ujęć wód podziemnych w Siedliszczu, Bezku, Chojnie Nowym, Kolonii Kulik i Woli Korybutowej. Trzy ostatnie ujęcia wód zostały zamknięte, ale ustanowione wokół nich strefy nadal obowiązują. Na terenie gminy nie ma wyznaczonych stref ochrony pośredniej ujęć wód.

Warstwy wodonośne o największej wydajności znajdują się w północnej części gminy, w granicach jednostki hydrogeologicznej 4aCr3 II (zlewnia Rowu Mokrego). Użytkowy poziom wodonośny występuje tu w utworach kredy górnej, na głębokości od 5 m w dolinach do 70 m na wyniesieniach i nie jest izolowany od powierzchni terenu. Wydajność potencjalna studni wynosi 30 - 70 m³/h.

W obrębie jednostki 3aQ-Cr3 II (zlewnia Białki), główny poziom wodonośny współtworzą poziomy czwartorzędowy i górnokredowy. Swobodne zazwyczaj zwierciadło wody, lokalnie napięte, w większości przypadków stabilizuje się na tym samym poziomie, na głębokości 5 - 15 m, co potwierdza dobry kontakt hydrauliczny. Wydajność potencjalna studni wynosi 30 - 50 m³/h oraz powyżej 70 m³ /h.

Okolice Woli Korybutowej należą do jednostki hydrogeologicznej 2aQ-Cr3 II (zlewnia Mogielnicy), gdzie pozbawiony izolacji poziom czwartorzędowo-kredowy o swobodnym zwierciadle wody zalega na głębokości do 15 m. Miąższość warstwy wodonośnej wynosi ok. 60 m. Wydajność potencjalna studni poziomu kredowego wynosi do ponad 70 m³/h, a przy granicy gminy maleje do 10-30 m³/h.

Stan wód podziemnych na terenie gminy jest dobry. Jednolita część wód podziemnych PLGW200090, która obejmuje największy fragment obszaru gminy nie jest zagrożona utrzymaniem dobrego stanu. Zagrożona jest natomiast JCWPd PLGW200091, która obejmuje jedynie niewielkie, położone na wschodzie fragmenty gminy Siedliszcze.

Udokumentowane kompleksy składowania dwutlenku węgla:

Na terenie gminy Siedliszcze nie występują żadne udokumentowane kompleksy składowania dwutlenku węgla.

Rozdział 13

WYSTĘPOWANIE TERENÓW GÓRNICZYCH WYZNACZONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH

Na terenie gminy Siedliszcze położone są następujące obszary i tereny górnicze:

- „Lechówka dz. 87” ustanowione dla eksploatacji kruszyw naturalnych (pospolitych),
- „Lechówka dz. 87- etap II” ustanowione dla eksploatacji kruszyw naturalnych (pospolitych),
- „Lechówka dz. 86 – etap I” ustanowione dla eksploatacji kruszyw naturalnych (pospolitych),
- „Lechówka dz. 86 – etap II” ustanowione dla eksploatacji kruszyw naturalnych (pospolitych),
- „Lechówka dz. 102/1 i 99” ustanowione dla eksploatacji kruszyw naturalnych (pospolitych),
- „Lechówka dz. 104” ustanowione dla eksploatacji kruszyw naturalnych (pospolitych),
- „Lechówka dz. 97/1 i 101/1 – etap I” ustanowione dla eksploatacji kruszyw naturalnych (pospolitych),
- „Lechówka dz. 19/1” ustanowione dla eksploatacji kruszyw naturalnych (pospolitych).

Granice terenów i obszarów górniczych, dla których wydano koncesje na wydobycie pokrywają się ze sobą. Obszary te położone są w południowo – wschodniej części gminy, w obrębie Lechówka. W obrębie poszczególnych obszarów koncesyjnych prowadzona jest okresowa eksploatacja. Dla większości tych terenów ustanowiony został rolny lub leśny kierunek ich rekultywacji.

Rozdział 14

STAN SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, W TYM STAN STOPNIA UPORZĄDKOWANIA GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ, ENERGETYCZNEJ ORAZ GOSPODARKI ODPADAMI

Układ drogowy:

Sieć drogowa na terenie gminy Siedliszcze jest rozbudowana. Tworzą ją:

- Droga krajowa nr 12 – droga publiczna klasy głównej ruchu przyspieszonego, biegnąca równoleżnikowo przez teren gminy. Droga w skali kraju łączy zachodnią granicę państwa z Niemcami ze wschodnią granicą z Ukrainą (przejście graniczne w Dorohusku). W przyszłości jej rolę ma przejąć planowana droga ekspresowa S12. Na całym odcinku przebiegającym przez teren gminy Siedliszcze jest to droga jednojezdniowa z obustronnymi poboczami bitumicznymi oraz zatokami autobusowymi i parkingowymi. Pas drogowy nie jest wyposażony w chodniki ani drogi rowerowe. Droga jest w dobrym stanie technicznym.

Fot. 33. Droga krajowa nr 12

- Drogi wojewódzkie:
 - DW 838 – Fajslawice- Trawniki – droga krajowa nr 82 (gmina Cyców) - droga publiczna klasy zbiorczej, przebiegająca w zachodniej części gminy z południa na północ, przez miejscowości Chojno Nowe Drugie i Wola Korybutowa – Kolonia. Jest to droga jednojezdniowa z zatokami autobusowymi i chodnikami wzdłuż jezdni w obszarach zabudowanych. Droga jest w bardzo dobrym stanie technicznym.
 - DW 839 – Rejowiec Fabryczny – Siedliszcze – Cyców – droga publiczna klasy zbiorczej, przebiegająca w centralnej części gminy z południa na północ, przez miejscowości: Marynin, Siedliszcze, Janowica, Dobromyśl, Kulik-Kolonia. Jest to droga jednojezdniowa z zatokami autobusowymi i chodnikami wzdłuż jezdni na obszarze miasta. Na terenach wiejskich droga nie posiada chodników. Droga jest w dobrym stanie technicznym.
- Drogi powiatowe:

Tabela 15. Wykaz dróg powiatowych na terenie gminy Siedliszcze

1808L	Cyców - Majdan Zahorodyński - dr. 1809
1809L	Łączna – Wola Korybutowa - Siedliszcze
1810L	Białka – Chojeniec - Siedliszcze
1807L	od dr. kr. 12 – Wojciechów – Siedliszcze – Bezek - Nowosiółki
1816L	od dr. kr. 12 - Krowica – Pawłów
1805L	Okszów – Kulik – dr. woj. 839
1816L	od dr. kr. 12 - Krowica – Pawłów
1719L	Hańsk – Bezek – dr. kr 12
1811L	dr. kr. 12 - Lipówki - Borowica

- Drogi gminne:

Tabela 16. Wykaz dróg gminnych na terenie gminy Siedliszcze:

Lp.	Numer drogi, przebieg		
1	115400	L	Od drogi wojewódzkiej nr 838 do drogi powiatowej 1809L
2	115401	L	Od drogi wojewódzkiej nr 838 do dz. 75/1
3	115402	L	Od drogi wojewódzkiej nr 838 po granicy gminy do dz. 67
4	115403	L	Od drogi powiatowej 1809L do dz. 56/1
5	115404	L	Od drogi powiatowej 1809L do granicy gminy
6	115405	L	Od drogi powiatowej 1809L do dz. 165
7	115406	L	Od drogi powiatowej 1809L do drogi gminnej 104552L
8	115407	L	Od drogi gminnej 104552L do drogi gminnej
9	115408	L	Od drogi wojewódzkiej nr 838 do drogi powiatowej 1810L
10	115409	L	Od drogi wojewódzkiej nr 838 do drogi gminnej 104551L
11	115410	L	Od granicy gminy (drogi nr 115408L) przez drogę wojewódzką nr 838 do drogi gminnej 104551L
12	115411	L	Od drogi powiatowej nr 1810L do posesji w m. Chojeniec (dz.1256)
13	115412	L	Od drogi wojewódzkiej nr 838 do drogi wojewódzkiej nr 838
14	115413	L	Od granicy gminy w m. Chojeniec-Kolonia do drogi wojewódzkiej nr 838 w m. Wojciechów
15	115414	L	Od drogi wojewódzkiej nr 838 do kanału Wieprz-Krzna
16	115415	L	Od drogi wojewódzkiej nr 838 do drogi powiatowej 1807L i posesji (dz.318,213,17/2,161/3)
17	115416	L	Od drogi powiatowej 1807L do drogi gminnej 104556L
18	115417	L	Od drogi krajowej S12 do kanału Wieprz-Krzna
19	115418	L	Od drogi powiatowej 1807L do posesji (dz. 235,236)
20	115419	L	Połączenie od drogi powiatowej 1807L z drogą krajową S12 i drogami gminnymi 104555L i 104557L
21	115420	L	Połączenie drogi gminnej 104565L z drogą krajową S12 i drogą gminną 104567L
22	115421	L	Od drogi wojewódzkiej nr 838 do dróg gminnych 104556L, 104561L, 104558L
23	115422	L	Od drogi powiatowej 1807L do drogi gminnej 104556L
24	115423	L	Od drogi powiatowej 1810L do posesji (dz. 1295, 1296)
25	115424	L	Od drogi powiatowej 1810L do drogi powiatowej 1809L

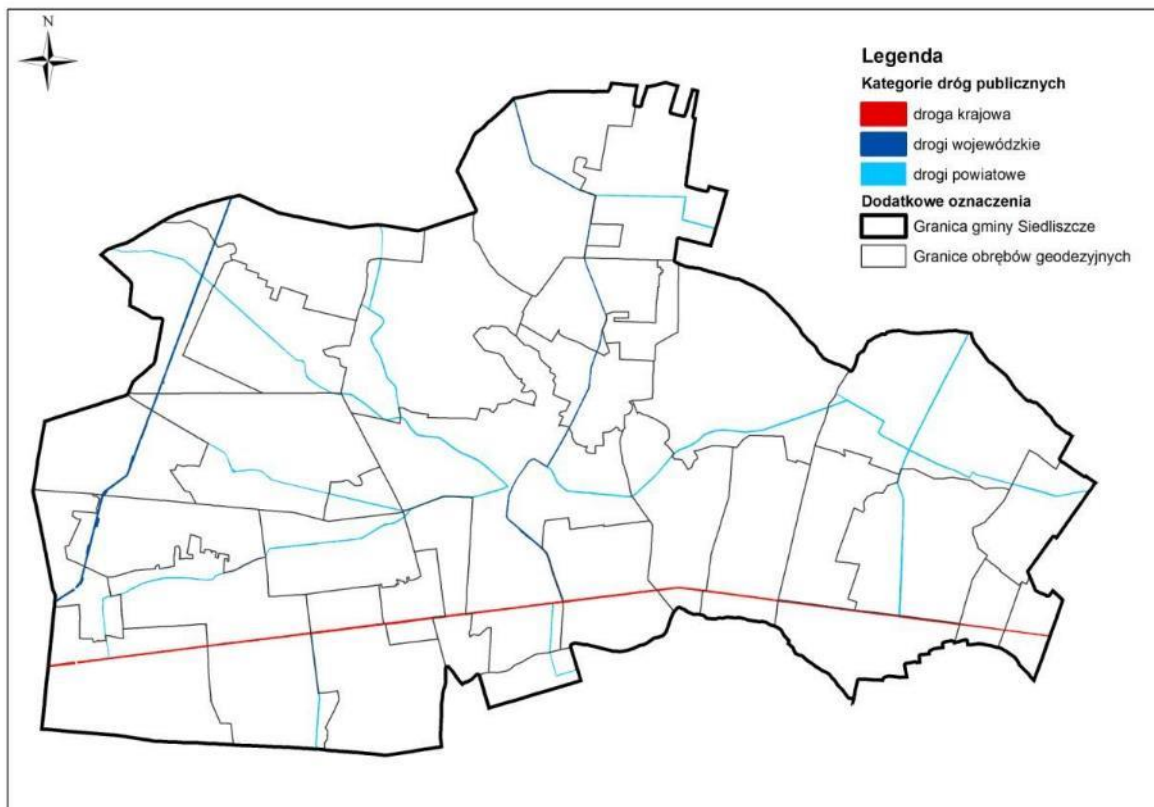
26	115425	L	Od drogi powiatowej 1810L do posesji (dz. 1305, 1290, 1301, 1300, 1270)
27	115426	L	Od drogi powiatowej 1810L do posesji (dz. 1286, 1287)
28	115427	L	Od drogi gminnej 104551L do posesji (dz.1280, 1264, 1303, 1300, 1259, 1261, 1262,1268)
29	115428	L	Od drogi powiatowej 1809L do drogi powiatowej 1807L (obsługa mieszkańców)
30	115429	L	Od drogi powiatowej 1809L do drogi powiatowej 1808L
31	115430	L	Od drogi powiatowej 1808L (obsługa mieszkańców) do drogi gminnej 104551L
32	115431	L	Od drogi powiatowej 1809L do posesji (dz. 23/1, 115/1, 521/1,545)
33	115432	L	Od drogi gminnej 104570L do drogi gminnej 104568L
34	115433	L	Od drogi gminnej 104570L do granicy gminy (dz.146)
35	115434	L	Od drogi gminnej 104570L do posesji (dz. 315, 422, 286)
36	115435	L	Od drogi gminnej 104571L do posesji (dz.525)
37	115436	L	Obsługa mieszkańców od drogi powiatowej 1808L (dz. 261)
38	115437	L	Obsługa mieszkańców od drogi gminnej 104570L w m. Majdan Zahorodyński(dz.1,18,25,34,11,43,132,148,75,92,243,251)
39	115438	L	Obsługa mieszkańców od drogi gminnej 104571L w m. Majdan Zahorodyński (dz.280,188,112)
40	115439	L	Od drogi gminnej 104572L do zalewu w m. Majdan Zahorodyński (dz.210)
41	115440	L	Obsługa mieszkańców od drogi powiatowej 1808L dojazd do drogi gminnej 104576L
42	115441	L	Od drogi wojewódzkiej nr 839 do drogi wojewódzkiej nr 839
43	115442	L	Od drogi wojewódzkiej nr 839 do drogi krajowej S12
44	115443	L	Obsługa mieszkańców dojazd od drogi gminnej 104577L (dz. 1032, 855, 514)
45	115444	L	Od drogi krajowej S12 do drogi gminnej 104566L
46	115445	L	Od drogi gminnej 104562L obsługa mieszkańców (dz. 415, 414,285/2,334,285/1)
47	115446	L	Od drogi krajowej S12 obsługa mieszkańców (dz.671,674)
48	115447	L	Od drogi krajowej S12 do drogi gminnej 104560L - obsługa kanału Wieprz-Krzna
49	115448	L	Od drogi gminnej 104559L przez drogę gminną 104563L do posesji (dz. 992,699)
50	115449	L	Obsługa mieszkańców od drogi gminnej 104560L (dz. 1353, 1349, 1344, 774, 1320)
51	115450	L	Od drogi powiatowej 1811L do drogi gminnej 104560L
52	115451	L	Od drogi powiatowej 1811L do granicy gminy i drogi gminnej 104564L
53	115452	L	Od drogi krajowej S12 do drogi 104564L - obsługa mieszkańców (dz. 677,675,678,688/1)
54	115453	L	Od drogi gminnej 104564L do drogi gminnej 104569L do granicy gminy
55	115454	L	Od drogi krajowej S12 do granicy gminy, obsługa ludności do drogi krajowej S12
56	115455	L	Obsługa mieszkańców od drogi powiatowej 1816L w m. Krowica (dz.185, 355, 447,216,394,214,374)
57	115456	L	Obsługa mieszkańców m. Marynin od drogi krajowej S12 i drogi wojewódzkiej nr 839 (dz.205, 254, 315, 327, 380, 379)
58	115457	L	Obsługa mieszkańców od drogi krajowej S12 w m. Lechówka (dz. 50,9/1,23,46,34,71,81)
59	115458	L	Obsługa mieszkańców od drogi S12 w m. Adolfin (dz.122/1)
60	115459	L	Obsługa mieszkańców od drogi krajowej S12 i drogi gminnej 104597L w m. Jankowice (dz.19,104)
61	115460	L	Od drogi krajowej S12 do drogi gminnej 104592L
62	115461	L	Od drogi krajowej S12 do drogi gminnej 104590L
63	115462	L	Obsługa mieszkańców w m. Julianów od drogi gminnej 104590L do drogi gminnej 104597L
64	115463	L	Obsługa mieszkańców od drogi powiatowej 1807L do drogi gminnej 104596L
65	115464	L	Od drogi powiatowej 1719L, granicy gminy obsługa mieszkańców w m. Bezek (dz.5,7,9,1,281)
66	115465	L	Od drogi powiatowej 1719L do drogi gminnej 104596L do drogi gminnej 104596L, obsługa mieszkańców
67	115466	L	Obsługa mieszkańców od drogi powiatowej 1807L do drogi gminnej 104590L
68	115467	L	Od drogi powiatowej 1719L do drogi gminnej 104588L
69	115468	L	Obsługa mieszkańców od drogi gminnej 104553L (dz.70,45)
70	115469	L	Obsługa mieszkańców od drogi gminnej 104586L (dz.122,6,101)

71	115470	L	Obsługa mieszkańców Mogielnicy od drogi powiatowej 1807L do dróg gminnych 104586L i 104588L
72	115471	L	Od drogi powiatowej 1719L do drogi gminnej 104588L
73	115472	L	Obsługa mieszkańców w m. Bezek od drogi powiatowej 1807L (dz. 190,189,157,211)
74	115473	L	Obsługa mieszkańców od drogi krajowej S12 do drogi gminnej 104586L
75	115474	L	Od drogi wojewódzkiej nr 839 do drogi gminnej 104587L
76	115475	L	Od drogi powiatowej 1807L obsługa mieszkańców (dz. 119/1)
77	115476	L	Od drogi powiatowej 1807L do drogi gminnej 104594L, obsługa mieszkańców
78	115477	L	Od drogi powiatowej 1807L do drogi gminnej 104581L
79	115478	L	obsługa mieszkańców od drogi gminnej 104581L do drogi 104585L
80	115479	L	Od drogi gminnej 104582L do granicy gminy, obsługa mieszkańców (dz. 30,16,17)
81	115480	L	Od drogi powiatowej 1807L do drogi gminnej 104587L
82	115481	L	Od drogi wojewódzkiej nr 839 do drogi gminnej 104582L, obsługa mieszkańców m. Zabitek i Dobromyśl
83	115482	L	Od drogi gminnej 104578L obsługa mieszkańców, dojazd do pól (dz. 212,282,287,274)
84	115483	L	Od drogi gminnej 104575L do drogi gminnej 104583L
85	115484	L	Od drogi gminnej 104573L do drogi gminnej 104575L, granicy gminy
86	115485	L	Obsługa mieszkańców od drogi wojewódzkiej nr 839 m. Kulik i m. Kulik-Kolonia (181,182,171,172,97,104,229,89)
87	115486	L	Obsługa mieszkańców od drogi wojewódzkiej nr 839 w m. Kulik (dz. 68 i 49)
88	115487	L	Obsługa mieszkańców od drogi wojewódzkiej nr 839 w m. Kulik (dz. 30, 35, 191, 220, 47, 196, 207)
89	115488	L	Od drogi wojewódzkiej nr 839 do drogi gminnej 104571L
90	115489	L	Obsługa mieszkańców od drogi wojewódzkiej nr 839 w m. Dobromyśl (dz. 65,33,111,66,64,26,12,103)
91	115490	L	obsługa mieszkańców od drogi wojewódzkiej nr 839 do drogi gminnej 104570L
92	115491	L	Siedliszcze - od drogi wojewódzkiej nr 839 do drogi powiatowej 1807L (ul. Sokolec)
93	115492	L	Siedliszcze - od drogi gminnej (ul. Sokolec) do drogi wojewódzkiej nr 839 (ul. Długa)
94	115493	L	Siedliszcze - od drogi wojewódzkiej nr 839 do ul. Sokolec
95	115494	L	Siedliszcze - od drogi powiatowej 1809L do drogi powiatowej 1807L (ul. Kościelna)
96	115495	L	Siedliszcze - od drogi powiatowej 1809L do dz. 589/2 (ul. Leśna)
97	115496	L	Siedliszcze - od drogi powiatowej 1809L do boiska (ul. Sportowa)
98	115497	L	Siedliszcze - od drogi powiatowej 1809L - obsługa mieszkańców do drogi powiatowej 1809L (ul. Mickiewicza i ul. Aleksandra Bałasza)
99	115498	L	Siedliszcze - od drogi powiatowej 1809L do ul. Mickiewicza
100	115499	L	Siedliszcze - od drogi wojewódzkiej nr 838 do ul. 1-go Maja (ul. Ogrodowa)
101	115500	L	Siedliszcze - od drogi wojewódzkiej nr 838 do drogi powiatowej 1809L (ul. 1 Maja)
102	115501	L	Siedliszcze-Osada - obsługa mieszkańców (dz. 232)
103	115502	L	Siedliszcze - od drogi wojewódzkiej nr 838 obsługa mieszkańców (dz. 789)
104	115503	L	Siedliszcze - obsługa mieszkańców od ul. Spacerowej (dz. 837)
105	104551	L	od drogi gminnej 4570L - Wola Korybutowa II - Chojeniec wieś (do drogi powiatowej 0810)
106	104552	L	(Białka, granica powiatu) - Kol. Wola Korybutowa - do dr. pow. 0809
107	104553	L	od drogi gminnej 4588L - do drogi gminnej 4586L (Kamionka)
108	104554	L	Romanówka (od drogi wojewódzkiej 838) – Wojciechów (do drogi powiatowej 0807)
109	104555	L	Chojno Nowe (od drogi powiatowej 0807) - Chojno Nowe II (do drogi krajowej 12)
110	104556	L	Romanówka (od drogi wojewódzkiej 838) - do drogi gminnej 4567L
111	104557	L	Chojno Nowe I (od drogi powiatowej 0807) - Chojno Nowe II (do drogi krajowej 12)
112	104558	L	Kol. Chojeniec (od drogi wojewódzkiej 838) – Chojeniec (do drogi powiatowej 0810)
113	104559	L	od drogi krajowej 12 - do drogi gminnej 4560L (Chojno Nowe II)
114	104560	L	Chojno Nowe II (od drogi krajowej 12) – Romanówka (Zagóra) do drogi powiatowej
115	104561	L	Romanówka (od drogi gminnej 4556L) - Chojno Nowe I (do drogi powiatowej 0807)

116	104562	L	Chojno Stare (od drogi gminnej 4567L) - Lipówki - Anusin - do drogi krajowej 12
117	104563	L	od drogi krajowej 12 – Chojno Nowe (do drogi gminnej 4560L)
118	104564	L	od drogi powiatowej - Lipówki - do drogi krajowej 12
119	104565	L	od drogi powiatowej 0807 - Chojno Nowe I (gorzelnia) -do drogi krajowej 12
120	104566	L	Anusin (od drogi gminnej 4562L) – Stasin Dolny – do drogi powiatowej 0807
121	104567	L	Chojeniec Wieś (od drogi powiatowej 0810) – Chojno Stare do drogi krajowej 12
122	104568	L	Wola Korybutowa II (od drogi wojewódzkiej 838) - Majdan Zahorodyński 0808
123	104569	L	od drogi gminnej 4564L - przez wieś Lipówki
124	104570	L	od drogi wojewódzkiej 838 - Wola Korybutowa II - Dębowce – Dobromyśl - Janowica (do drogi wojewódzkiej 839)
125	104571	L	Kulik - Dębowce - do drogi gminnej 19 022 (Majdan Zahorodyński)
126	104572	L	Majdan Zahorodyński przez wieś - do drogi gminnej 4576L
127	104573	L	(Sewerynów) granice gminy - Kulik wieś (do drogi wojewódzkiej 839)
128	104574	L	od drogi wojewódzkiej 839 - Kulik wieś - do drogi gminnej 4583L
129	104575	L	(Sewerynów) granica gminy - Kol. Kulik -do drogi powiatowej 0805
130	104576	L	od drogi powiatowej 0808 (Majdan Zahorodyński) – „Lipówki” - Siedliszcze (do drogi wojewódzkiej 839)
131	104577	L	Siedliszcze Osada (od drogi wojewódzkiej 839) - do dr. krajowej 12
132	104578	L	od drogi wojewódzkiej 839 - do drogi gminnej 4581L
133	104579	L	(Dobromyśl) od drogi wojewódzkiej 839 - Brzeziny - do drogi powiatowej 0807
134	104580	L	od drogi wojewódzkiej 839 - przez wieś Janowica
135	104581	L	od drogi powiatowej 0805 – Mogilnica
136	104582	L	od drogi wojewódzkiej 839 (Janowica) – Kol. Mogilnica –granica gminy (Olchowiec)
137	104583	L	(Kol. Buza) granica gminy - do drogi powiatowej 0805 - Kol. Kulik
138	104584	L	od drogi gminnej 4581L - Kol. Mogilnica - do drogi gminnej 4585L
139	104585	L	granica gminy - do drogi powiatowej 0807
140	104586	L	(Brzeziny) od drogi powiatowej 0807 - Kamionka - Bezek Dębiński do drogi gminnej 4595L
141	104587	L	od drogi powiatowej 0807 - Kol. Siedliszcze - Marynin do drogi krajowej 12
142	104588	L	(Mogilnica) od drogi powiatowej 0807 - Kamionka - PGR Bezek (do drogi gminnej 4592L
143	104589	L	od drogi powiatowej 0807 (Kol. Siedliszcze) - do drogi krajowej 12 (Marynin)
144	104590	L	Kol. Bezek (od drogi powiatowej 0719) - do drogi powiatowej 0807 (Bezek wieś)
145	104591	L	Kamionka - do drogi krajowej 12
146	104592	L	od drogi powiatowej 0719 - RZD Bezek - Adolfin - do drogi gminnej 4597L
147	104593	L	(Pawłów) granica gminy – Lechówka
148	104594	L	(Olchowiec) granica gminy - do drogi powiatowej 0807 (Mogilnica)
149	104595	L	od drogi powiatowej 0719 – Bezek Dębiński - do drogi krajowej 12 (Lechówka)
150	104596	L	Bezek wieś (od drogi powiatowej 0807) - granica gminy (Święcica)
151	104597	L	(Julianów) - do drogi krajowej 12 (Jankowice)
152	104598	L	od drogi krajowej 12 – Adolfin

Wszystkie drogi powiatowe w gminie Siedliszcze mają nawierzchnie utwardzone – asfaltowe. Natomiast drogi gminne tylko częściowo są utwardzone. W 2016 roku na terenie gminy było ogółem 360 km dróg gminnych, w tym utwardzonych – niecałe 32 km, o nawierzchni ulepszonej – nieco ponad 46 km i o nawierzchni gruntowej – blisko 282 km.

Rysunek 19. Podstawowy układ drogowy gminy Siedliszcze

źródło: własne

Komunikacja kolejowa:

Obecnie na terenie gminy nie funkcjonuje komunikacja kolejowa. Jedynie w jej północno – zachodniej części, w rejonie miejscowości Wola Korybutowa – Kolonia przebiega jednotorowa bocznicowa kolejowa obsługująca Kopalnię Węgla Kamiennego „Bogdanka”. Bocznicowa poza obszarem gminy Siedliszcze powiązana jest z linią kolejową nr 7 relacji Warszawa Wschodnia – Dorohusk, która przebiega na południe od gminy Siedliszcze. Jest to linia dwutorowa, zelektryfikowana, obsługująca dziennie ponad 150 pociągów pasażerskich.

Najbliższą stacją kolejową dla Siedliszcza obsługującą ruch pasażerski jest oddalona o 12 kilometrów stacja Rejowiec Fabryczny, z której odchodzą pociągi bezpośrednie do: Lublina, Chełma, Dorohuska, Dębina, Łukowa, Terespoła, Krasnegostawu, Zamościa, Bełżca, Kijowa i Warszawy Zachodniej.

Komunikacja autobusowa:

Na terenie gminy nie jest prowadzona wewnętrzna komunikacja autobusowa. W zakresie przewozu osób miasto i gminę obsługują przede wszystkim linie autobusowe PKS Chełm sp. z o.o. oraz prywatna komunikacja busowa, w tym firmy: Vikibus, PHU Mariola Jakubiec, PHU KEWIN, Przewóz Osób Szalewicz, LOBUS. Autobus i bus, to poza samochodem osobowym, najważniejszy środek transportu pomiędzy większymi miejscowościami w gminie, a także zapewniający połączenia zewnętrzne z większymi ośrodkami takimi jak Chełm czy Lublin.

PKS Chełm obsługuje linie:

- Chełm - Janów - Stołpie - Tytusin - Adolfin - Bezek - Bezek Dębiński - Bezek-Kolonia - Mogilnica – Siedliszcze – autobus kursuje 5 razy dziennie;
- Chełm - Janów - Stołpie - Tytusin - Adolfin - Bezek - Lechówka - Kamionka - Marynin - Siedliszcze - Chojeniec-Kolonia - Romanówka - Chojeniec-Kolonia - Chojeniec - Chojeniec-Kolonia - Gliny - Stare Chojno - Gliny – Siedliszcze – autobus kursuje 1 raz dziennie;
- Chełm - Janów - Stołpie - Tytusin - Adolfin - Bezek - Lechówka - Kamionka - Marynin – Siedliszcze – autobus kursuje 2 razy dziennie.

Z przystanku autobusowego w Siedliszczu odchodzą autobusy PKS do: Chełma – 14 razy dziennie, Łęcznej – raz dziennie i Rejowca Fabrycznego przez Pawłów – raz dziennie.

Prywatna komunikacja busowa obsługuje między innymi połączenia z Rejowcem Fabrycznym, Lublinem, a także Warszawą.

Zaopatrzenie w wodę:

Zaopatrzenie w wodę gminy Siedliszcze odbywa się z dwóch wodociągów zbiorowego zaopatrzenia. Wodociągi te eksploatowane są przez Urząd Miejski w Siedliszczu. Sieć wodociągowa na terenie gminy ma długość ok. 168, 07 km (dane na koniec 2015 roku). Objęte są nią miasto Siedliszcze i wszystkie sołectwa w gminie. W grudniu 2015 roku zewidencjonowane było 2178 przyłączy do budynków/gospodarstw. Ze zbiorczej sieci wodociągowej korzysta obecnie 83% mieszkańców gminy.

Woda w gminie Siedliszcze pochodzi z dwóch ujęć wody:

- Siedliszcze:

Tabela 17. Dane dotyczące ujęcia wody Siedliszcze:

Nr. Studni	Głębokość studni w m	Ilość ujmowanej wody w m ³ / dobę	Wydajność z pozwolenia wod-praw.	Data włączenia studni do eksploatacji
1	55	611	1440	1973
2	40	(studnia zapasowa)	864	1977
Miejscowości zaopatrywane w wodę		Anusin, Bezek, Bezek Kolonia, Brzeziny, Chojeniec, Chojeniec Kolonia, Chojno Stare, Dobromyśl, Krowica, Lipówki, Majdan Zahorodyński, Marynin, Mogilnica, Siedliszcze, Stasin Dolny, Wola Korybutowa I i II, Wola Korybutowa Kolonia		
Liczba ludności zaopatrywanej w wodę		ok. 6038 osób		

- Bezek- Kolonia:

Tabela 18. Dane dotyczące ujęcia wody Bezek-Kolonia:

Nr. Studni	Głębokość studni w m	Ilość ujmowanej wody w m ³ / dobę	Wydajność z pozwolenia wod-praw.	Data włączenia studni do eksploatacji
1	88	121	545	31.11.2010
Miejscowości zaopatrywane w wodę		Bezek, Bezek Kolonia, Bezek Dębiński, Lechówka, Adolfin, Jankowice, Julianów		
Liczba ludności zaopatrywanej w wodę		ok. 1016 osób		

Oba wodociągi dostarczają wody dobrej jakości. Do zbiorczej sieci wodociągowej nie zostały podłączone pojedyncze zabudowania, znacznie oddalone od zwartej zabudowy wsi. Ich zaopatrzenie w wodę odbywa się z ujęć indywidualnych. Planowane są kolejne inwestycje w zakresie rozbudowy sieci wodociągowej.

Odprowadzanie ścieków:

Sieć kanalizacyjna w gminie Siedliszcze z roku na rok się rozwija. Obecnie sieć kanalizacyjną posiadają miasto Siedliszcze oraz sołectwa: Bezek i Bezek – Kolonia. Pod koniec 2015 roku łączna długość sieci kanalizacyjnej wynosiła 8,02 km, zaś przyłączy kanalizacyjnych było 453. Ze zbiorczej sieci kanalizacyjnej korzysta obecnie 19% mieszkańców gminy. Na terenie gminy znajdują się cztery oczyszczalnie ścieków:

- Siedliszcze – o przepustowości 220 m³/d,
- Brzezinach – o przepustowości 22 m³/d,
- Bezek – o przepustowości 12 m³/d,
- Bezek – Kolonia – o przepustowości 20 m³/d.

Wszystkie oczyszczalnie ścieków są mieniem komunalnym i są to systemy mechaniczno-biologiczne.

Oczyszczone ścieki ze wszystkich czterech oczyszczalni są odprowadzane do rzeki Mogilanki.

Ponadto na terenie gminy Siedliszcze, a zwłaszcza na terenach wiejskich, ścieki są odprowadzane do przydomowych oczyszczalni ścieków z drenażem rozsączającym. Na koniec 2015 roku w gminie istniało takich oczyszczalni ścieków 484 i stale są planowane nowe. Z część istniejącej zabudowy ścieki bytowe

odprowadzane są do zbiorników bezodpływowych. Liczba czynnych zbiorników wynosi 1222, a osób korzystających z nich 4880. Jest to nadal ponad połowa mieszkańców gminy. Ścieki ze zbiorników są wywożone do punktu zlewnego przy oczyszczalni ścieków w Siedliszczu.

Na terenie gminy nie funkcjonuje kanalizacja deszczowa. Wody opadowe i roztopowe są odprowadzane do gruntu, a wody z dróg, głównie krajowej i wojewódzkich, do rowów odwadniających znajdujących się wzdłuż pasa jezdni.

Gazownictwo i ciepłownictwo:

Na terenie gminy nie ma obecnie sieci gazowej. Istnieje możliwość doprowadzenia gazociągu wysokoprężnego od strony gminy Trawniki (gazociąg relacji Fajslawice-Trawniki). Zakładana jest również realizacja na terenie gminy stacji redukcyjno-pomiarowej I stopnia.

Gmina nie posiada również zbiorczej sieci ciepłowniczej. Większość gospodarstw domowych zaopatrywanych jest w ciepło ze źródeł indywidualnych opalanych paliwami stałymi, głównie węglem i drewnem. Obiekty użyteczności publicznej oraz budynki wielorodzinne w Siedliszczu, Kolonii Bezek, Bezku, Mogilnicy posiadają własne kotłownie opalane paliwami stałymi. W ostatnich latach kotłownie konwencjonalne są wymieniane na olejowe.

Elektroenergetyka:

Przez teren gminy Siedliszcze przebiega jedna linia elektroenergetyczna wysokiego napięcia 110kV zlokalizowana w północno-zachodniej części gminy, w rejonie Woli Korybutowej – Kolonii, która jest zasilana ze stacji systemowej w Chełmie. Bezpośrednie zaopatrzenie gospodarstw domowych w energię elektryczną odbywa się poprzez sieci średniego i niskiego napięcia 15kV i 0,4kV. W związku z zakładaną realizacją kopalni węgla kamiennego na terenie gminy Siedliszcze planowana jest budowa drugiej linii elektroenergetycznej 110 kV. Ponadto Polskie Sieci Energetyczne planują w północnej części gminy przeprowadzić sieć przesyłową o mocy 400 kV.

Województwo lubelskie posiada jedno z najlepszych w kraju warunków do produkcji energii z energii słonecznej. W związku z powyższym na terenie gminy sukcesywnie rozwija się zaopatrywanie budynków w energię z ogniw fotowoltaicznych. Obecnie istnieje już ponad siedemdziesiąt takich ogniw, a zaplanowano do realizacji kolejnych 540.

Natomiast warunki do produkcji energii z wiatru są umiarkowanie dobre, przy czym wiatry o największych prędkościach dominują we wschodniej części gminy.

Usuwanie odpadów:

W związku z wejściem w życie ustawy z dnia 1 lipca 2011r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw, gminy zostały zobowiązane do wdrożenia do lipca 2013 r. nowych rozwiązań systemowych w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi. Tym samym usuwaniem odpadów zajmuje się gmina Siedliszcze.

Na terenie gminy nie ma składowiska odpadów. Odpady wywożone są do Zakładu Przetwarzania Odpadów Komunalnych w Chełmie. Najwięcej wywożonych jest odpadów komunalnych zmieszanych, a także opakowań ze szkła i opakowań z tworzyw sztucznych. Selektywna zbiórka odpadów obejmuje: papier, tworzywa sztuczne i szkło, które zbierane są w pojemnikach 1,1 m³ na każdy rodzaj odpadów. Gospodarstwa indywidualne objęte są systemem workowym.

Na terenie gminy funkcjonuje firma PPHU „Winyl-Pol” z siedzibą w Siedliszczu, która zajmuje się odzyskiwaniem i recyklingiem odpadów PCV. Zakład przyjmuje do powtórnego przetworzenia wszelkie, obecnie uciążliwe i trudne do zbycia, odpady miękkiego PVC, w postaci: starych płytek, wykładzin, listew zerwanych z remontowanych obiektów, ścinków wykładzin i listew powstałych przy układaniu wykładzin w obiektach. Produkuje z nich głównie folie izolacyjne używane w budownictwie.

Ropociąg Brody-Adamowo:

Na terenie gminy planowany jest rurociąg produktów naftowych Brody-Adamowo. Ma on przebiegać w zachodniej części gminy z południa na północ. Planowany rurociąg naftowy Brody – Adamowo jest integralnym i na dzień dzisiejszy jedynym brakującym ogniwem przyszłego Euro-Azjatyckiego Korytarza Transportu Ropy Naftowej. Połączy również polski (europejski) system przesyłu ropy naftowej z systemem ukraińskim i jednocześnie umożliwi połączenie północnej i południowej nitki rurociągu Przyjaźń na terenie Unii. Stanie się on kluczowym elementem strategicznym infrastruktury energetycznej w tej części Europy. Będzie trzecim źródłem, jeśli chodzi o możliwości dostaw ropy naftowej, zaraz po rurociągu Przyjaźń i terminalu w Gdańsku. Zgodnie z obowiązującymi przepisami

wzdłuż ropociągu ma obowiązywać strefa bezpieczeństwa o szerokości po 10 metrów mierząc od osi rurociągu w obie strony.

Wnioski:

- ❖ **Najważniejszym przedsięwzięciem z punktu widzenia rozwoju komunikacji jest planowana realizacja odcinka drogi ekspresowej S12 z węzłem „Siedliszcze” i Miejscem Obsługi Podróżnych w rejonie Starego Chojna;**
- ❖ **Istniejąca sieć drogowa dróg powiatowych i wojewódzkich jest dobrze wykształcona, wymagane są jedynie bieżące remonty, zwłaszcza dróg powiatowych, w tym rozdzielanie ruchu pieszego i kołowego w obszarach zabudowanych, oraz w miarę możliwości wydzielenie dróg rowerowych;**
- ❖ **Na terenie gminy sieć dróg gminnych jest bardzo rozbudowana, znaczna część dróg zwłaszcza na obszarach wiejskich wymaga remontów lub wykonania nawierzchni;**
- ❖ **W zakresie przewozu osób rozwinięta jest sieć komunikacji autobusowej;**
- ❖ **Na terenie gminy nie funkcjonuje pasażerska komunikacja kolejowa i nie planuje się budowy linii kolejowej obsługującej ruch pasażerski;**
- ❖ **Sieć wodociągowa niemalże w całości zaopatruje tereny zurbanizowane, w dalszym ciągu jednak słabo wykształcona jest sieć kanalizacji sanitarnej;**
- ❖ **Ze względów ekonomicznych na terenach rozproszonej zabudowy wsi nadal należy preferować rozwiązania indywidualne w zakresie odprowadzania ścieków, w szczególności przydomowe oczyszczalnie ścieków;**
- ❖ **W planach rozwoju zabudowy należy wziąć pod uwagę ewentualne doprowadzenie i rozwój sieci gazowej oraz lokalizację w rejonie miasta stacji redukcyjno-pomiarowej gazu I stopnia;**
- ❖ **Gmina nie posiada własnego składowiska odpadów, a korzysta z Zakładu Przetwarzania Odpadów w Chełmie;**
- ❖ **Przez gminę planowany jest przebieg rurociągu paliwowego Brody-Adamowo;**
- ❖ **Na terenie gminy sukcesywnie rozwija się energetyka odnawialna z wykorzystaniem energii słonecznej;**
- ❖ **Na terenie gminy panują umiarkowane warunki do produkcji energii odnawialnej z wykorzystaniem energii wiatru, dlatego nie proponuje się realizacji tych urządzeń na terenie Siedliszcza.**

Rozdział 15

ZADANIA SŁUŻĄCE REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH

W studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Siedliszcze, uwzględniono zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych zawarte w dokumentach strategicznych o znaczeniu ponadlokalnym takich jak: Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030, Przedsięwzięcia o priorytetowym znaczeniu dla realizacji celów Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 (z perspektywą do 2030 r.), Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 (z perspektywą do 2030 r.), Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego. Uwzględnienie ww. zadań jest zatem przeniesieniem do ustaleń studium pewnych podjętych ustaleń organów administracji publicznej lub Sejmu RP.

Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 jest najważniejszym krajowym dokumentem strategicznym dotyczącym zagospodarowania przestrzennego kraju. Zgodnie z wymogami ustawowymi zawarte w niej ustalenia i zalecenia zostały przeniesione do planów zagospodarowania województw.

Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 (z perspektywą do 2030 r.) została przyjęta uchwałą Nr XXXIV/559/2013 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 24 czerwca 2013 r. Zawarte w niej cele strategiczne i operacyjne zostały przeniesione do Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego, przyjętego uchwałą Nr XI/162/2015 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 30 października 2015 r.

Uchwałą Nr XCI/1868/2016 z dnia 29 marca 2016 roku Zarząd Województwa Lubelskiego przyjął dokument pod nazwą "Przedsięwzięcia o priorytetowym znaczeniu dla realizacji celów Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 (z perspektywą do 2030 r.)", w którym zakłada się realizację na terenie gminy Siedliszcze następujących przedsięwzięć:

- Rewitalizacja systemu wodnego Kanału Wieprz-Krzna;
- Wzrost niezawodności pracy sieci dystrybucyjnej na terenie województwa lubelskiego polegający na wdrożeniu inteligentnych sieci elektroenergetycznych poprzez automatyzację pracy sieci dystrybucyjnej PGE Dystrybucja S.A.;
- Poprawa efektywności działalności wojewódzkich podmiotów leczniczych w obszarach potrzeb zdrowotnych mieszkańców województwa lubelskiego poprzez niezbędne, z punktu widzenia udzielania świadczeń zdrowotnych, prace remontowo-budowlane, w tym w zakresie dostosowania infrastruktury do potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych, a także wyposażenia w sprzęt medyczny;
- Zabezpieczenie przeciwpożarowe i przeciwpowodziowe województwa lubelskiego poprzez zakup samochodów ratowniczo-gaśniczych dla Ochotniczych Straży Pożarnych;
- Melioracje wodne szczegółowe użytków rolnych;
- Budowa nowej linii kolejowej powiązanej z budową kopalni węgla kamiennego.

Cele i kierunki polityki przestrzennej województwa sformułowane w Planie Zagospodarowania Województwa Lubelskiego są to cele wyprowadzone bezpośrednio z Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 oraz innych dokumentów strategicznych przyjętych na poziomie krajowym i wojewódzkim i przekładają się one na odpowiednie zapisy dotyczące rozwoju społeczno-gospodarczego oraz na zagadnienia przestrzennego rozwoju i przekształceń elementów struktury przestrzennej województwa. Cele polityki przestrzennej określone w Planie Zagospodarowania Województwa Lubelskiego to:

Cel główny: policentryczny rozwój sieci osadniczej poprzez dążenie do zwartości i wielofunkcyjności obszarów zabudowanych – skupienie zabudowy i zapewnienie bliskiej dostępności podstawowych usług.

Cele szczegółowe:

- a) *Wzmocnienie funkcjonowania ośrodków miejskich, jako ogniw procesów dyfuzji aktywności społeczno-gospodarczej,*
- b) *Powstrzymanie żywiołowego rozlewania się miast,*
- c) *Równomierny rozwój wielofunkcyjnych ośrodków lokalnych,*
- d) *Koncentracja osadnictwa wiejskiego,*
- e) *Poprawa dostępu do usług publicznych i infrastruktury społecznej,*

- f) *Rozwój usług i sieci ośrodków pomocy społecznej wynikającej z rosnącej liczby seniorów.*

Szczegółowe zasady:

- a) *Efektywne wykorzystanie terenów przeznaczonych pod zabudowę minimalizujące ich ekspansję na tereny zabudowane,*
- b) *Harmonizowanie układów osadniczych z siecią ekologiczną,*
- c) *Projektowanie wielofunkcyjnych jednostek urbanistycznych z zapewnieniem pełnej obsługi w infrastrukturę techniczną i społeczną,*
- d) *Segregacja i strefowanie funkcji wykluczające prawdopodobieństwo wystąpienia kolizji,*
- e) *Restytucja powierzchni biologicznie czynnych i włączenie ich w system zieleni miejskiej w projektach rewitalizacji terenów zdegradowanych,*
- f) *Lokalizowanie szpitali na terenach o korzystnych warunkach sozologicznych.*

W zakresie środowiska przyrodniczego cele główne to:

- 1) *Wzbogacanie i racjonalne gospodarowanie zasobami naturalnymi uwzględniające potrzeby przyszłych pokoleń,*
- 2) *Utrzymanie walorów środowiska przyrodniczego i krajobrazu,*
- 3) *Zintegrowana ochrona jakości życia człowieka,*
- 4) *Wzmocnienie stabilności środowiska przyrodniczego.*

Cele szczegółowe:

- a) *Zabezpieczenie potrzeb wodnych regionu,*
- b) *Harmonijne zagospodarowanie przestrzeni krajobrazu,*
- c) *Powiększenie zasobów leśnych,*
- d) *Ochrona i wykorzystanie naturalnych zasobów uzdrowiskowych,*
- e) *Utrzymanie walorów obszarów wyróżniających się szczególnymi cechami przyrodniczymi i krajobrazowymi,*
- f) *Integrowanie regionalnego systemu obszarów chronionych z systemami krajowymi i europejskimi,*
- g) *Przywrócenie walorów przyrodniczych i krajobrazowych obszarom zdegradowanym i o zniekształconych strukturach ekologicznych,*
- h) *Zwiększenie odporności środowiska na antropopresję oraz poziomu bezpieczeństwa przed ekstremalnymi zjawiskami naturalnymi,*
- i) *Zapewnienie prawidłowego funkcjonowania ekosystemów w miastach.*

W zakresie środowiska kulturowego główny cel to: *wzmocnienie tożsamości kulturowej regionu poprzez ochronę i pielęgnację zasobów kulturowych oraz ich wzbogacanie walorami współczesnymi.*

Cele szczegółowe:

- a) *Identyfikacja, zachowanie i ochrona zasobów dziedzictwa kulturowego oraz różnorodności krajobrazu kulturowego,*
- b) *Zachowanie przed zatarciem specyfiki kulturowej ukształtowanych historycznie struktur przestrzennych,*
- c) *Zachowanie i wzbogacenie zasobów dóbr kultury współczesnej,*
- d) *Rozwój i efektywne wykorzystanie potencjału kulturowego.*

W zakresie gospodarki główny cel to: *zwiększenie konkurencyjności gospodarki województwa oraz poprawa jego atrakcyjności inwestycyjnej.*

Cele szczegółowe:

- a) *Rozwój potencjału społeczno-ekonomicznego węzłów i ośrodków gospodarczych,*
- b) *Wykorzystanie endogenicznych potencjałów i rozwój specjalizacji regionalnej,*
- c) *Zrównoważone wykorzystanie potencjałów rozwojowych tkwiących w zagospodarowaniu przestrzennym i zasobach naturalnych przestrzeni województwa,*
- d) *Dywersyfikacja działalności gospodarczej na obszarach wiejskich,*
- e) *Zwiększenie konkurencyjności gospodarki rybackiej opartej na wysokiej jakości produktach akwakultury,*
- f) *Rozwój infrastruktury turystycznej,*
- g) *Zapewnienie sprawnej obsługi komunikacyjnej obszarów i terenów rekreacyjnych,*
- h) *Wzmocnienie oferty zatrudnienia i usług w miastach z uwzględnieniem potrzeb obsługi okolicznych terenów wiejskich.*

W zakresie transportu główny cel to: *poprawa dostępności komunikacyjnej regionu.*

Cele szczegółowe:

- a) *Stworzenie kluczowej infrastruktury umożliwiającej sprawne powiązania transportowe obszaru województwa z głównymi ośrodkami miejskimi w kraju i w Europie,*
- b) *Poprawa wewnętrznych powiązań transportowych,*
- c) *Wzrost roli transportu publicznego w obsłudze podróżnych,*
- d) *Integracja różnych środków transportu w organizacji systemu przewozów.*

W zakresie energetyki główny cel to: *zwiększenie bezpieczeństwa energetycznego województwa.*

Cele szczegółowe:

- a) *Zaspokojenie zapotrzebowania odbiorców na media energetyczne,*
- b) *Osiągnięcie stabilności dostaw energii,*
- c) *Dywersyfikacja źródeł energii przy uwzględnieniu odnawialnych źródeł energii.*

W zakresie teleinformatyki główny cel to: *powszechny dostęp do usług teleinformatycznych.*

Cele szczegółowe:

- a) *Poprawa dostępności do szerokopasmowego Internetu,*
- b) *Zapewnienie łączności telekomunikacyjnej w obszarze całego województwa,*
- c) *Rozwój sieci punktów publicznego dostępu do Internetu.*

W zakresie gospodarki wodno-ściekowej główny cel to: *wyposażenie jednostek osadniczych w systemy wodno-ściekowe.*

Cele szczegółowe:

- a) *Ochrona zasobów wód podziemnych oraz ujęć wód,*
- b) *Uporządkowanie gospodarki ściekowej w pierwszej kolejności na obszarach wskazanych do szczególnej ochrony wód,*
- c) *Zapewnienie skutecznej ochrony terenów zurbanizowanych przed ściekami deszczowymi,*
- d) *Zmniejszenie dysproporcji pomiędzy rozwojem sieci wodociągowej i sieci kanalizacyjnej.*

W zakresie gospodarki odpadami główny cel to: *wyposażenie obszaru województwa w niezbędną liczbę obiektów i instalacji do zagospodarowywania odpadów komunalnych, przemysłowych i niebezpiecznych.*

Cele szczegółowe:

- a) *Optymalizacja zasięgów regionów obsługi systemem gospodarowania odpadami,*
- b) *Zapobieganie degradacji środowiska poprzez zmniejszanie uciążliwości składowisk gminnych, w tym poprzez rekultywację zamkniętych obiektów.*

W zakresie obronności i bezpieczeństwa publicznego główny cel to: *zapewnienie warunków przestrzennych służących potrzebom obronnym państwa oraz ochronie ludności i jej mienia przed zagrożeniami naturalnymi i cywilizacyjnymi.*

Cele szczegółowe:

- a) *Zabezpieczenie możliwości funkcjonowania i rozwoju infrastruktury niezbędnej do potrzeb obronności państwa,*
- b) *Zwiększenie odporności zagospodarowania przestrzennego na skutki ekstremalnych zjawisk naturalnych,*
- c) *Usprawnienie systemu bezpieczeństwa publicznego,*
- d) *Zapobieganie i zminimalizowanie skutków poważnych awarii przemysłowych.*

Gmina Siedliszcze należy do obszaru funkcjonalnego „Łęczyńsko-chełmski okręg górniczoenergetyczny”, dla którego za priorytet rozwojowy uznano rozwój energetyki w oparciu o miejscowe zasoby surowcowe (zapewnienie przestrzennych warunków rozwoju i zagospodarowania rejonu przemysłowego opartego na zasobach węgla kamiennego). Funkcje rozwojowe mają stanowić: podstawowa - przemysł (górnictwo, energetyka, produkcja cementu), uzupełniająca – rolnictwo, turystyka. Wiodące kierunki zagospodarowania to:

- *Rozwój infrastruktury kopalni węgla kamiennego oraz infrastruktury transportowej dla potrzeb dystrybucji surowca,*
- *Budowa elektrowni wraz z infrastrukturą elektroenergetyczną,*
- *Rozwój zaplecza badawczo- wdrożeniowego kopalni.*

Zasady i warunki zagospodarowania:

- *Kontrolowanie procesu powstawania szkód górniczych,*

- Zapewnienie drożności powiązań ekologicznych,
- Realizacja powierzchniowej infrastruktury wydobywczej poza granicami obszarów prawnie chronionych,
- Prowadzenie eksploatacji z zastosowaniem technik i technologii minimalizujących jej wpływ na powierzchnię ziemi.

W Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego przyjęto następujące wytyczne dotyczące kształtowania przestrzeni w dokumentach planistycznych (poniżej wymieniono te, które mogą dotyczyć gminy Siedliszcze):

- W kształtowaniu przestrzeni publicznych w sporządzanych dokumentach planistycznych należy zapewnić im wysoką jakość funkcjonalną i estetyczną z jednoczesną ochroną historycznych walorów miejsca,
- Przy planowaniu terenów mieszkaniowych, usługowych i innych należy zapewnić ochronę ogólnodostępnych miejsc i możliwości tworzenia nowych przestrzeni publicznych (zieleńców, parków, placów zabaw, pasaży handlowych, terenów sportowo-rekreacyjnych),
- Podniesienie konkurencyjności miast wymaga ich integracji poprzez:
 - Koncentrowanie uciążliwej lub wysokospecjalistycznej aktywności gospodarczej w wyodrębnionych strefach, z dążeniem do równoważenia rozmieszczenia miejsc pracy w obrębie miasta,
 - Kształtowanie atrakcyjnych terenów inwestycyjnych umożliwiających osiągnięcie wysokich standardów zagospodarowania,
 - Zachowanie historycznych założeń, układów urbanistycznych i przestrzeni publicznych,
 - Restrukturyzację i planowanie zagospodarowania w sposób zapobiegający powstawaniu środowiskowych kolizji funkcjonalnych,
 - Uzupełnienie jednolitych funkcjonalnie fragmentów miasta niekolizyjnymi funkcjami uzupełniającymi, z dążeniem do wykształcenia układów wielofunkcyjnych struktur miejskich o skali wyznaczonej zasięgiem dojścia pieszego,
- Krystalizowanie struktur osadnictwa wiejskiego i wykorzystanie potencjałów terenów wiejskich poprzez:
 - Przywracanie struktur przestrzennych z zachowaniem skali i formy charakterystycznej dla obszarów wiejskich,
 - Zapewnienie dostępności do ośrodków skupiających funkcje usługowe,
 - Przywrócenie i usprawnienie powiązań komunikacyjnych miejscowości wiejskich z ośrodkami lokalnymi i ponadlokalnymi,
 - Zachowanie dziedzictwa kulturowego z jego wykorzystaniem do rozwoju turystyki,
 - Zwiększenie funkcji pozarolniczych w kształtowaniu osadnictwa wiejskiego,
 - Rozbudowa infrastruktury technicznej zwłaszcza sanitarnej i utylizacji odpadów,
 - Poprawa stanu technicznego infrastruktury energetycznej i stabilności zaopatrzenia w energię z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii,
- W miejskich i gminnych ośrodkach lokalnych lokalizację funkcji usługowych w zakresie: administracji, porządku publicznego i bezpieczeństwa,
- W gminnych dokumentach planistycznych należy zapewniać możliwości kompleksowego rozwoju usług ochrony zdrowia i opieki społecznej, telekomunikacji, ochrony zdrowia ludzi i zwierząt, kultury, oświaty, wychowania, handlu i gastronomii, a także innych usług i drobnej przedsiębiorczości,
- Wskazywanie w dokumentach planistycznych szczybla lokalnego obiektów dziedzictwa kulturowego, które mogą być wykorzystywane jako placówki instytucji kultury,
- Kształtowanie placówek edukacyjnych jako przestrzeni kompleksowych (dydaktycznych, sportowych, kulturalnych),
- Do czasu objęcia ochroną prawną GZWP i w celu ochrony wód podziemnych wskazuje się projektowane obszary ochronne dla zbiornika 407, w których wyklucza się realizację przedsięwzięć wpływających negatywnie na stan jakościowy i ilościowy wód podziemnych,
- W celu zabezpieczenia jakości wód płynących wprowadza się ochronę naturalnej obudowy biologicznej rzek i kształtowanie biologicznych buforów w postaci pasów ochronnych. Szczególną ochroną obejmuje się zbiorowiska łęgowe,
- W celu zwiększenia zasobów wodnych ustala się obowiązek uwzględniania retencjonowania wód deszczowych w planach obszarów funkcjonalnych miast,
- Za kopaliny strategiczne uznaje się kopaliny, które mają szczególne znaczenie dla gospodarki Państwa (węgiel kamienny, margle),

- Za elementy ekspozycji krajobrazowej wskazane do zachowania i ochrony uznaje się: elementy ekspozycji czynnej – punkty widokowe, osie widokowe, powiązania widokowe, elementy ekspozycji biernej – panoramy, panoramy miast i miejscowości, strefy ekspozycji widokowej obiektów, zespołów i elementów rzeźby terenu, ekspozycje wewnątrz krajobrazowych, dominanty naturalne i urbanistyczne, otwarcia widokowe,
- W kształtowaniu zagospodarowania na terenach korytarzy ekologicznych uznaje się za niezbędne:
 - Zapewnienie odpowiedniej infrastruktury umożliwiającej migrację zwierząt, w przypadku konieczności stosowania nasypów poprzecznie do osi korytarza,
 - Kształtowanie naturalnych alternatywnych sposobów łączności ekologicznej w przypadku braku możliwości zachowania naturalnych powiązań bądź realizacji odpowiednich rozwiązań technicznych,
 - Utrzymanie przestrzeni wolnej od zabudowy,
 - Stosowanie przepławek lub innych rozwiązań zapewniających zachowanie wymaganej drożności dla gatunków ryb, dla których wyznaczono korytarz rzeczny,
 - Kształtowanie pasm struktur przyrodniczych,
 - Zwiększenie ciągłości lesistych korytarzy ekologicznych poprzez zalesienia,
 - Restytucję użytków zielonych kosztem gruntów ornyc w korytarzach dolinnych,
 - Odbudowę stosunków hydrologicznych,
- Systemy przyrodnicze miast i gmin powinny być ze sobą spójne i uwzględniać elementy regionalnej sieci ekologicznej,
- Biorąc pod uwagę stan zagospodarowania przestrzennego i zachowanie walorów krajobrazowych rekomenduje się uszczegółowienie granic Chełmskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu,
- Obszary odznaczające się trwałym nagromadzeniem najcenniejszych walorów przyrodniczych należy objąć ochroną jako: rezerваты przyrody, użytki ekologiczne, lasy ochronne,
- W ramach kształtowania systemu przyrodniczego miast należy:
 - Zidentyfikować elementy systemu, które wymagają ochrony,
 - Określić newralgiczne, najczęściej zdegradowane elementy systemu i kierunki ich rewitalizacji przyrodniczej,
 - Określić optimum powierzchniowe Systemu Przyrodniczego Miasta w granicach miasta,
 - Określić sposób użytkowania terenów znajdujących się w granicach SPM i jego bezpośrednim otoczeniu
 - Uwzględnić warunki zewnętrzne niezbędne do prawidłowego funkcjonowania systemu,
- W celu poprawy stopnia retencyjności zlewni ustala się:
 - Zalesianie stref wododziałowych w celu zwiększenia stopnia odpływu podziemnego,
 - Budowę zbiorników małej retencji,
 - Modernizację Kanału Wieprz-Krzna,
 - Ochronę i rewitalizację struktur przestrzennych odpowiadających za mikroretencję,
 - Ochronę i restytucję obszarów mokradłowych,
- W zakresie kształtowania krajobrazu kulturowego uznaje się za niezbędne:
 - Kontynuowanie tradycyjnych form osadnictwa,
 - Utrzymanie regionalno-historycznej skali i struktury jednostek osadniczych,
 - Skupianie zabudowy na zasadach dogęszczania istniejącej struktury osadniczej przy kontynuowaniu historycznego układu i charakteru,
 - Ograniczanie realizacji napowietrznych linii elektroenergetycznych w otoczeniu obiektów i zespołów zabytkowych na rzecz sieci podziemnych,
 - Stosowanie form zabudowy nawiązujących do tradycyjnego budownictwa,
 - Utrzymanie walorów krajobrazowych współtworzących walory krajobrazu kulturowego,
 - Ochronę ciągów alejowych wzdłuż dróg: wojewódzkich, powiatowych, gminnych,
- Dla obiektów zabytkowych ustala się: zachowanie zabytków z wyeksponowaniem ich wartości wraz z ich najbliższym otoczeniem w celu zachowania tożsamości kulturowej miejsca, zagwarantowanie ochrony krajobrazowej historycznych sylwet przestrzennych i osi widokowych a także ekspozycji i obserwacji archeologicznej,
- Rekomenduje się utworzenie parku kulturowego Siedliszcze,
- Gminę Siedliszcze zalicza się do podstawowej strefy rozwoju gospodarczego w zakresie rozwoju zagłębia węglowego,
- Jako ogniwa uzupełniającej przestrzeni gospodarczej traktuje się wielofunkcyjne obszary śródmiejskie predysponowane do rozwoju usług nieuciążliwych, zróżnicowanych form aktywności gospodarczej o małej skali, w tym rzemieślniczej skierowanej na zaspokojenie potrzeb mieszkańców,

- Wskazuje się obszary rozwoju rekreacji wypoczynkowej i turystyki krajoznawczej obejmujące obszary chronionego krajobrazu z uwzględnieniem czynnej ochrony ekosystemów służące podnoszeniu walorów turystycznych oraz obszary rozwoju turystyki krajoznawczej obejmujące ostoje siedliskowe Natura 2000 zgodnie z planami działań ochronnych,
- W kształtowaniu zagospodarowania obszarów turystycznych należy:
 - Uzależnić rozwój nowych terenów budownictwa lotniskowego od pełnego ich wyposażenia w infrastrukturę sozologiczną,
 - Zapewnić dostępność strefy brzegowej zbiorników wodnych wykorzystywanych turystycznie poprzez traktowanie jej jako przestrzeni publicznej,
 - Wykluczyć z zabudowy rekreacyjnej tereny łąkowo-torfowiskowe,
 - Podnieść estetykę zabudowy oraz zachować naturalne elementy krajobrazu,
- Docelowy układ funkcjonalny podstawowych powiązań drogowych na obszarze województwa (na terenie gminy Siedliszcze) budują: w układzie międzynarodowym i krajowym- droga krajowa nr 12, w układzie regionalnym drogi wojewódzkie nr 838, 839 mające klasę dróg zbiorczych,
- Wskazuje się orientacyjną lokalizację Miejsc Obsługi Podróżnych w ciągu drogi ekspresowej S12 w rejonie Chojna Starego po lewej i prawej stronie,
- Ze względu na warunek zapewnienia odpowiedniej ochrony przed skutkami ruchu drogowego zaleca się, aby budynki mieszalne i przeznaczone na pobyt ludzi sytuować od zewnętrznej krawędzi jezdni w odległości nie mniejszej niż:
 - dla drogi ekspresowej: 90 m dla budynków jednokondygnacyjnych, 110 m dla budynków wielokondygnacyjnych, 250 m dla budynków szpitali, i innych wymagających szczególnej ochrony,
 - dla drogi krajowej głównej ruchu przyspieszonego: 50 m dla budynków jednokondygnacyjnych, 70 m dla budynków wielokondygnacyjnych, 200 m dla budynków szpitali, i innych wymagających szczególnej ochrony,
- W celu zapewnienia ładu przestrzennego, w przypadku obniżenia kategorii drogi na terenach zabudowanych, rekomenduje się utrzymanie istniejących linii zabudowy,
- Dokumenty strategiczne i planistyczne szczebla lokalnego wskazuje się jako podstawę lokalizacji i realizacji infrastruktury rowerowej w uzgodnieniu z właściwym zarządcą drogi,
- Przy lokalizacji infrastruktury elektroenergetycznej należy:
 - Ograniczyć jej ingerencję w krajobraz,
 - Nie podejmować działań mogących w znaczący sposób pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk gatunków roślin i zwierząt, a także w znaczący sposób wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których wyznaczony został konkretny obszar Natura 2000,
 - Zachować minimalną szerokość pasów technologicznych dla linii 400 kV – 70 m (po 35 m od osi linii) i 40 m dla istniejących linii 110 kV,
- W ramach wykorzystania biomasy do produkcji energii wyklucza się lokalizację instalacji do produkcji biogazu na terenach zabudowy mieszkaniowej lub w jej bezpośrednim sąsiedztwie, dopuszcza się na terenach zabudowy zagrodowej lokalizację instalacji 0,1 MW, ale nie więcej niż 0,5 MW,
- W ramach wykorzystania energii słońca wskazuje się obszary o zróżnicowanych warunkach lokalizacji elektrowni fotowoltaicznych – preferowane nieużytki w szczególności we wschodnich i południowo-wschodnich obszarach województwa z ograniczeniem lokalizowania na terenach obszarów Natura 2000,
- Z uwagi na możliwą emisję odorów zaleca się uwzględnianie przy lokalizacji biogazowni rolniczych następujących stref możliwego niekorzystnego oddziaływania: 300 m dla biogazowni o mocy powyżej 0,5MW i 500m dla biogazowni o mocy powyżej 2,0 MW,
- W zakresie energetyki słonecznej zaleca się nie lokalizowanie farm słonecznych zajmujących powyżej 1,0 ha powierzchni na obszarach chronionych na mocy ustawy o ochronie przyrody lub wskazanych do objęcia ochroną, obszarach dolin rzecznych i korytarzy ekologicznych, obszarach zagrożonych powodzią, obszarach o wysokich walorach krajobrazowych, obszarach gruntów ornych objętych ochroną prawną gleb klas I-III,
- W ramach przeciwdziałania skutkom suszy w zakresie przebudowy systemu melioracji szczegółowych w kierunku zwiększenia ich funkcji nawadniających, jako priorytetowe uznaje się realizację systemów nawodnień na terenie gminy Siedliszcze,
- Wyklucza się lokalizację zakładów stwarzających zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi, a w szczególności wystąpienia poważnej awarii przemysłowej w granicach administracyjnych miast i zwartej zabudowy wsi w innym trybie niż procedura sporządzenia planu miejscowego,

- Obligatoryjność określenia w lokalnych dokumentach planistycznych warunków lokalizacji i funkcjonowania zakładów stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnych awarii przemysłowych,
- Kształtowanie zagospodarowania zapewniającego utrzymanie bezpiecznej odległości pomiędzy zakładami stwarzającymi zagrożenie wystąpienia poważnych awarii przemysłowych a osiedlami mieszkaniowymi, obiektami użyteczności publicznej, budynkami zamieszkania zbiorowego, obszarami objętymi formami ochrony przyrody, obszarami ochronnymi ujęć wód oraz obszarami ochronnymi wód śródlądowych, obszarami upraw wieloletnich, drogami krajowymi, innymi takimi zakładami.

Do najważniejszych zadań wynikających z zapisów nadrzędnych dokumentów planistycznych służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych zaliczyć należy konieczność zarezerwowania terenów służących realizacji:

- **Drogi ekspresowej S12;**
- **Dwutorowej linii elektroenergetycznej 400 kV Chełm –Lublin Systemowa;**
- **Ropociągu surowcowego relacji Brody-Płock jako rozwijanie sieci TEN-E , rozbudowa systemu przesyłu surowców naftowych – Odessa-Brody-Gdańsk;**
- **Odbudowie i rewitalizacji systemu wodnego Kanału Wieprz-Krzna.**

Rozdział 16

WYMAGANIA DOTYCZĄCE OCHRONY PRZECIWPOWODZIOWEJ

Na terenie gminy występuje obszar szczególnego zagrożenia powodzią w rozumieniu ustawy z 18 lipca 2001 roku *Prawo wodne* (Dz. U. 2015 poz. 469 ze zm.), na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat (Q 1%). Ponadto na terenie gminy wskazano również obszar zagrożenia powodziowego, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat (Q 0,2%) oraz obszar narażony na zalanie w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwpowodziowego.

Wskazane obszary występują w rejonie południowo-zachodniej granicy gminy i są związane z rzeką Wieprz i jej dopływami. W całości obejmują tereny łąk i nieużytków.